

Kajaanin osa-alueittainen väestöennuste

**Kajaanin toteutuneen väestönkehityksen analyysi
sekä vuosien 2023-2040 väestöennuste**

Raportin sisältö

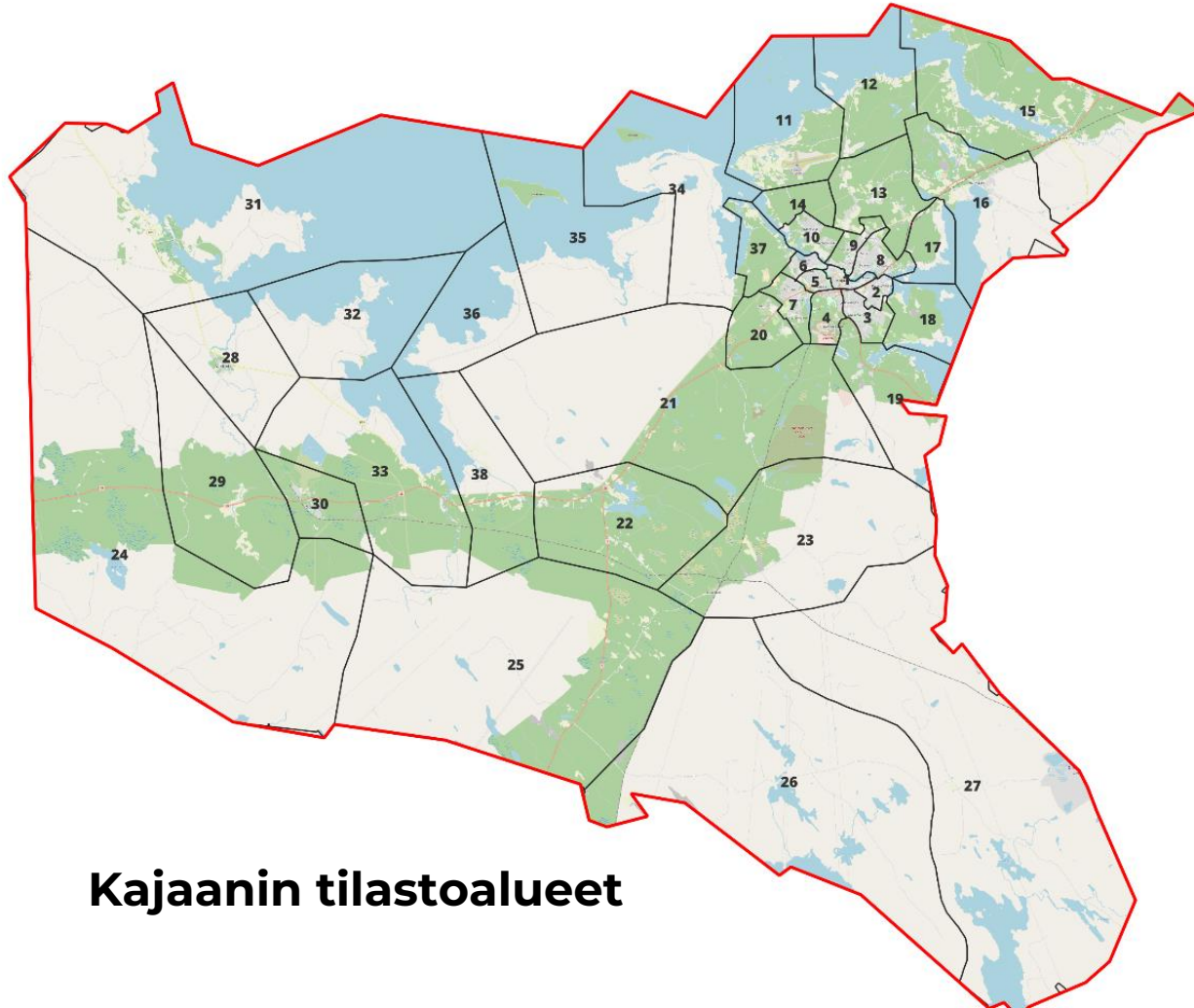
Tässä raportissa on kuvattu keskeisimmät näkökulmat ja löydökset Kajaanin osa-alueittaisesta väestöennusteesta.

Väestöennusteessa kaupungin tulevaa väestönkehitystä on mallinnettu vuoteen 2040 asti aiemman väestönkehityksen perusteella. Tämän tueksi osana työtä on tehty kattava toteutuneen väestönkehityksen analyysi, jonka tuloksia on esitetty luvussa 1. Luvussa 2. on esitetty ennusteen tulokset ja luvussa 3. on esitetty keskeisimmät johtopäätökset ennusteen pohjalta.

Väestöennuste on muodostettu MDI:n väestöennusteen pohjalta koko kaupungille sekä kaupungin sisällä 38 tilastoalueelle (ks. seuraavan dian kartta). On huomionarvoista, että osalla tilastoalueita väestöpohja on hyvin pieni, mikä tekee väestöennusteesta näillä alueilla alttiin satunnaisvaihtelulle. Toteutuneen kehityksen tarkastelun tiedot perustuvat etenkin Tilastokeskuksen eri tietokannoista kerättyyn dataan. Keskeisimpinä hyödynnettyinä tietokantoina ovat toimineet Tilastokeskuksen *Statfin* -tietokanta, *väestörakenne* - tietokanta sekä *muuttoliike ja väestönmuutokset* -tietokanta.

- 1. Toteutunut kehitys**
 - 1.1 Yleiskuva väestönkehityksestä**
 - 1.2 Väestönkehityksen osatekijät**
 - 1.3 Tarkentavia näkökulmia maahanmuutosta**
- 2. Ennustettu kehitys**
- 3. Johtopäätökset**

Kajaanin 38 tilastoaluetta kartalla

Kajaanin tilastoalueet

Koodi kartalla	Alue	Väestö 2023	Koodi kartalla	Alue	Väestö 2023
1	Keskikaupunki	4875	20	Hevossuo-Teerisuo	141
2	Petäisenniska-Variskangas	1755	21	Sarvivaara	64
3	Lehtikangas	6511	22	Mainua	192
4	Palokangas-Hoikankangas	1074	23	Lehtovaara	101
5	Purola-Puistola	2233	24	Saaresmäki	17
6	Tihisenniemi	94	25	Hattulanmäki	56
7	Lohtaja-Pikku-Kettu	4094	26	Halla-aho	28
8	Kuurna	3868	27	Lahnasjärvi	22
9	Teppana-Komiaho	3083	28	Vuolijoki	465
10	Nakertaja-Hetteenmäki	2119	29	Kytökoski	76
11	Paltaniemi	427	30	Otanmäki	723
12	Hannusranta	84	31	Käkisaari	183
13	Kirkkoaho	702	32	Kuusiranta	66
14	Jokivarsi	44	33	Vuottolahti	279
15	Jormua	598	34	Koutaniemi	355
16	Kuluntalahti	898	35	Vuoreslahti	197
17	Takkaranta	174	36	Ounas	70
18	Venäänniemi	112	37	Parkinniemi	63
19	Karankalahti	102	38	Koski	162

1. Toteutunut väestönkehitys

Kajaanin kaupungin ja osa-alueiden aiempi väestönkehitys

1.1 Yleiskuva väestönkehityksestä

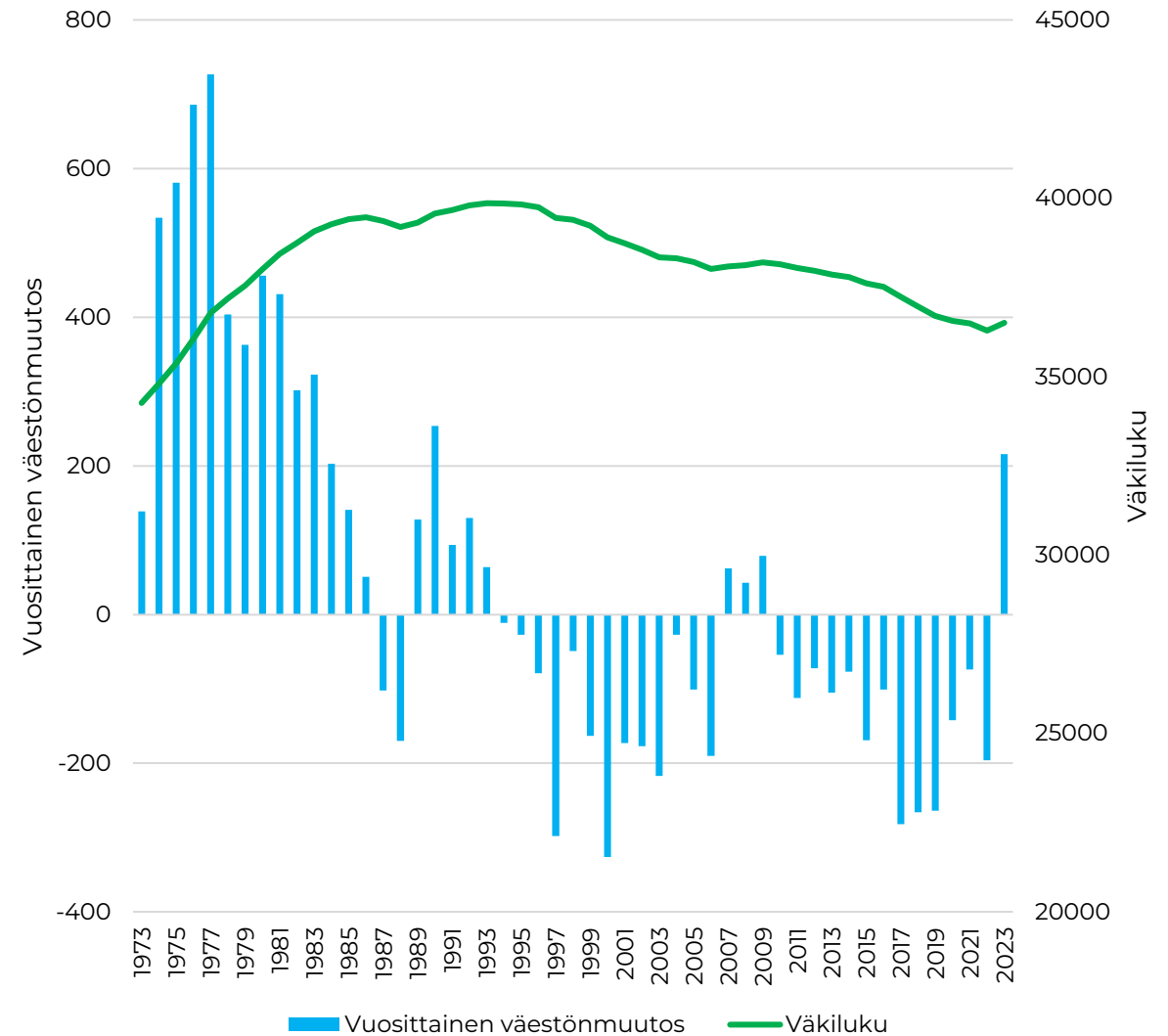
Koko kaupungin ja kaupungin sisäinen kehitys

Kajaanin väestönkehityksen pitkä kaari

Kuviossa on tarkasteltu Kajaanin väestönkehitystä vuosien 1973-2023 aikana. Kuviossa vasemmassa marginaalissa on vuosittainen väestönmuutos (palkit) ja oikeassa marginaalissa kyseisen vuoden väkiluku (viiva).

- Kajaanin väestönkehityksen pitkä "kaari" heijastelee laajempaa Suomen alueiden eriytymistä. Kaupungissa väestö kasvoi voimakkaasti 1990-luvun lamaan asti, minkä jälkeen väestönkehitys kääntyi voimakkaan negatiiviseksi.
- **Kaupungin väestönkehitys on ollut etenkin 2000-luvulla suhteellisen haastavaa:** väkiluku on laskenut vuodesta 2000 vuoteen 2023 yhteensä 2 420 henkilöllä ja vuodesta 2010 vuoteen 2023 yhteensä 1 665 henkilöllä. Voimakkaimman supistumisen kausi ajoittui 2010-luvun loppuun.
- Vaikka pitkän aikavälin väestönkehityksen trendi on ollut Kajaanissa selvästi negatiivista, yksittäisinä vuosina kaupunki on myös kasvanut. Vuonna 2023 Kajaanin väestö kasvoi 195 henkilöllä, mikä on suurin väestönlisäys sitten vuoden 1990. Vuoden 2023 voimakas väestönkasvu perustui etenkin ukrainalaisiin pakolaisiin.

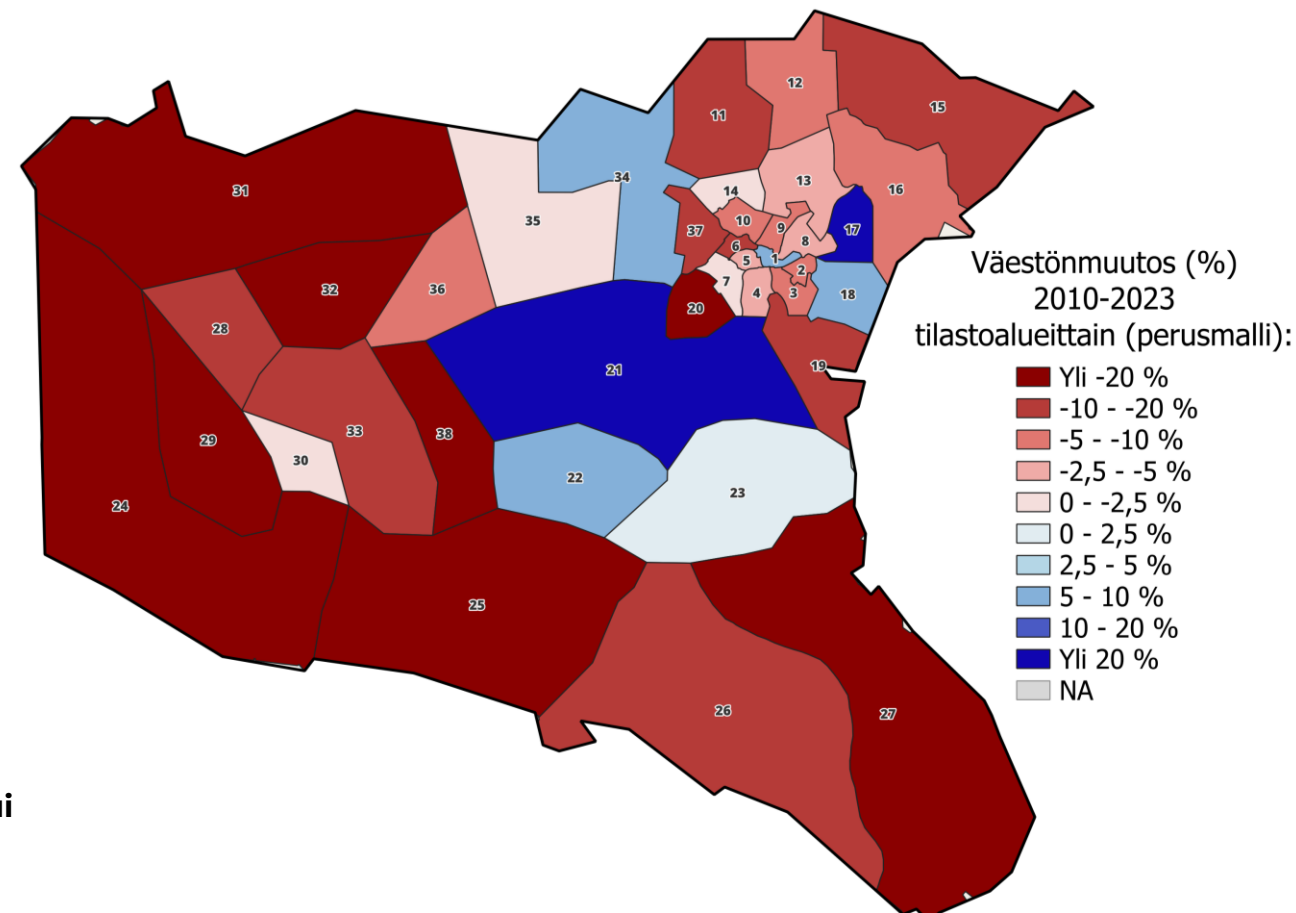
Väkiluku ja vuosittainen väestönmuutos 2000-2023

Kajaanin sisäinen väestönkehitys

Kartassa on kuvattu Kajaanin tilastoalueiden väestönkehitystä vuosien 2010-2023 aikana. Seuraavan dian taulukossa on kuvattu vastaavaa kehitystä tarkemmin tilastoalueittain.

- **Kajaanin haastava väestönkehitys ulottuu suurimpaan osaan kunnan pinta-alasta.** Suurimmassa osassa keskustaajamaa väestö väheni merkittävästi, määrällisesti merkittävimmät negatiiviset muutokset kohdentuivat Lehtikankaan (-585 henkilöä), Teppana-Komiahon (-249 henkilöä) alueille.
- **Kajaanin tilastoalueista merkittävää väestönkasvua tapahtui ainoastaan Keskikaupungissa,** jossa väestö kasvoi 299 henkilöllä (+6,5 %) vuosien 2010-2023 aikana.
- **Keskustaajaman ulkopuolella väestönkehitys on pääosin huomattavan negatiivista** ja keskimääräinen suhteellinen muutos on suurempi kuin keskustaajamassa (eli kaupungin väestö on keskittynyt ajanjakson aikana). Yksittäisillä alueilla tapahtui hillittyä kasvua, mutta vuositason muutokset ovat muutamia henkilöitä.
- Muissa taajamissa kehitys vaihteli, mutta ylittää pääsääntöisesti haja-asutusalueiden kehityksen. **Otanmäen taajamassa väkiluku säilyi lähes ennallaan vuosien 2010-2023 aikana,** mutta muissa taajamissa väestö väheni merkittävästi. Erityisen nopeaa supistuminen on ollut Vuolijoella.

1 Keskikaupunki	14 Jokivarsi	27 Lahnasjärvi
2 Petäisenniska-Variskangas	15 Jormua	28 Vuolijoki
3 Lehtikangas	16 Kuluntalahti	29 Kytökoski
4 Palokangas-Hoikankangas	17 Takkaranta	30 Otanmäki
5 Purola-Puistola	18 Venänniemi	31 Käkisaari
6 Tihisenniemi	19 Karankalahti	32 Kuusiranta
7 Lohtaja-Pikku-Kettu	20 Hevossuo-Teerisuo	33 Vuottolahti
8 Kuurna	21 Sarvivaara	34 Koutaniemi
9 Teppana-Komiaho	22 Mainua	35 Vuoreslahti
10 Nakertaja-Hetteenmäki	23 Lehtovaara	36 Ounas
11 Paltaniemi	24 Saaresmäki	37 Parkinniemi
12 Hannusranta	25 Hattulanmäki	38 Koski
13 Kirkkoaho	26 Halla-aho	

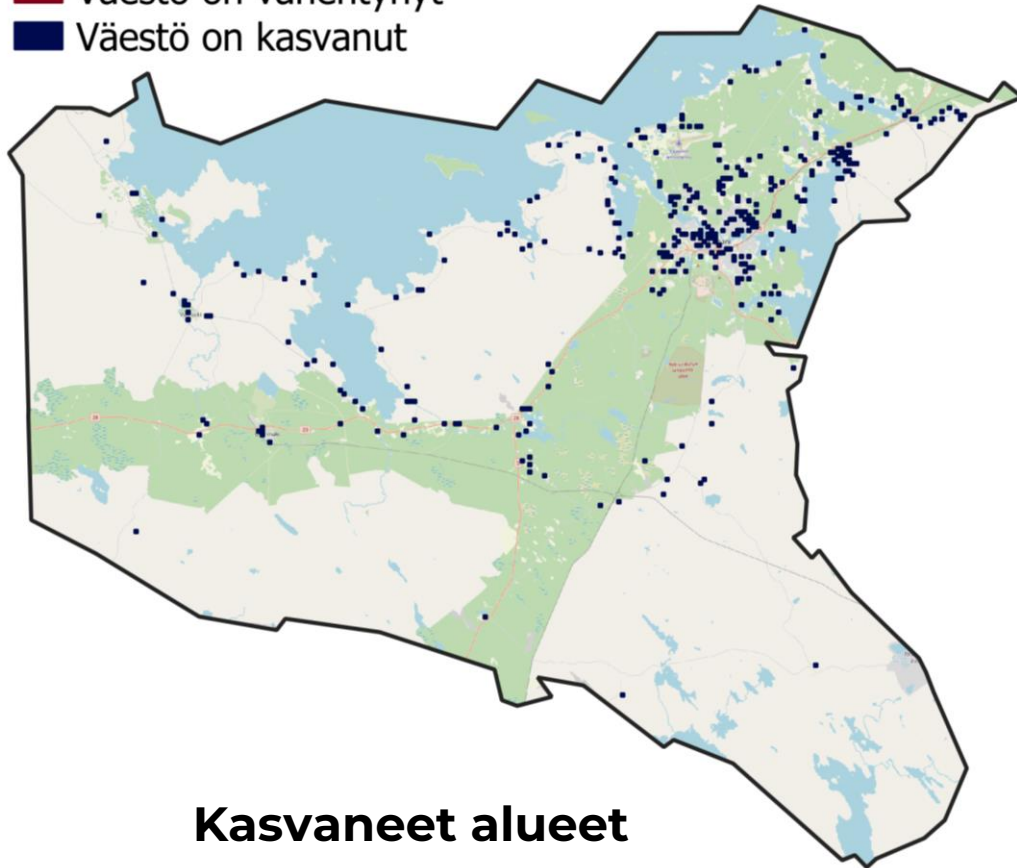
Väestönkehitys 2010-2023

Väestönmuutos 2010-2023	Väestö 2010	Väestö 2023	Väestönmuutos 2010-2023	Väestönmuutos (%) 2010-2023
Keskikaupunki	4 576	4 875	299	6,5 %
Petäisenniska-Variskangas	1 927	1 755	-172	-8,9 %
Lehtikangas	7 096	6 511	-585	-8,2 %
Palokangas-Hoikankangas	1 126	1 074	-52	-4,6 %
Purola-Puistola	2 326	2 233	-93	-4,0 %
Tihisenniemi	110	94	-16	-14,5 %
Lohtaja-Pikku-Kettu	4 127	4 094	-33	-0,8 %
Kuurna	3 997	3 868	-129	-3,2 %
Teppana-Komiaho	3 332	3 083	-249	-7,5 %
Nakertaja-Hetteenmäki	2 263	2 119	-144	-6,4 %
Paltaniemi	525	427	-98	-18,7 %
Hannusranta	89	84	-5	-5,6 %
Kirkkoaho	737	702	-35	-4,7 %
Jokivarsi	44	44	0	0,0 %
Jormua	670	598	-72	-10,7 %
Kuluntalahti	951	898	-53	-5,6 %
Takkaranta	135	174	39	28,9 %
Venäänniemi	104	112	8	7,7 %
Karankalahti	125	102	-23	-18,4 %
Hevossuo-Teerisuo	183	141	-42	-23,0 %
Sarvivaara	51	64	13	25,5 %
Mainua	180	192	12	6,7 %
Lehtovaara	99	101	2	2,0 %
Saaresmäki	26	17	-9	-34,6 %
Hattulanmäki	83	56	-27	-32,5 %
Halla-aho	32	28	-4	-12,5 %
Lahnasjärvi	30	22	-8	-26,7 %
Vuolijoki	542	465	-77	-14,2 %
Kytökoski	99	76	-23	-23,2 %
Otanmäki	730	723	-7	-1,0 %
Käkisaari	253	183	-70	-27,7 %
Kuusiranta	83	66	-17	-20,5 %
Vuottolahti	326	279	-47	-14,4 %
Koutaniemi	333	355	22	6,6 %
Vuoreslahti	201	197	-4	-2,0 %
Ounas	74	70	-4	-5,4 %
Parkinniemi	77	63	-14	-18,2 %
Koski	204	162	-42	-20,6 %

Kasvavat ja supistuvat alueet 250x250m ruutuina

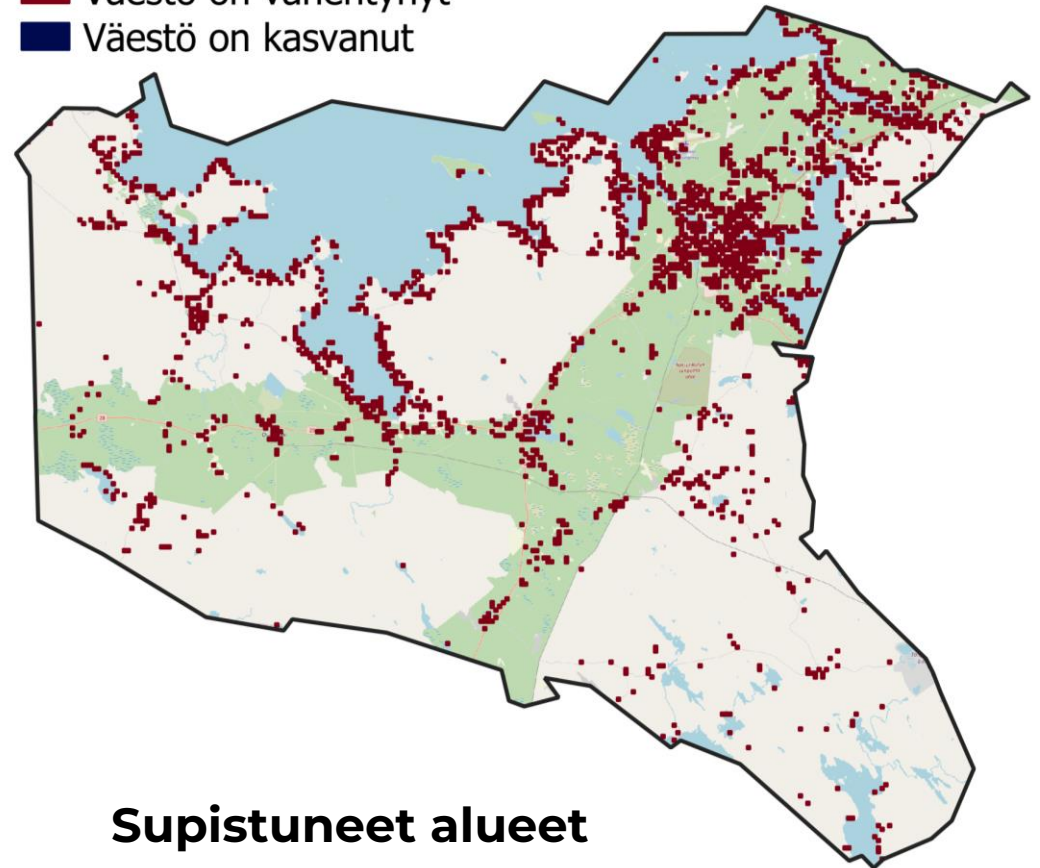
Väestönmuutos 2010-2022:

- Väestö on vähentynyt
- Väestö on kasvanut

Väestönmuutos 2010-2022:

- Väestö on vähentynyt
- Väestö on kasvanut

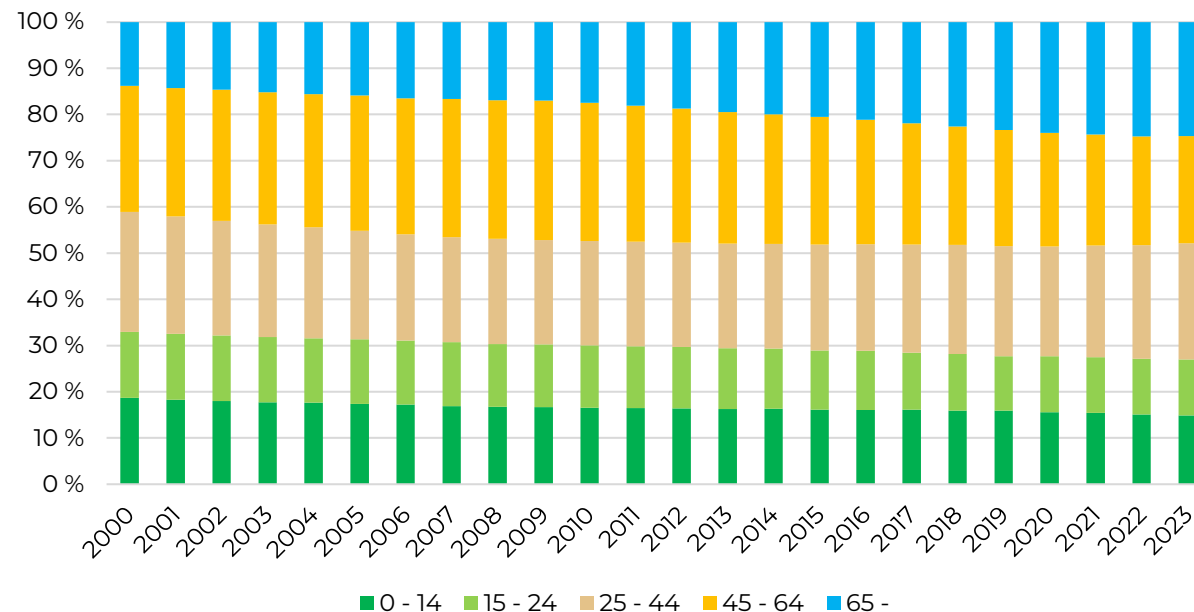

Ikärakenne ja ikärakenteen muutos

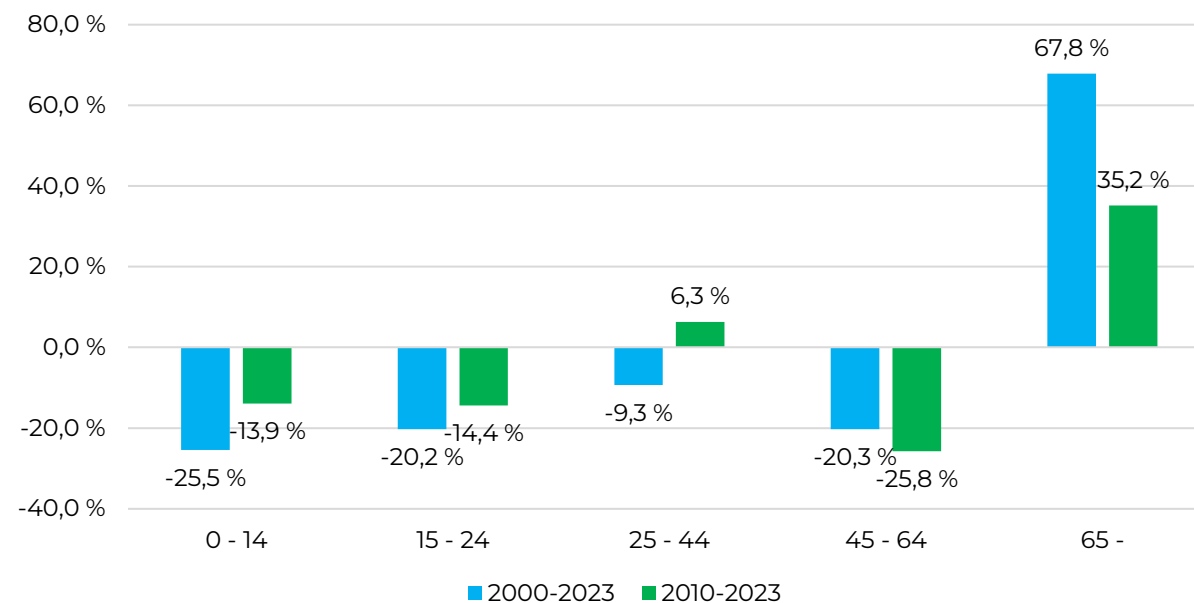
Kuviossa on kuvattu Kajaanin ikärakennetta ja ikäryhmittäistä väestönmuutosta 2000-luvun aikana.

- **Kajaanin väestön ikärakenne on muuttunut merkittävästi 2000-luvun aikana, etenkin väestön ikääntymisen seurauksena.** Muutokset ovat kuitenkin vastaavia kuin muussa Kainuussa ja koko maassa.
- **Keskeisin muutos on eläkeikäisen väestön voimakas kasvu.** Yli 64-vuotiaiden määrä on kasvanut 2000-luvulla 3 600 henkilöllä (67,8 prosenttia). Kasvu on ollut suora seuraus suurten ikäluokkien siirtymästä eläkeikään ja painottuu etenkin 2010-luvulle. **Muutos eläkeikäisen väestön osuudessa on erityisen suuri muiden ikäryhmien supistumisen seurauksena.**
- **Kajaanissa asuvien lasten (alle 15-vuotiaat) määrä on ollut merkittävässä laskussa koko 2000-luvun ajan.** Yhteensä vuosien 2000-2023 aikana 0–14-vuotiaiden määrä on vähentynyt Kajaanissa 1 850 henkilöllä (-25,5%). **Ikäryhmän kehitys oli hyvin heikkoa sekä 2000-luvun ensimmäisellä että toisella vuosikymmenellä,** joskin syyt supistumiseen ovat osin eroavat.
- **Työkäinen väestö (15–64-vuotiaat) on supistunut etenkin 2010-luvun aikana voimakkaasti.** Vuosien 2010-2023 aikana ikäryhmä kutistui 3 100 henkilöllä eli 12,5 prosentilla. Supistumista selitti etenkin suurten ikäluokkien eläköityminen, mutta myös muuttotappiot muulle maalle. Yksittäisissä työkäisten ryhmissä on kuitenkin osin eroavia kehityskulkuja, esimerkiksi **25–44-vuotiaiden määrä on kasvanut vuodesta 2015 vuoteen 2023 Kajaanissa 550 henkilöllä (6,4 prosenttia).** Toisaalta etenkin nuorten ja eläkeikää lähestyvien ikäryhmät ovat supistuneet erityisen voimakkaasti samaan aikaan.

Ikärakenteen kehitys 2000-2023

Ikärakenteen muutos 2000-2023

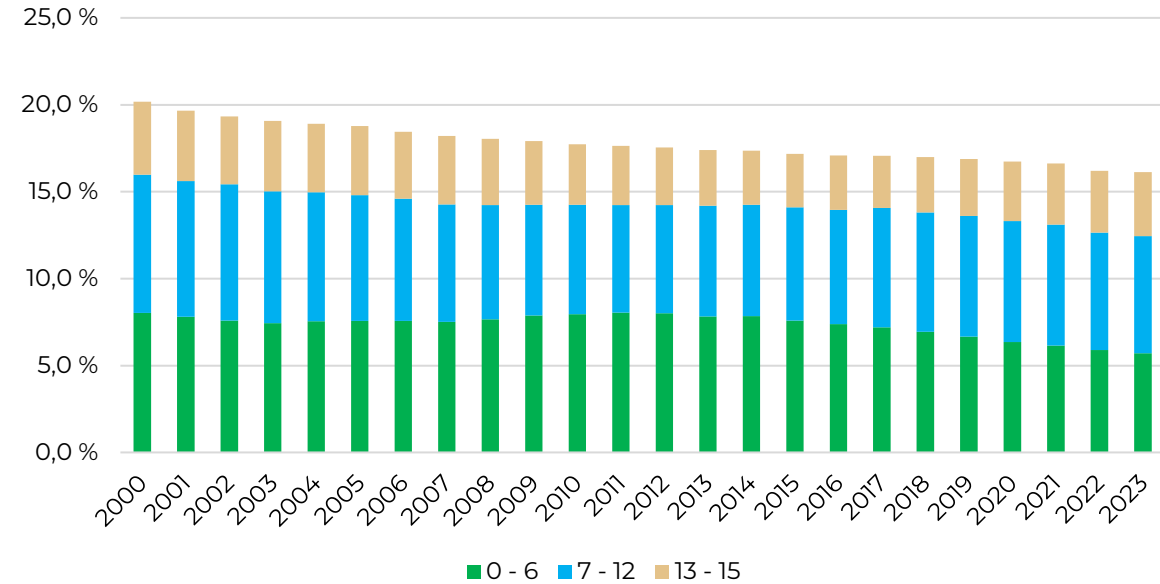

Lasten ikäluokkien kehitys

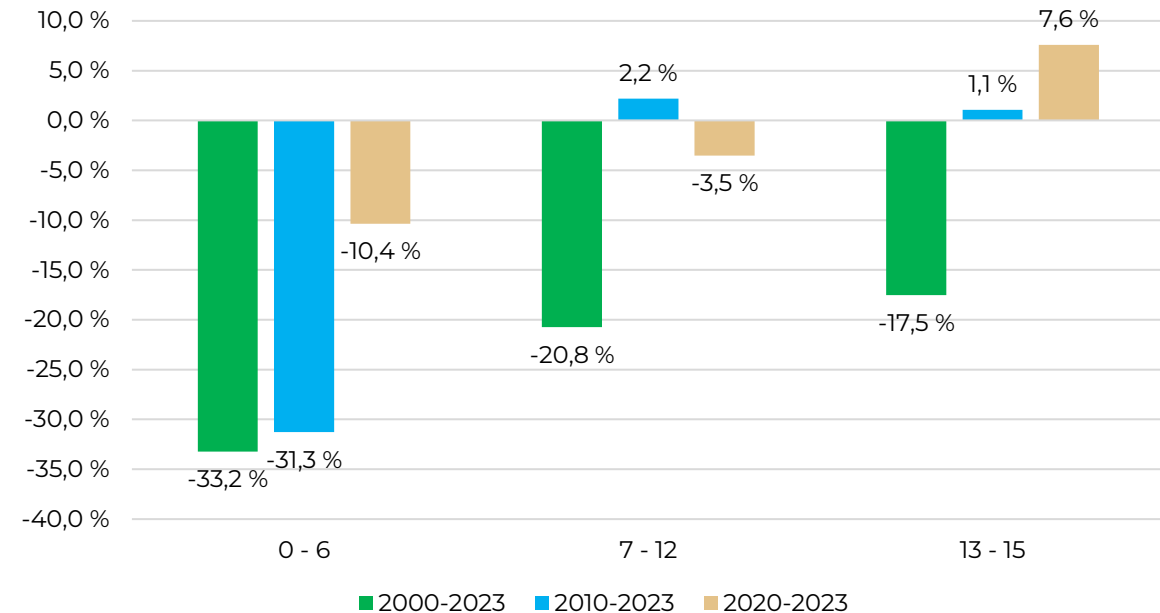
Kuvioissa on kuvattu Kajaanin koululaisikäluokkien rakennetta ja kehitystä vuosien 2000-2023 aikana.

- **2000-luvun aikana merkittävin muutos lasten ryhmissä on tapahtunut 0–6-vuotiaiden ikäryhmässä.** 0–6-vuotiaat olivat määrällisesti suurin lasten ikäryhmä vuosien 2004-2018 välillä, mutta ikäryhmän koko on pienentynyt merkittävästi tämän jälkeen. Vuonna 2011 Kajaanin väestöstä 8,1 prosenttia oli 0–6-vuotiaita, kun taas vuonna 2023 vastaava luku oli enää 5,7 prosenttia. Alle kouluikäisten määrän lasku on ollut hyvin merkittävää etenkin viime vuosien aikana - **vuodesta 2015 vuoteen 2023 alle kouluikäisten määrä on laskenut 770 henkilöllä.**
- Myös alakouluikäisten määrä oli selkeässä laskussa 2000-luvun alkupuoliskon ajan. Tämän jälkeen alakouluikäisten kehitys on selkeästi tasaantunut. **Vuosien 2010-2023 välillä alakouluikäisten määrä kasvoi 53 henkilöllä,** mutta on taas ollut laskussa viime vuosien aikana, heijastellen aiempaa muutosta alle kouluikäisten ryhmässä.
- Yläkouluikäisten kehitys eroaa selkeästi muiden koululaisikäryhmien kehityksestä ja määrällisesti muutokset eivät ole olleet yhtä merkittäviä, kuin muiden koululaisikäryhmien. 13–15-vuotiaiden määrä laski vuosien 2008-2015 välillä, mutta on lähtenyt tämän jälkeen nousuun. **Erityisesti yläkouluikäisten määrä on kasvanut 2020-luvulla (95 henkilöä vuodesta 2020 vuoteen 2023).** (Vielä) eroavan kehityksen seurauksena Kajaanin lasten ja nuorten ikäryhmät painottuvat tällä hetkellä aikaisempaa enemmän yläkouluikäisiin.

Kouluikäryhmien osuuden kehitys 2000-2023

Ikärakenteen muutos 2000-2023

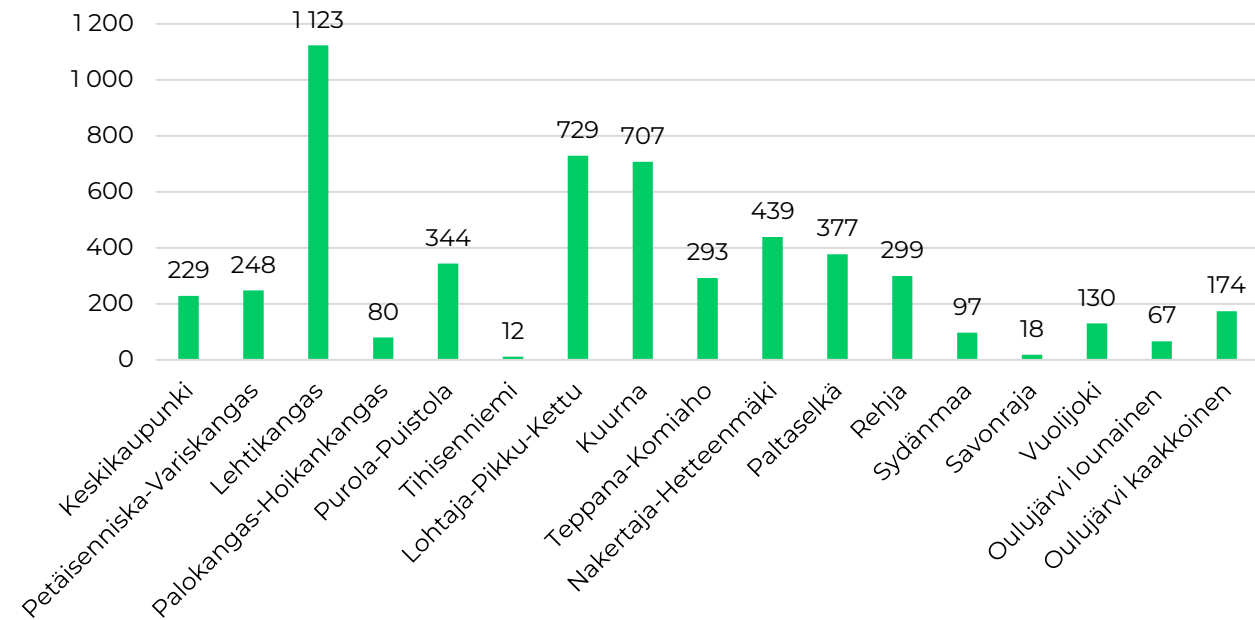

Lasten jakauma ja osuus kaupungin sisällä

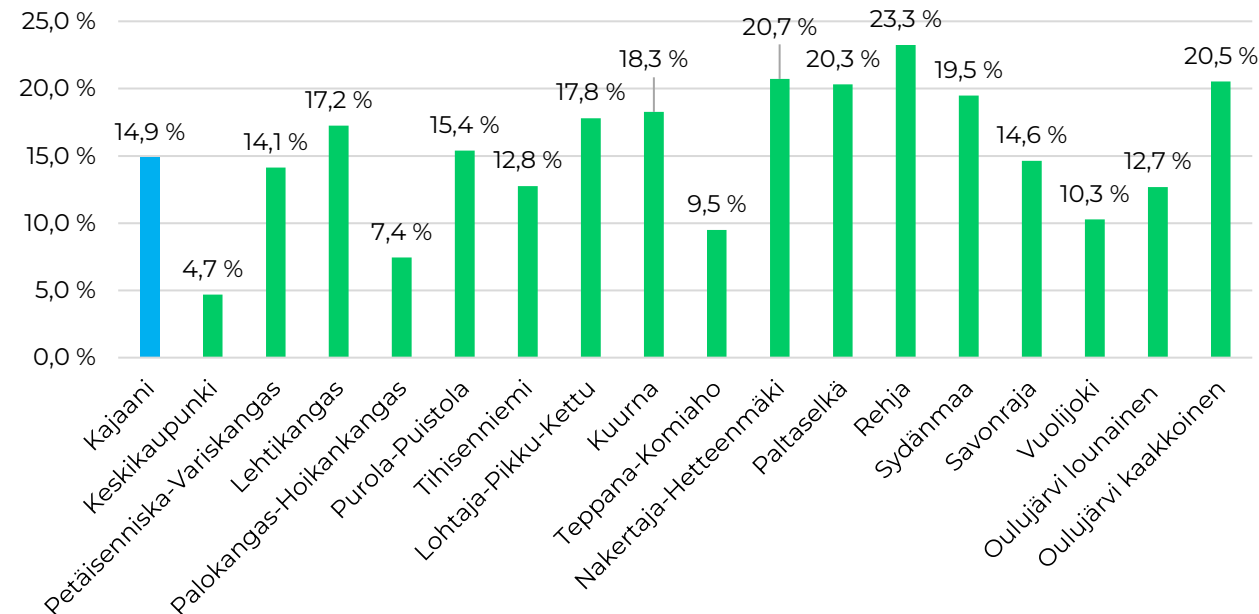
Kuvioissa on kuvattu Kajaanin sisäisillä alueilla lasten määrää ja osuutta vuonna 2023. Keskustaajaman alueet ovat tilastoalueita, muut alueet suuralueita. Dian 14 taulukossa on kuvattu tarkemmin tilastoalueittain lasten kehitystä.

- Vuonna 2023 Kajaanissa asui 5 430 lasta. **Alueista eniten lapsia oli Lehtikankaalla, jossa asui 1 123 lasta eli yli viidesosa kaupungin alle 15-vuotiaista.** Suhteellisen paljon lapsia asui myös Lohtaja-Pikku-Ketussa ja Kuurnassa. Huomionarvoisesti yksittäisillä tilastoalueilla lasten määrä on hyvin pieni.
- Lasten osuus yksittäisten alueiden väestöstä vaihtelee hyvin huomattavasti.** Vuonna 2023 lasten osuus oli selkeästi matalin Keskikaupungin tilastoalueella, jonka väestöstä vain 4,7 prosenttia oli lapsia. Keskustaajaman alueella esimerkiksi Lehtikankaan alueella lasten osuus ylittää selvästi kaupungin keskitason.
- Keskustaajaman ulkopuolella lasten osuus väestöstä on pääosin korostunut,** joskin tätä selittää osin nuorten ja hyvin iäkkäiden maltillinen osuus väestöstä. Yksittäisillä tilastoalueilla yli neljäsosa asukkaista on lapsia (esim. Kuluntalahti). Toisaalta muissa keskustaajaman ulkopuolisissa taajamissa lasten osuus on sangen matala, esimerkiksi Vuolijoen ja Otanmäen alueilla lasten osuus jää merkittävästi alle kaupungin keskitason.

Lasten määrä (0–14-v.) 2023

Lasten (0–14-v) osuus koko väestöstä 2023

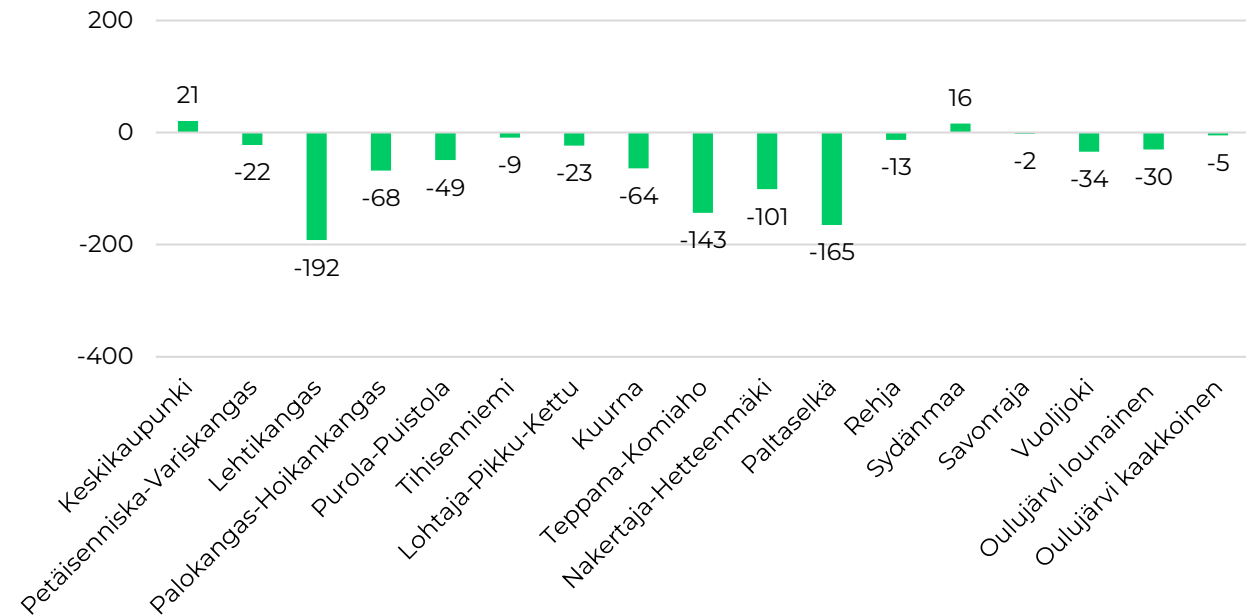

Lasten määrän ja osuuden kehitys 2010-2023

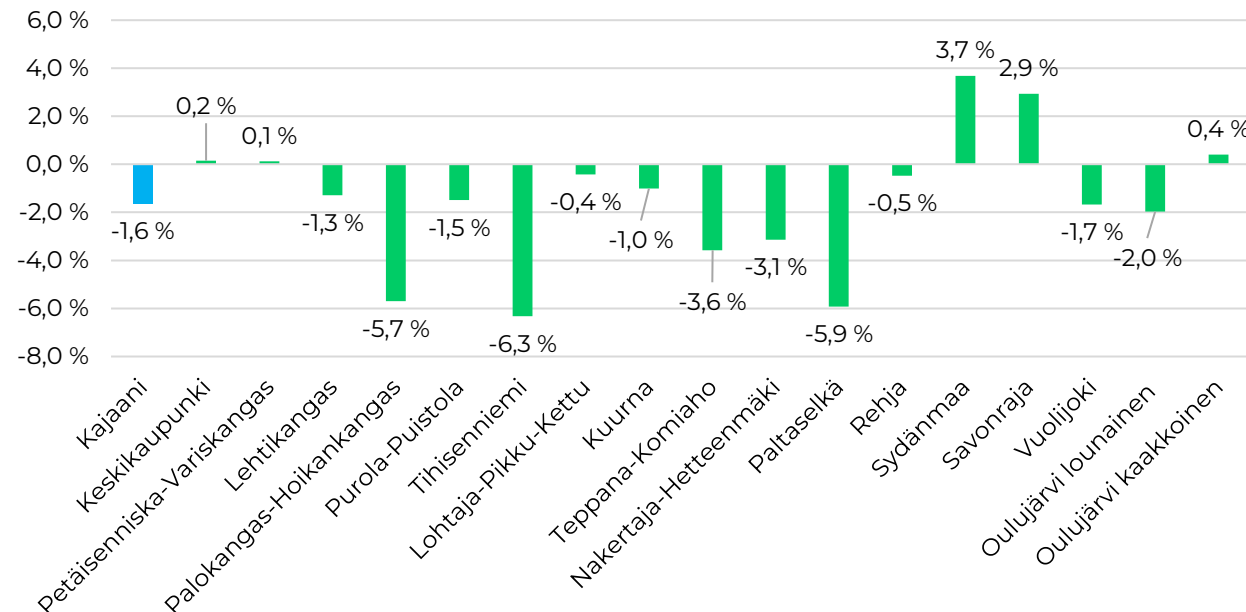
Kuvioissa on kuvattu Kajaanin sisäisillä alueilla lasten määrän ja osuuden kehitystä vuosien 2010-2023 aikana. Keskustaajaman alueet ovat tilastoalueita, muut alueet suuralueita. Dian 14 taulukossa on kuvattu tarkemmin tilastoalueittain lasten kehitystä.

- **Lasten määrä laski lähes kaikilla Kajaanin alueilla vuosien 2010-2023 aikana.** Suurimmassa osassa alueita muutos oli myös määrällisesti huomattava. Tarkastelujakson aikana lasten määrä kasvoi merkityksellisesti ainoastaan Keskuskaupungiss sekä Sarvivaaran, Mainuan ja Koutanniemen alueilla
- Muilla alueilla lasten määrä väheni. Merkittävästi lasten määrä väheni Lehtikankaalla (-192 lasta), Teppana-Komiahossa (-143 lasta) sekä Nakertaja-Hetteenmäellä.
- Suhteelliset muutokset olivat erityisen suuria osassa keskustaajaman ulkopuolisia alueita, paikoin lasten määrä on jopa puolittunut. Myös esimerkiksi muuten maltillisesti kehittyneen Otanmäen tilastoalueella lasten määrä väheni voimakkaasti.
- **Myös lasten osuus väestöstä laski suurimmassa osassa alueita vuosien 2010-2023 aikana.** Kasvua tapahtui muutamilla tilastoalueilla, mutta suurimmalla osalla näistä alueista lasten määrä on hyvin vähäinen.
- Myös suurimmat lasten osuuden laskut paikantuvat pienen väestöpohjan alueille, mutta mm. Nakertaja-Hetteenmäen ja Teppana-Komiahon alueilla lasten osuus väestöstä väheni nopeasti.

Lasten määrän muutos 2010-2023

Lasten osuuden muutos (%-yks) 2010-2023

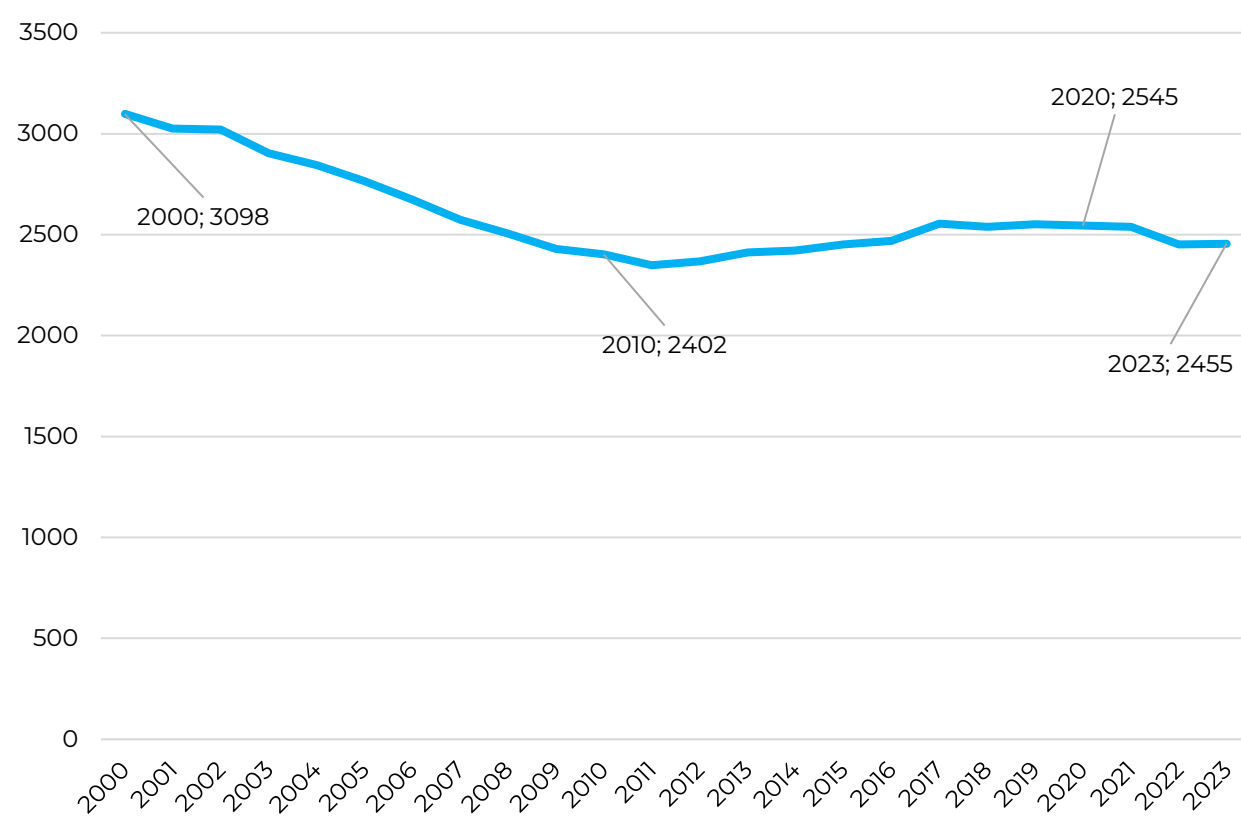

Lasten määrä ja kehitys 2010-2023

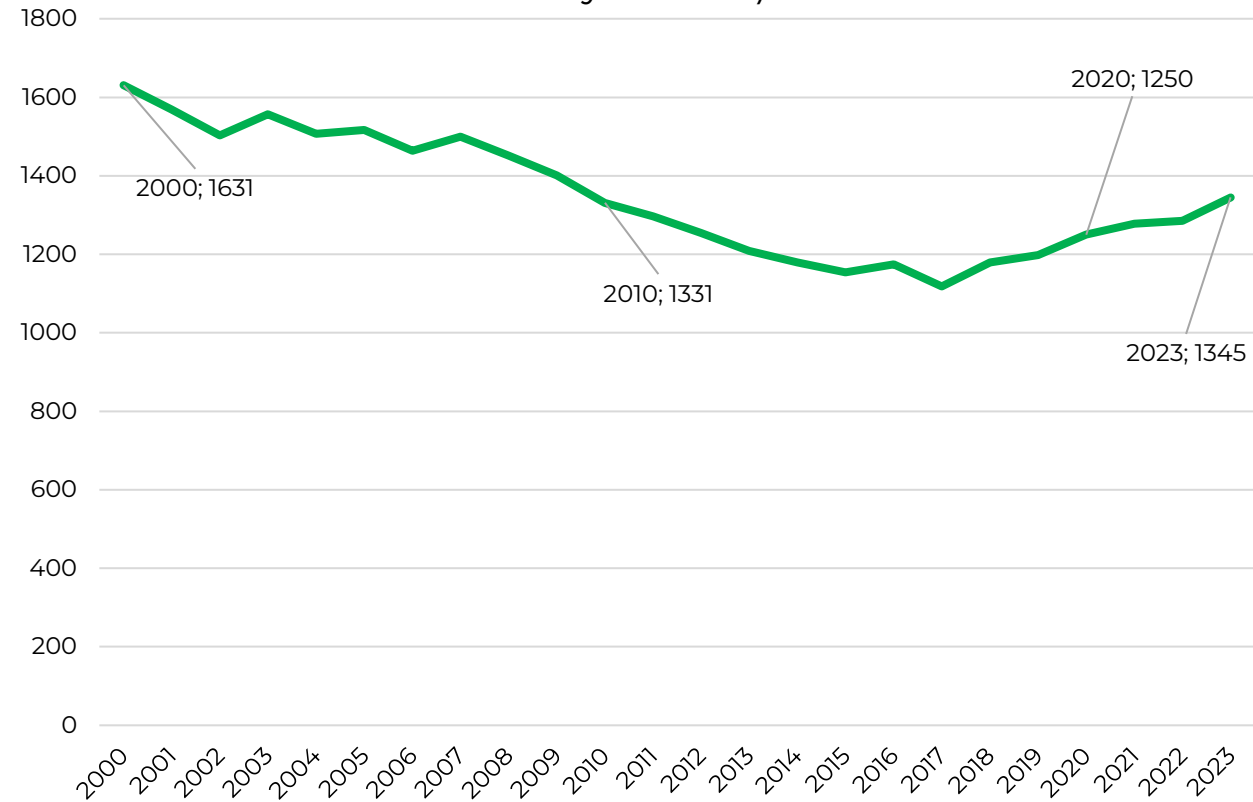
Lasten kehitys 2010-2023	Lasten määrä 2010	Lasten määrä 2023	Lasten osuus 2010	Lasten osuus 2023	Lasten muutos 2010-2023	Lasten muutos (%) 2010-2023	Lasten osuuden muutos (%-yks) 2010-2023
Keskikaupunki	208	229	4,5 %	4,7 %	21	10,1 %	0,2 %
Petäisenniska-Variskangas	270	248	14,0 %	14,1 %	-22	-8,1 %	0,1 %
Lehtikangas	1315	1123	18,5 %	17,2 %	-192	-14,6 %	-1,3 %
Palokangas-Hoikankangas	148	80	13,1 %	7,4 %	-68	-45,9 %	-5,7 %
Purola-Puistola	393	344	16,9 %	15,4 %	-49	-12,5 %	-1,5 %
Tihisenniemi	21	12	19,1 %	12,8 %	-9	-42,9 %	-6,3 %
Lohtaja-Pikku-Kettu	752	729	18,2 %	17,8 %	-23	-3,1 %	-0,4 %
Kuurna	771	707	19,3 %	18,3 %	-64	-8,3 %	-1,0 %
Teppana-Komiaho	436	293	13,1 %	9,5 %	-143	-32,8 %	-3,6 %
Nakertaja-Hetteenmäki	540	439	23,9 %	20,7 %	-101	-18,7 %	-3,1 %
Paltaniemi	147	70	28,0 %	16,4 %	-77	-52,4 %	-11,6 %
Hannusranta	14	15	15,7 %	17,9 %	1	7,1 %	2,1 %
Kirkkoaho	177	150	24,0 %	21,4 %	-27	-15,3 %	-2,6 %
Jokivarsi	13	15	29,5 %	34,1 %	2	15,4 %	4,5 %
Jormua	191	127	28,5 %	21,2 %	-64	-33,5 %	-7,3 %
Kuluntalahti	220	221	23,1 %	24,6 %	1	0,5 %	1,5 %
Takkaranta	34	41	25,2 %	23,6 %	7	20,6 %	-1,6 %
Venäänniemi	24	20	23,1 %	17,9 %	-4	-16,7 %	-5,2 %
Karankalahti	34	17	27,2 %	16,7 %	-17	-50,0 %	-10,5 %
Hevossuo-Teerisuo	42	20	23,0 %	14,2 %	-22	-52,4 %	-8,8 %
Sarvivaara	2	17	3,9 %	26,6 %	15	750,0 %	22,6 %
Mainua	20	43	11,1 %	22,4 %	23	115,0 %	11,3 %
Lehtovaara	17	17	17,2 %	16,8 %	0	0,0 %	-0,3 %
Saaresmäki	2	3	7,7 %	17,6 %	1	50,0 %	10,0 %
Hattulanmäki	14	4	16,9 %	7,1 %	-10	-71,4 %	-9,7 %
Halla-aho	2	9	6,3 %	32,1 %	7	350,0 %	25,9 %
Lahnasjärvi	2	2	6,7 %	9,1 %	0	0,0 %	2,4 %
Vuolijoki	61	59	11,3 %	12,7 %	-2	-3,3 %	1,4 %
Kytökoski	20	10	20,2 %	13,2 %	-10	-50,0 %	-7,0 %
Otanmäki	83	61	11,4 %	8,4 %	-22	-26,5 %	-2,9 %
Käkisaari	47	24	18,6 %	13,1 %	-23	-48,9 %	-5,5 %
Kuusiranta	11	4	13,3 %	6,1 %	-7	-63,6 %	-7,2 %
Vuottolahti	39	39	12,0 %	14,0 %	0	0,0 %	2,0 %
Koutaniemi	85	102	25,5 %	28,7 %	17	20,0 %	3,2 %
Vuoreslahti	25	27	12,4 %	13,7 %	2	8,0 %	1,3 %
Ounas	11	12	14,9 %	17,1 %	1	9,1 %	2,3 %
Parkinniemi	11	7	14,3 %	11,1 %	-4	-36,4 %	-3,2 %
Koski	47	26	23,0 %	16,0 %	-21	-44,7 %	-7,0 %

Koululaisikäluokkien kehitys 2000-luvulla tarkemmin

Alakouluikäisten kehitys (7-12-v.) 2000-2023

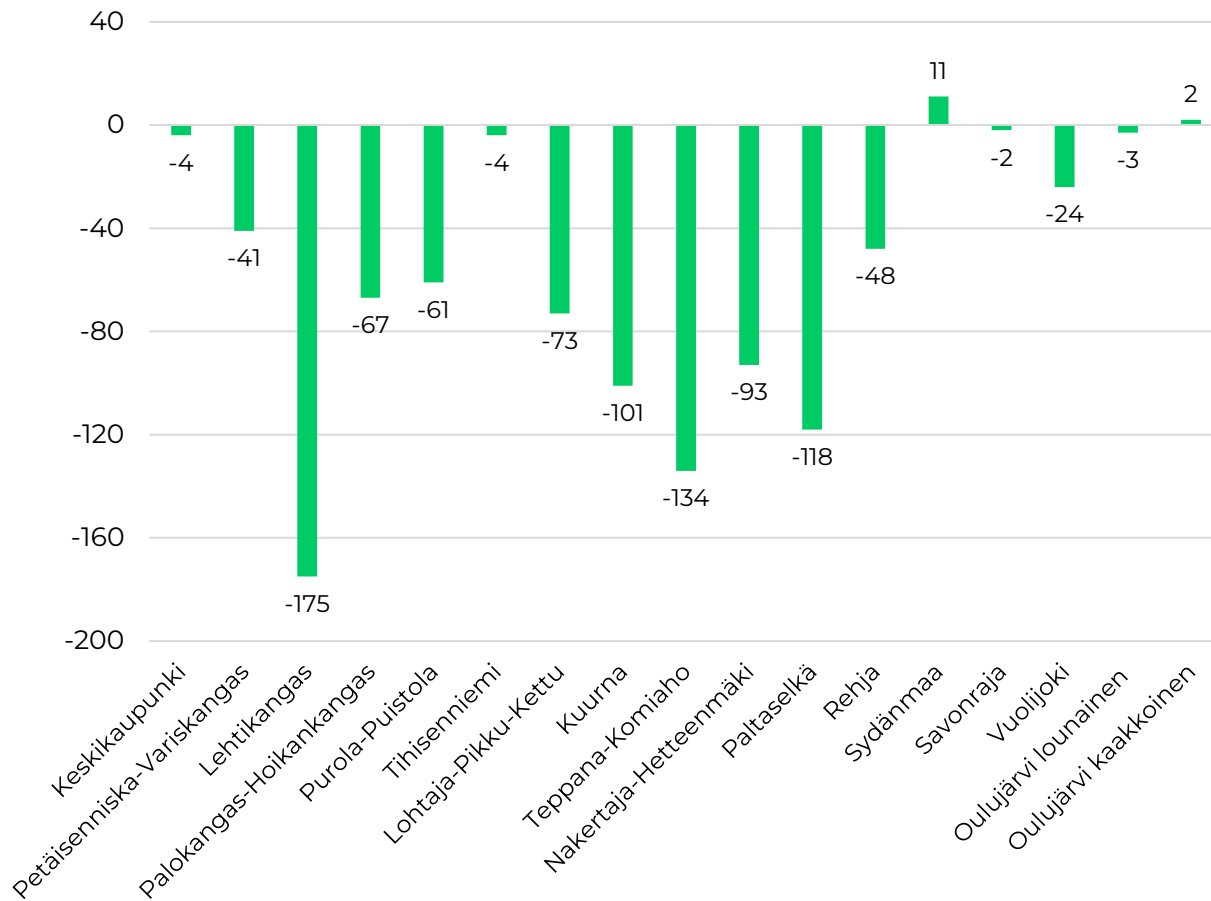

Yläkouluikäisten kehitys 13-15-v.) 2000-2023

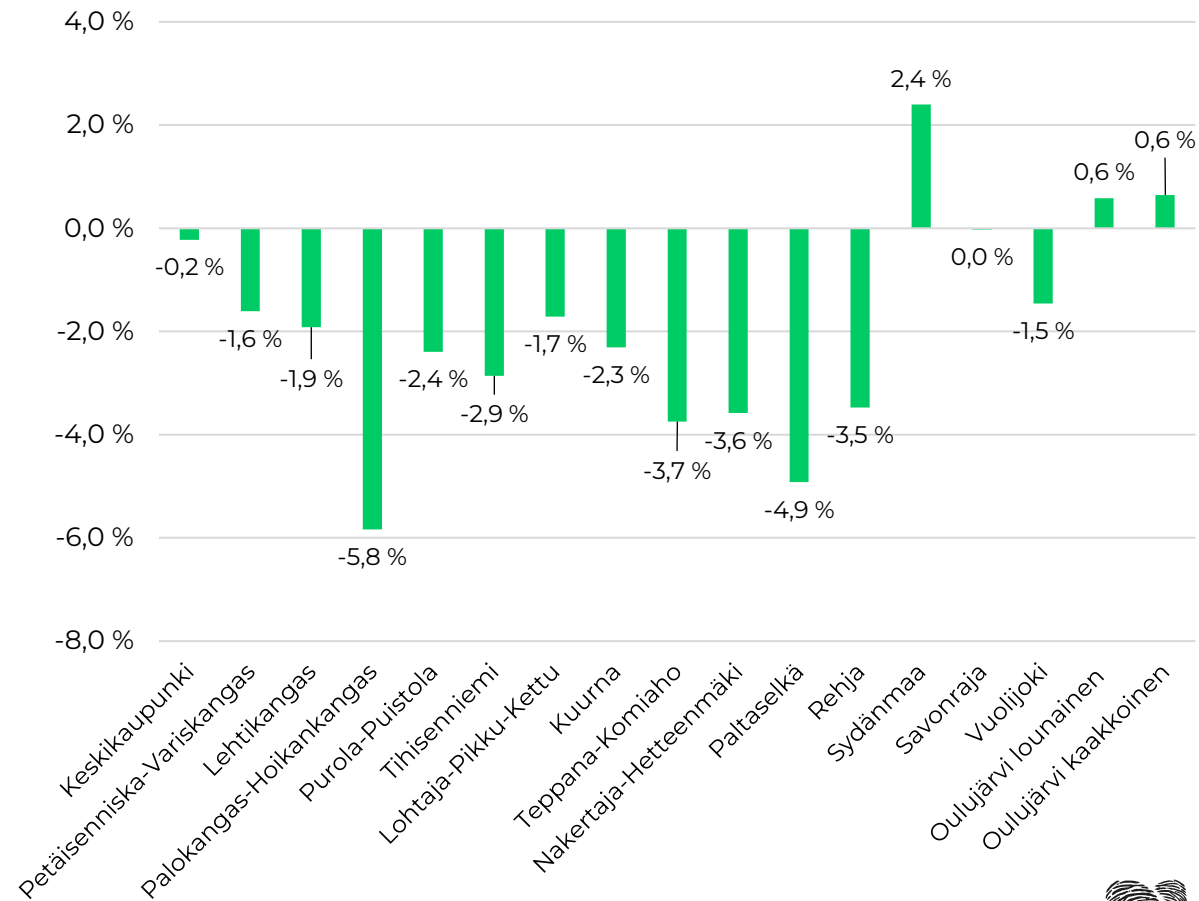

Alle kouluikäisten kehitys: tilastoalueet + suuralueet

Alle kouluikäisten muutos 2010-2023

Alle kouluikäisten muutos (%-yks) 2010-2023

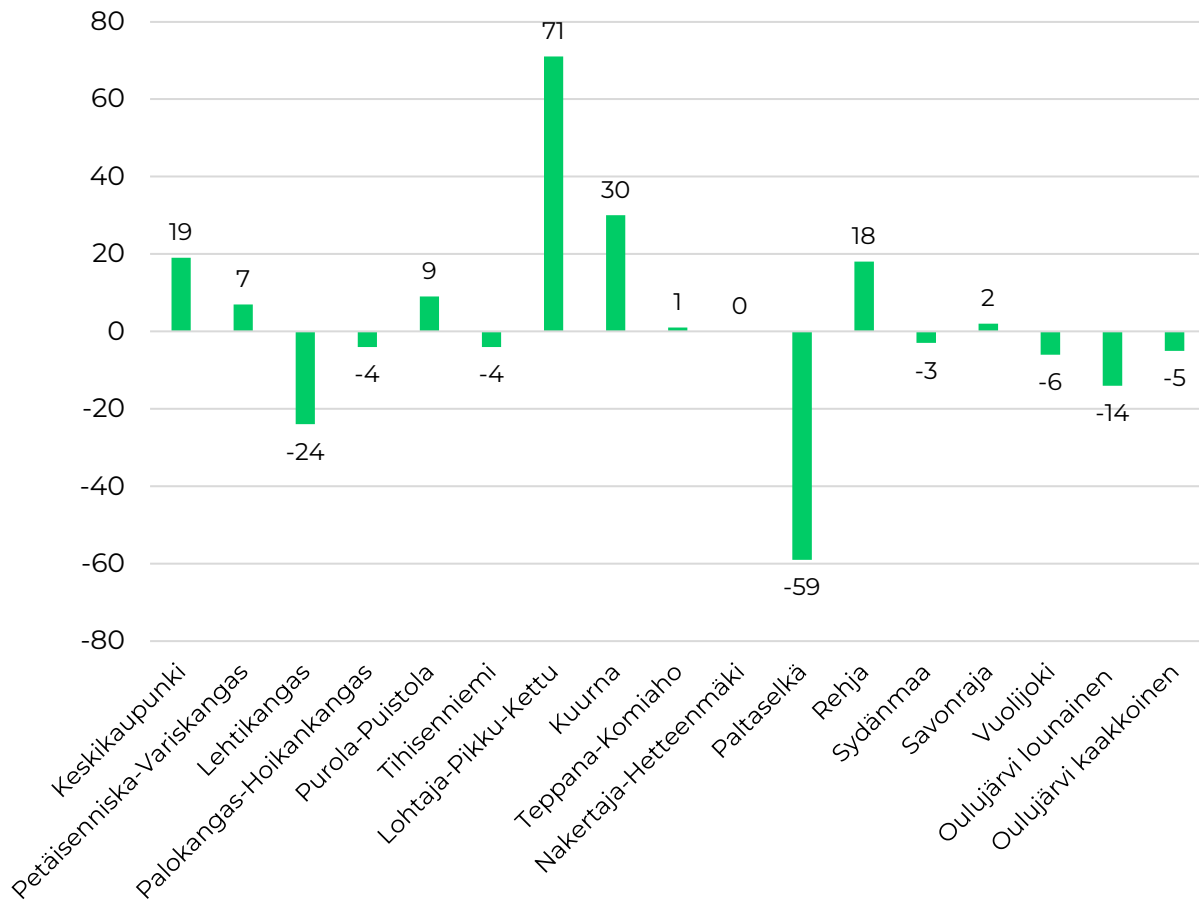

Alle kouluikäisten kehitys 2010-2023 tilastoalueittain

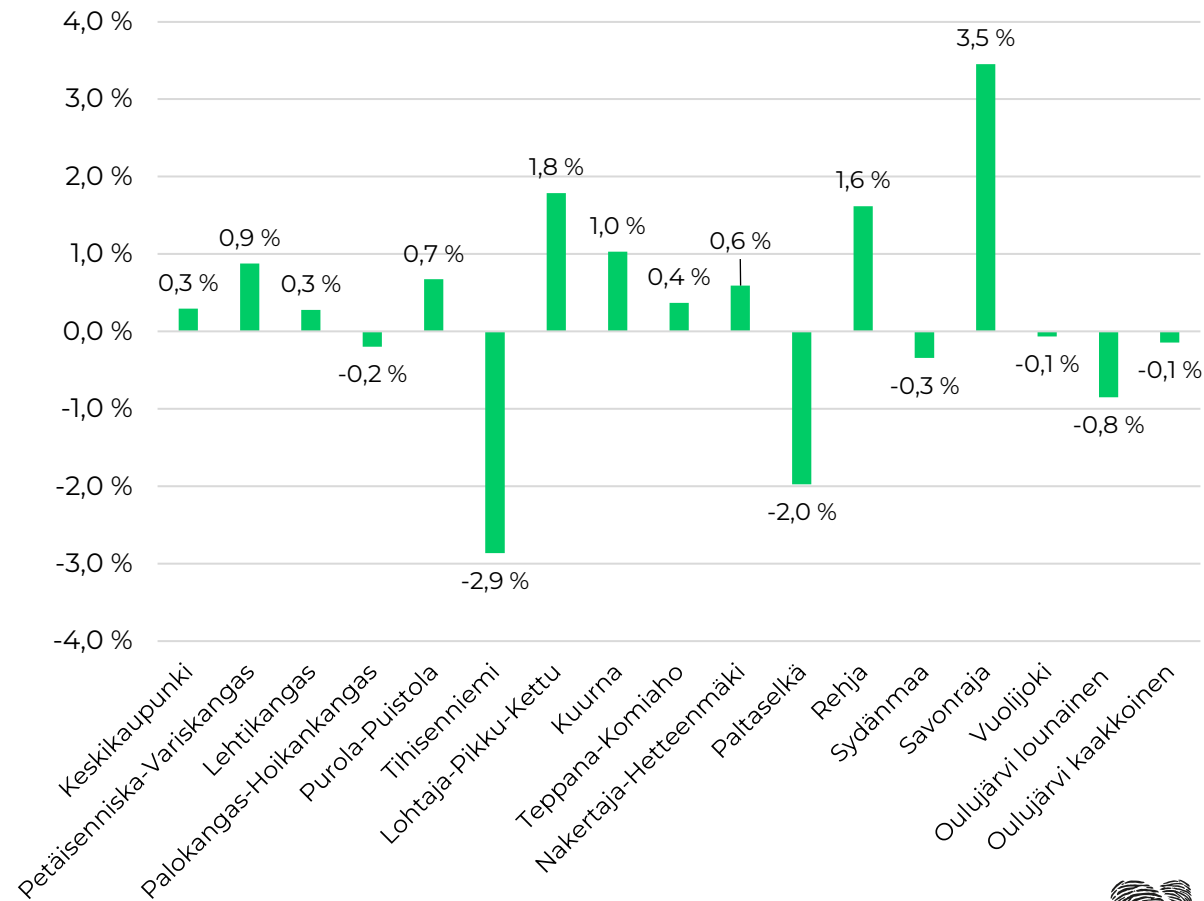
Alle kouluikäisten kehitys 2010-2023	0-6-vuotiaat 2010	0-6-vuotiaat 2023	0-6-vuotiaiden osuus 2010	0-6-vuotiaiden osuus 2023	0-6-vuotiaiden muutos 2010-2023	0-6-vuotiaiden muutos (%) 2010-2023	0-6-vuotiaiden osuuden muutos (%-yks) 2010-2023
Keskikaupunki	107	103	2,3 %	2,1 %	-4	-3,7 %	-0,2 %
Petäisenniska-Variskangas	143	102	7,4 %	5,8 %	-41	-28,7 %	-1,6 %
Lehtikangas	610	435	8,6 %	6,7 %	-175	-28,7 %	-1,9 %
Palokangas-Hoikankangas	93	26	8,3 %	2,4 %	-67	-72,0 %	-5,8 %
Purola-Puistola	187	126	8,0 %	5,6 %	-61	-32,6 %	-2,4 %
Tihisenniemi	9	5	8,2 %	5,3 %	-4	-44,4 %	-2,9 %
Lohtaja-Pikku-Kettu	363	290	8,8 %	7,1 %	-73	-20,1 %	-1,7 %
Kuurna	361	260	9,0 %	6,7 %	-101	-28,0 %	-2,3 %
Teppana-Komiaho	247	113	7,4 %	3,7 %	-134	-54,3 %	-3,7 %
Nakertaja-Hetteenmäki	269	176	11,9 %	8,3 %	-93	-34,6 %	-3,6 %
Paltaniemi	70	26	13,3 %	6,1 %	-44	-62,9 %	-7,2 %
Hannusranta	9	9	10,1 %	10,7 %	0	0,0 %	0,6 %
Kirkkoaho	83	68	11,3 %	9,7 %	-15	-18,1 %	-1,6 %
Jokivarsi	6	4	13,6 %	9,1 %	-2	-33,3 %	-4,5 %
Jormua	95	38	14,2 %	6,4 %	-57	-60,0 %	-7,8 %
Kuluntalahti	108	79	11,4 %	8,8 %	-29	-26,9 %	-2,6 %
Takkaranta	13	13	9,6 %	7,5 %	0	0,0 %	-2,2 %
Venäänniemi	13	5	12,5 %	4,5 %	-8	-61,5 %	-8,0 %
Karankalahti	16	5	12,8 %	4,9 %	-11	-68,8 %	-7,9 %
Hevossuo-Teerisuo	15	6	8,2 %	4,3 %	-9	-60,0 %	-3,9 %
Sarvivaara	1	9	2,0 %	14,1 %	8	800,0 %	12,1 %
Mainua	10	18	5,6 %	9,4 %	8	80,0 %	3,8 %
Lehtovaara	6	10	6,1 %	9,9 %	4	66,7 %	3,8 %
Saaresmäki	1	0	3,8 %	0,0 %	-1	-100,0 %	-3,8 %
Hattulanmäki	4	1	4,8 %	1,8 %	-3	-75,0 %	-3,0 %
Halla-aho	2	4	6,3 %	14,3 %	2	100,0 %	8,0 %
Lahnasjärvi	0	0	0,0 %	0,0 %	0	0,0 %	0,0 %
Vuolijoki	21	21	3,9 %	4,5 %	0	0,0 %	0,6 %
Kytökoski	10	4	10,1 %	5,3 %	-6	-60,0 %	-4,8 %
Otanmäki	40	22	5,5 %	3,0 %	-18	-45,0 %	-2,4 %
Käkisaari	13	7	5,1 %	3,8 %	-6	-46,2 %	-1,3 %
Kuusiranta	2	1	2,4 %	1,5 %	-1	-50,0 %	-0,9 %
Vuottolahti	15	19	4,6 %	6,8 %	4	26,7 %	2,2 %
Koutaniemi	37	41	11,1 %	11,5 %	4	10,8 %	0,4 %
Vuoreslahti	9	14	4,5 %	7,1 %	5	55,6 %	2,6 %
Ounas	5	6	6,8 %	8,6 %	1	20,0 %	1,8 %
Parkinniemi	6	5	7,8 %	7,9 %	-1	-16,7 %	0,1 %
Koski	16	9	7,8 %	5,6 %	-7	-43,8 %	-2,3 %

Alakouluikäisten kehitys: tilastoalueet + suuralueet

Alakouluikäisten muutos 2010-2023

Alakouluikäisten muutos (%-yks) 2010-2023

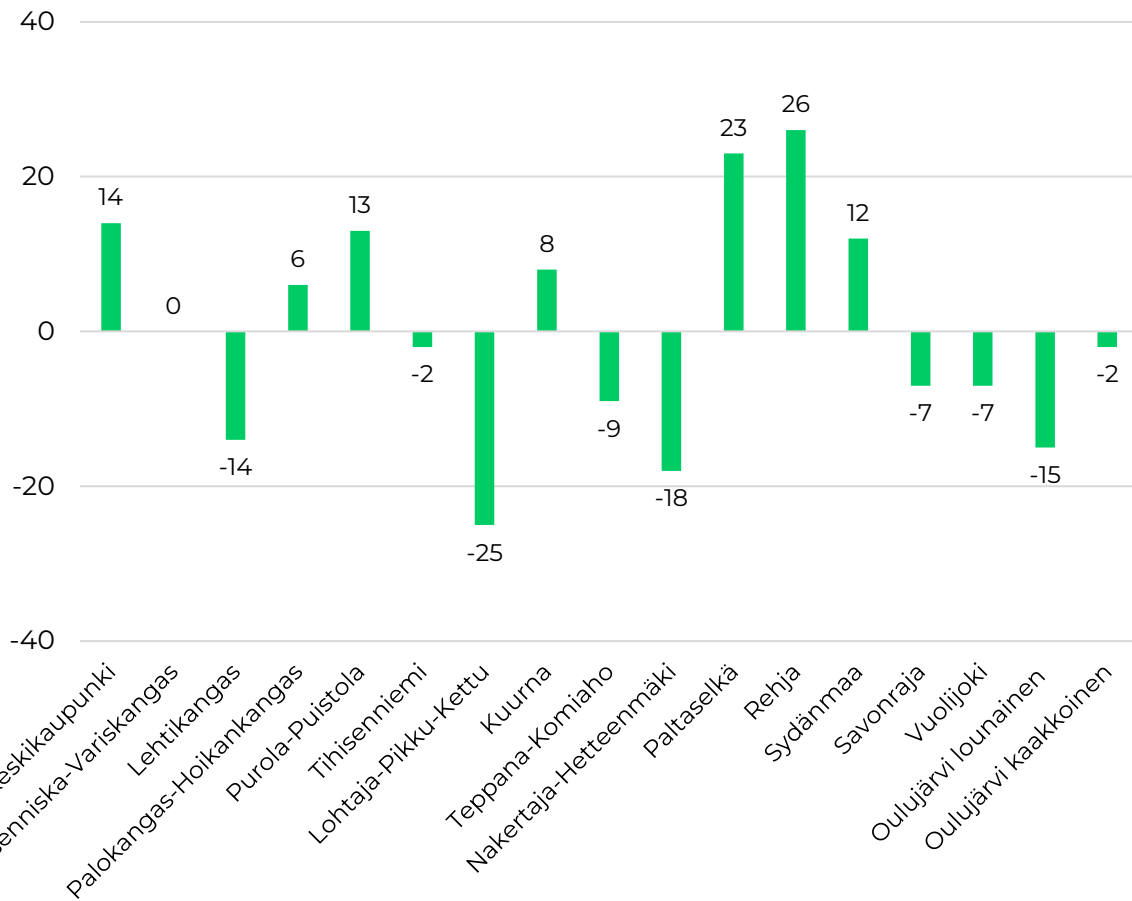
Alakouluikäisten kehitys 2010-2023 tilastoalueittain

Alakouluikäisten kehitys 2010-2023	7-12-vuotiaat 2010	7-12-vuotiaat 2023	7-12-vuotiaiden osuus 2010	7-12-vuotiaiden osuus 2023	7-12-vuotiaiden muutos 2010-2023	7-12-vuotiaiden muutos (%) 2010-2023	7-12-vuotiaiden osuuden muutos (%-yks) 2010-2023
Keskikaupunki	70	89	1,5 %	1,8 %	19	27,1 %	0,3 %
Petäisenniska-Variskangas	94	101	4,9 %	5,8 %	7	7,4 %	0,9 %
Lehtikangas	509	485	7,2 %	7,4 %	-24	-4,7 %	0,3 %
Palokangas-Hoikankangas	41	37	3,6 %	3,4 %	-4	-9,8 %	-0,2 %
Purola-Puistola	151	160	6,5 %	7,2 %	9	6,0 %	0,7 %
Tihisenniemi	9	5	8,2 %	5,3 %	-4	-44,4 %	-2,9 %
Lohtaja-Pikku-Kettu	267	338	6,5 %	8,3 %	71	26,6 %	1,8 %
Kuurna	307	337	7,7 %	8,7 %	30	9,8 %	1,0 %
Teppana-Komiaho	139	140	4,2 %	4,5 %	1	0,7 %	0,4 %
Nakertaja-Hetteenmäki	197	197	8,7 %	9,3 %	0	0,0 %	0,6 %
Paltaniemi	59	30	11,2 %	7,0 %	-29	-49,2 %	-4,2 %
Hannusranta	5	6	5,6 %	7,1 %	1	20,0 %	1,5 %
Kirkkoaho	74	61	10,0 %	8,7 %	-13	-17,6 %	-1,4 %
Jokivarsi	6	6	13,6 %	13,6 %	0	0,0 %	0,0 %
Jormua	76	58	11,3 %	9,7 %	-18	-23,7 %	-1,6 %
Kuluntalahti	91	105	9,6 %	11,7 %	14	15,4 %	2,1 %
Takkaranta	16	23	11,9 %	13,2 %	7	43,8 %	1,4 %
Venäänniemi	8	10	7,7 %	8,9 %	2	25,0 %	1,2 %
Karankalahti	12	7	9,6 %	6,9 %	-5	-41,7 %	-2,7 %
Hevossuo-Teerisuo	25	9	13,7 %	6,4 %	-16	-64,0 %	-7,3 %
Sarvivaara	1	6	2,0 %	9,4 %	5	500,0 %	7,4 %
Mainua	9	21	5,0 %	10,9 %	12	133,3 %	5,9 %
Lehtovaara	9	5	9,1 %	5,0 %	-4	-44,4 %	-4,1 %
Saaresmäki	1	3	3,8 %	17,6 %	2	200,0 %	13,8 %
Hattulanmäki	6	1	7,2 %	1,8 %	-5	-83,3 %	-5,4 %
Halla-aho	0	4	0,0 %	14,3 %	4	0,0 %	14,3 %
Lahnasjärvi	1	2	3,3 %	9,1 %	1	100,0 %	5,8 %
Vuolijoki	30	27	5,5 %	5,8 %	-3	-10,0 %	0,3 %
Kytökoski	6	4	6,1 %	5,3 %	-2	-33,3 %	-0,8 %
Otanmäki	30	29	4,1 %	4,0 %	-1	-3,3 %	-0,1 %
Käkisaari	26	15	10,3 %	8,2 %	-11	-42,3 %	-2,1 %
Kuusiranta	8	2	9,6 %	3,0 %	-6	-75,0 %	-6,6 %
Vuottolahti	13	16	4,0 %	5,7 %	3	23,1 %	1,7 %
Koutaniemi	39	49	11,7 %	13,8 %	10	25,6 %	2,1 %
Vuoreslahti	11	8	5,5 %	4,1 %	-3	-27,3 %	-1,4 %
Ounas	4	5	5,4 %	7,1 %	1	25,0 %	1,7 %
Parkinniemi	3	0	3,9 %	0,0 %	-3	-100,0 %	-3,9 %
Koski	23	13	11,3 %	8,0 %	-10	-43,5 %	-3,2 %

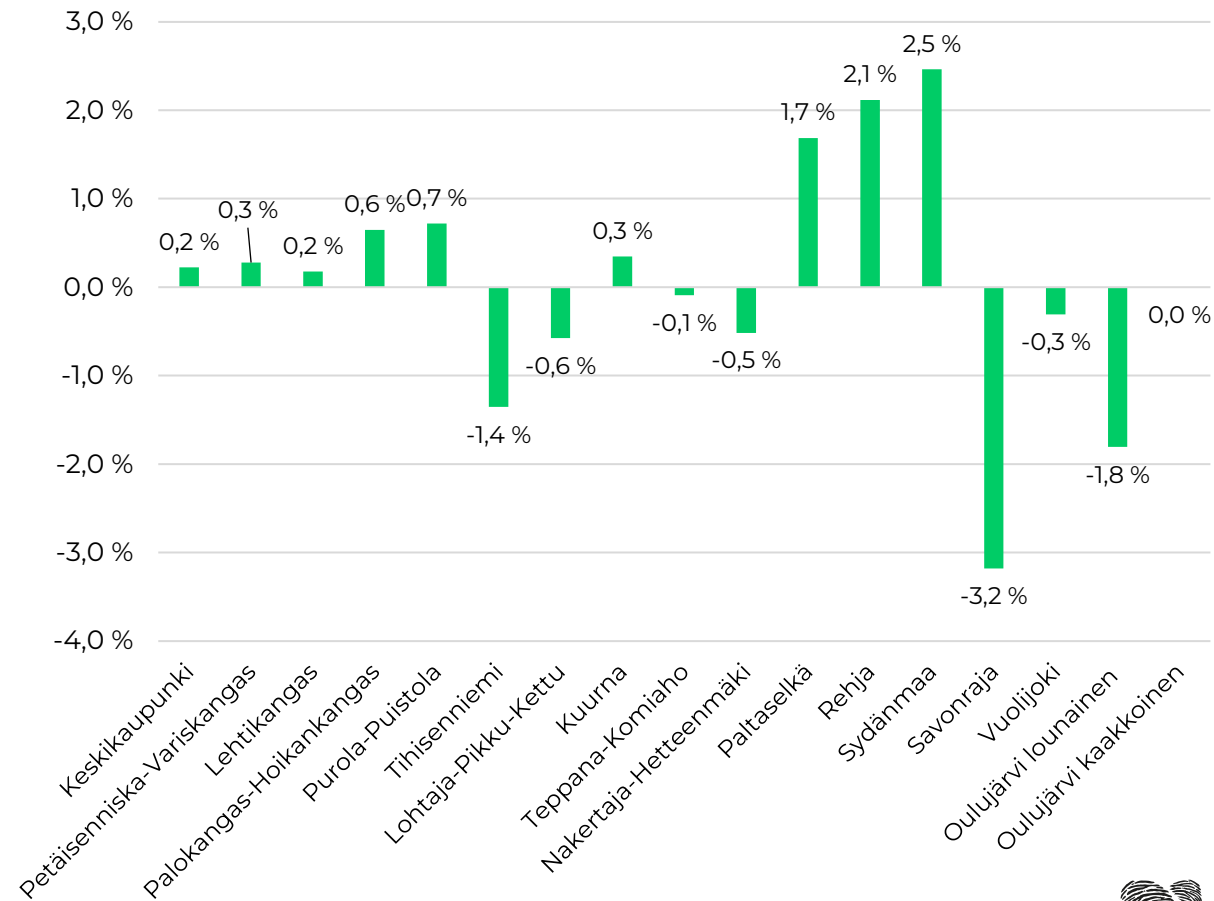
Lähde: Tilastokeskus, Väestötilastopalvelu; väestörakenne

Yläkouluikäisten kehitys: tilastoalueet + suuralueet

Yläkouluikäisten muutos 2010-2023

Yläkouluikäisten muutos (%-yks) 2010-2023

Yläkouluikäisten kehitys 2010-2023 tilastoalueittain

Alakouluikäisten kehitys 2010-2023	13-15-vuotiaat 2010	13-15-vuotiaat 2023	13-15-vuotiaiden osuus 2010	13-15-vuotiaiden osuus 2023	13-15-vuotiaiden muutos 2010-2023	13-15-vuotiaiden muutos (%) 2010-2023	13-15-vuotiaiden osuuden muutos (%-yks) 2010-2023
Keskikaupunki	47	61	1,0 %	1,3 %	14	29,8 %	0,2 %
Petäisenniska-Variskangas	55	55	2,9 %	3,1 %	0	0,0 %	0,3 %
Lehtikangas	311	297	4,4 %	4,6 %	-14	-4,5 %	0,2 %
Palokangas-Hoikankangas	21	27	1,9 %	2,5 %	6	28,6 %	0,6 %
Purola-Puistola	77	90	3,3 %	4,0 %	13	16,9 %	0,7 %
Tihisenniemi	5	3	4,5 %	3,2 %	-2	-40,0 %	-1,4 %
Lohtaja-Pikku-Kettu	181	156	4,4 %	3,8 %	-25	-13,8 %	-0,6 %
Kuurna	166	174	4,2 %	4,5 %	8	4,8 %	0,3 %
Teppana-Komiaho	83	74	2,5 %	2,4 %	-9	-10,8 %	-0,1 %
Nakertaja-Hetteenmäki	111	93	4,9 %	4,4 %	-18	-16,2 %	-0,5 %
Paltaniemi	24	21	4,6 %	4,9 %	-3	-12,5 %	0,3 %
Hannusranta	0	0	0,0 %	0,0 %	0	0,0 %	0,0 %
Kirkkoaho	26	36	3,5 %	5,1 %	10	38,5 %	1,6 %
Jokivarsi	2	5	4,5 %	11,4 %	3	150,0 %	6,8 %
Jormua	29	42	4,3 %	7,0 %	13	44,8 %	2,7 %
Kuluntalahti	35	58	3,7 %	6,5 %	23	65,7 %	2,8 %
Takkaranta	6	8	4,4 %	4,6 %	2	33,3 %	0,2 %
Venäänniemi	6	10	5,8 %	8,9 %	4	66,7 %	3,2 %
Karankalahti	8	5	6,4 %	4,9 %	-3	-37,5 %	-1,5 %
Hevossuo-Teerisuo	4	7	2,2 %	5,0 %	3	75,0 %	2,8 %
Sarvivaara	0	3	0,0 %	4,7 %	3	#DIV/0!	4,7 %
Mainua	2	8	1,1 %	4,2 %	6	300,0 %	3,1 %
Lehtovaara	3	3	3,0 %	3,0 %	0	0,0 %	-0,1 %
Saaresmäki	1	0	3,8 %	0,0 %	-1	-100,0 %	-3,8 %
Hattulanmäki	8	3	9,6 %	5,4 %	-5	-62,5 %	-4,3 %
Halla-aho	0	1	0,0 %	3,6 %	1	0,0 %	3,6 %
Lahnasjärvi	2	0	6,7 %	0,0 %	-2	-100,0 %	-6,7 %
Vuolijoki	15	13	2,8 %	2,8 %	-2	-13,3 %	0,0 %
Kytökoski	4	3	4,0 %	3,9 %	-1	-25,0 %	-0,1 %
Otanmäki	21	17	2,9 %	2,4 %	-4	-19,0 %	-0,5 %
Käkisaari	13	4	5,1 %	2,2 %	-9	-69,2 %	-3,0 %
Kuusiranta	1	1	1,2 %	1,5 %	0	0,0 %	0,3 %
Vuottolahti	13	7	4,0 %	2,5 %	-6	-46,2 %	-1,5 %
Koutaniemi	13	18	3,9 %	5,1 %	5	38,5 %	1,2 %
Vuoreslahti	10	10	5,0 %	5,1 %	0	0,0 %	0,1 %
Ounas	4	2	5,4 %	2,9 %	-2	-50,0 %	-2,5 %
Parkinniemi	3	3	3,9 %	4,8 %	0	0,0 %	0,9 %
Koski	12	7	5,9 %	4,3 %	-5	-41,7 %	-1,6 %

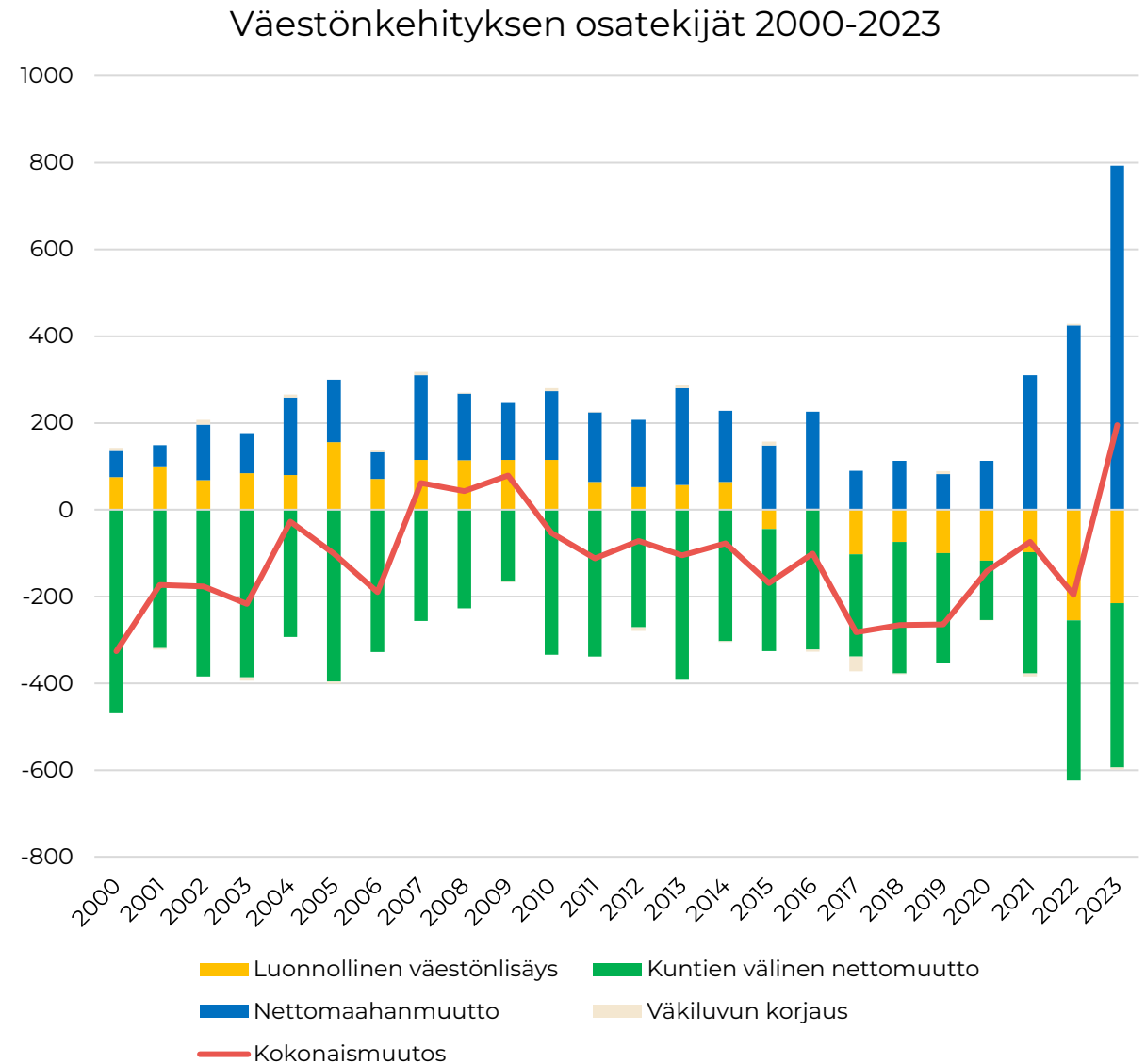
1.2 Väestönkehityksen osatekijät

Mitkä tekijät selittävät kaupungin väestönkehitystä?

Väestönkehityksen osatekijät

Kuviossa on kuvattu Kajaanin väestönkehityksen osatekijöitä. Väestönkehityksen osatekijät muodostavat kaupungin väestönkasvun.

- Kajaanissa väestön vähenemistä 2000-luvulla selittää erityisesti muuttotappiot muille kunnille. **Kajaani kärsi kuntien välisessä nettomuutossa** (kuntaan muuttaneet – kunnasta muuttaneet) **2000-luvulla 7 400 henkilöä muuttotappiota** (4 200 henkilöä vuosien 2010-2023 aikana). Kajaanista on muutettu muuhun maahan jokaisena 2000-luvun vuotena enemmän kuin kaupunkiin on muutettu.
- **Luonnollinen väestönlisäys (syntyneet – kuolleet)** on ollut Kajaanissa tarkastelujakson alkupuoliskolla selvästi positiivista, ylläpitäen kaupungin väestöpohjaa. **Vuonna 2017 luonnollinen väestönlisäys kääntyi Kajaanissa negatiiviseksi ja ollut erityisesti viime vuosien ajan merkittävän negatiivista:** kaupungissa kuolee merkittävästi enemmän henkilöitä kuin syntyy.
- **Nettomaahanmuutto (maahanmuutto – maastamuutto)** on ollut Kajaanissa koko tarkastelujakson ajan positiivista. Vuodesta 2000 vuoteen 2023 Kajaani on saanut ulkomailta muuttovoittoa 4 350 henkilöä. **2020-luvulla nettomaahanmuutosta saadut muuttovoitot ovat selkeästi kasvaneet**, seuraten koko maan trendiä. 2020-luvulla Kajaani on saanut muuttovoittoa nettomaahanmuutosta 1 640 henkilöä. Kajaanin vuoden 2023 merkittävä väestönkasvu oli seurausta hyvin merkittävästä ulkomailta saaduista muuttovoitoista (+793 henkilöä). Näitä muuttovoittoja selittää etenkin ukrainalaisten pakolaisten kotikuntavalinnat. **Ulkomailta saadut muuttovoitot ovat ainoa kaupungin väestönkehitystä vahvistava tekijä.**

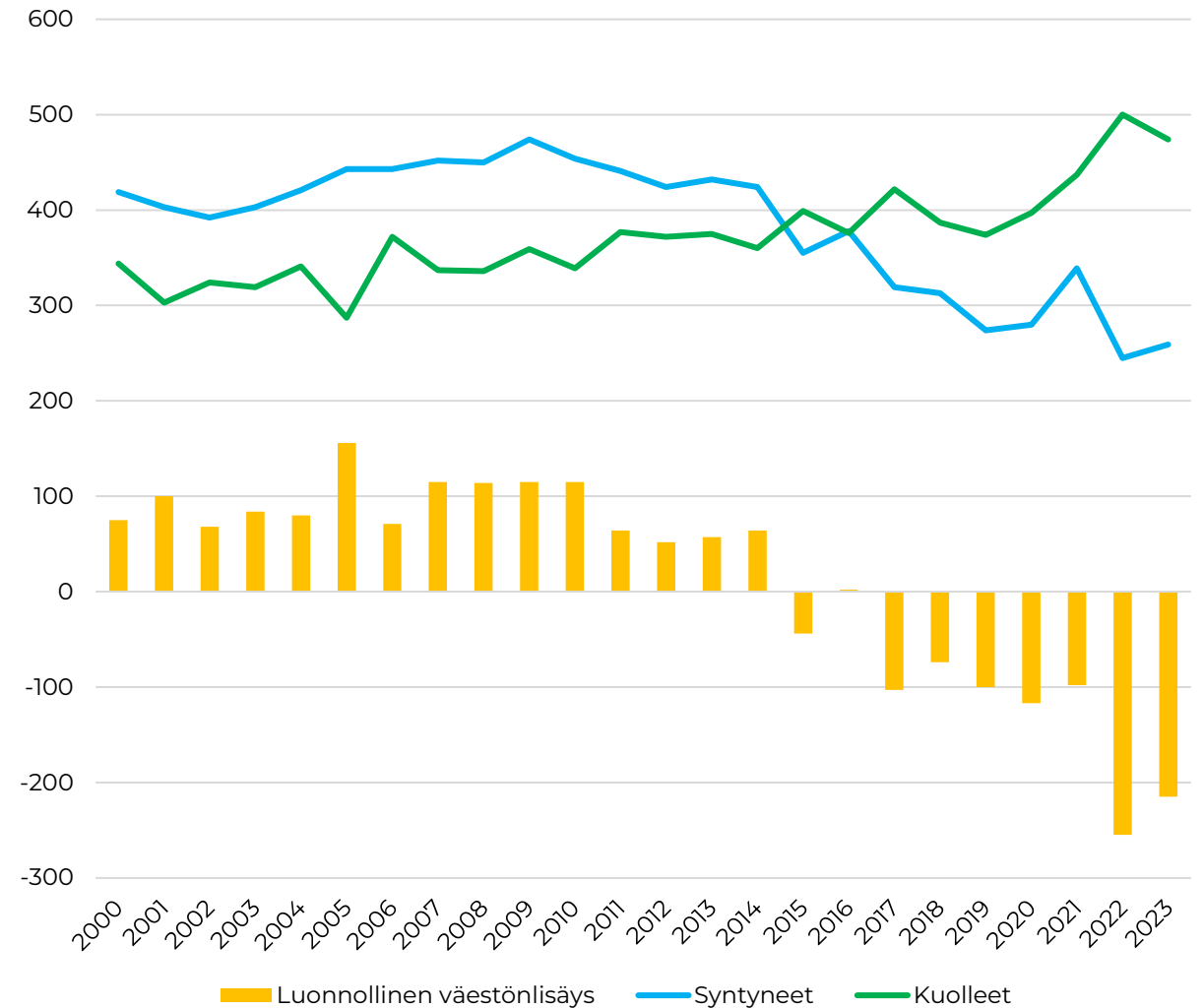
Lähde: Tilastokeskus, väestörakenne & väestötilastopalvelu; väestörakenne.

Syntyneet, kuolleet ja luonnollinen väestönlisäys

Kuvioissa on kuvattu Kajaanin syntyneitä, kuolleita ja näiden erotusta, luonnollista väestönlisäystä.

- **Vuonna 2023 Kajaanissa syntyi 259 lasta ja 2020-luvulla vuotta kohden synty keskimäärin 281 lasta.** Kajaanissa syntyneiden määrä on ollut hyvin voimakkaassa laskussa vuodesta 2014 eteenpäin. **2010-luvun alussa kaupungissa syntyi vielä yli 400 lasta vuodessa.**
- Vuonna 2021 syntyneiden määrä kasvoi korkeahkole tasolle pandemian seurauksena (seuraa koko maan trendiä), mutta tämän jälkeen syntyneiden määrä on laskenut vielä aiempaa matalammalle tasolle. Myös tämä kehitys vastaa muuta maata.
- **Kuolleiden määrä on kasvanut maltillisesti halki 2000-luvun.** Kasvua selittää erityisesti kaupungin väestön ikääntyminen: vaikka odotettu elinikä on noussut, tämä ei ole riittänyt kumoamaan ikääntyvän väestön vaikutusta. Vuosina 2022-2023 kuolleiden määrä oli poikkeavan suuri: tätä selittänee pandemiaan liittyvä ylikuolleisuus (vastaa myös koko maan trendiä).
- Nopeasti vähentyneiden syntyneiden määrän sekä kasvavien kuolleiden määrän seurauksena luonnollinen väestönlisäys on kääntynyt voimakkaan negatiiviseksi. **Koska kaupungissa kuolee merkittävästi enemmän henkilöitä kuin syntyy, pelkän nykyisen väestöpohjan säilyttäminen vaatii merkittäviä muuttovoittoja.**

Kajaanin syntyneet, kuolleet ja luonnollinen väestönlisäys 2000-2023

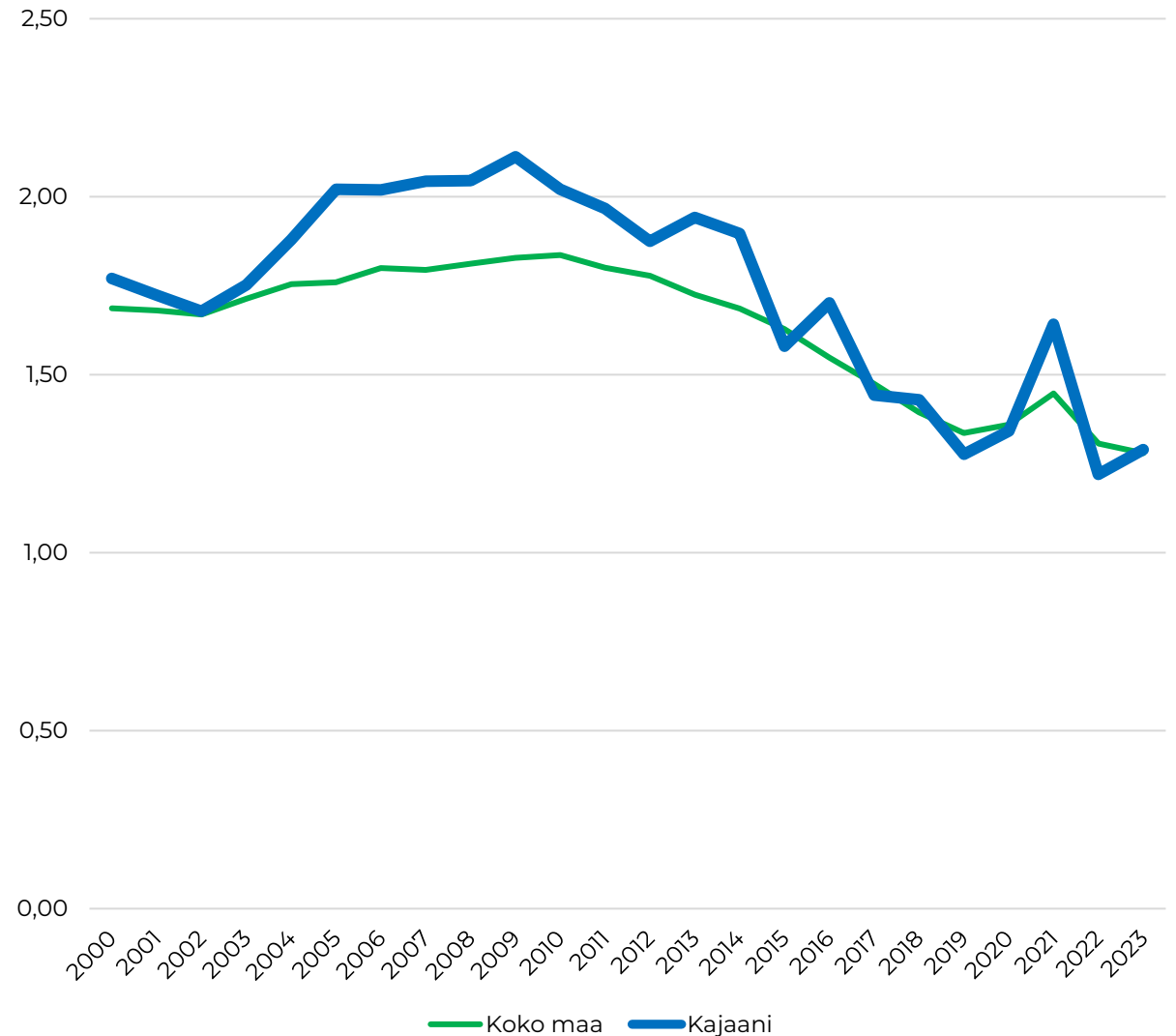

Kokonais- hedelmällisyysluvun kehitys

Kuviossa on tarkasteltu Kajaanin kokonaishedelmällisyysluvun kehitystä vuosien 2000-2022 aikana. Arvo on ilmaistu vuosittaisena arvona.

- **Kokonaishedelmällisyysluku kuvaa yksilötason syntyvyyttä,** riippumatta alueen väestönkehityksestä. Arvo kertoo, kuinka monta lasta yksittäiselle alueella asuvalle naiselle syntyisi ikävuosien 15–49 aikana kyseisen vuoden syntyvyyden säilyessä.
 - **Kajaanissa kokonaishedelmällisyysluku on romahtanut jopa 39,6 prosentilla vuosien 2010-2022 aikana.** Vuosina 2005-2010 keskimääräiselle naiselle syntyi yli 2 lasta (laskennallisesti), kun 2020-luvulla keskimääräiselle naiselle syntyy noin 1,3 lasta.
 - Kokonaishedelmällisyysluku laski koko maassa vuosien 2010-2022 aikana voimakkaasti, samoin kuin myös Kajaanissa. Kajaanin kokonaishedelmällisyysluku pysyi koko maan keskitasoa korkeampana vuoteen 2014 asti, jonka jälkeen se on laskenut suunnilleen koko maan kanssa samalle tasolle.
- **Syntyneiden määrän nopea lasku selittyy ensisijaisesti yksilötason syntyvyyden laskulla 2010-luvun aikana.** Ilman hedelmällisyysluvun laskua kaupungissa syntyisi yhä noin 390 lasta vuosittain (vrt. 250-260 lapsen toteuma). Muu ero 2010-luvun alkuun johtuu hedelmällisessä iässä olevien naisten määrän muutoksesta.

Kokonaishedelmällisyysluvun kehitys 2000-2022

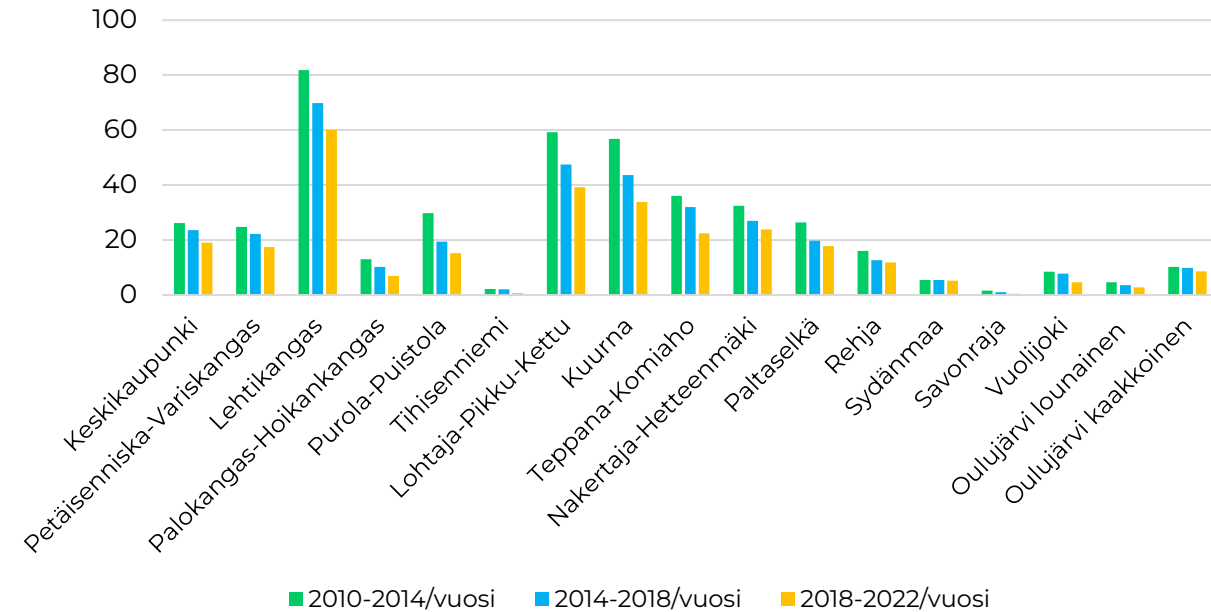

Syntyneet osa-alueittain

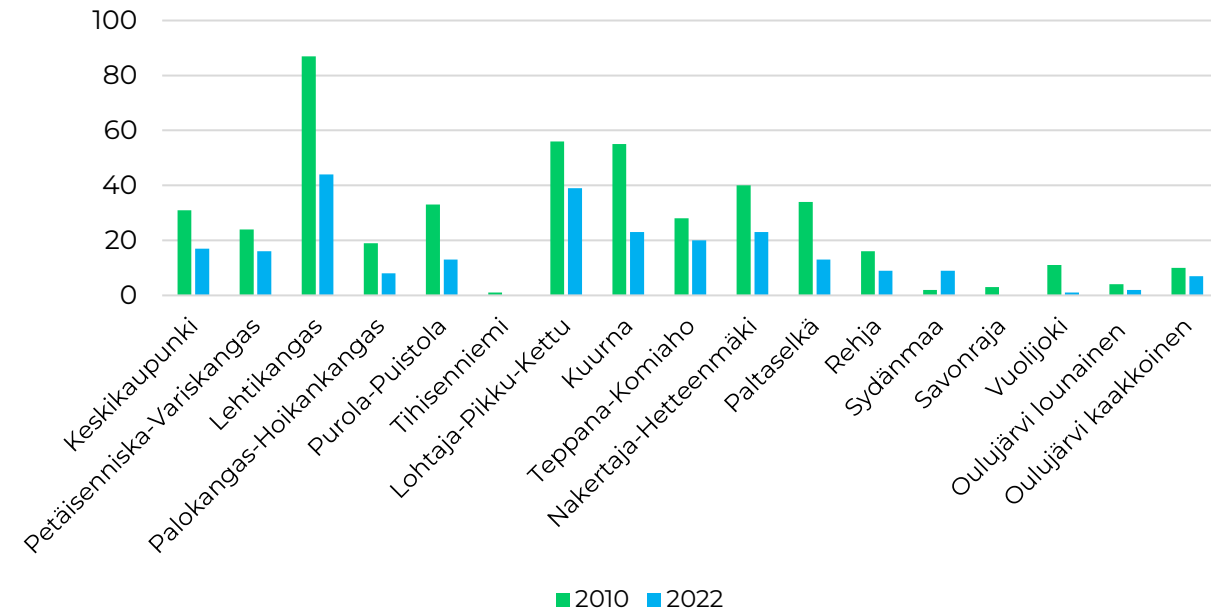
Kuvioissa on tarkasteltu syntyneiden määrää Kajaanin sisällä. Keskustaajaman alueet ovat tilastoalueita, muut suuralueita. Koko kaupungin tilastoalueittaiset tiedot ovat seuraavan sivun taulukossa.

- **Syntyvyyden ja syntyneiden määrän erittäin voimakas lasku heijastuu koko Kajaaniin.**
- Määrällisesti syntyneiden määrä oli koko tarkastelujakson ajan korkein Lehtikankaalla, jota selittää alueen suuri väestöpohja. Yksilötasolla syntyvyys korostuu etenkin keskustaajaman ulkopuolella ja on erityisen matala Keskikaupungissa.
- Kun tarkastellaan vuosien 2010-2014 ja 2018-2022 syntyvyyden eroa, **syntyneiden määrä ei kasvanut yhdelläkään 39:stä tilastoalueesta ja laski ylivoimaisessa enemmistössä tilastoalueita.** Määrällinen muutos oli suurin Kuurnan (-23 syntynyttä per vuosi), Lehtikankaan (-22 syntynyttä) ja Lohtaja-Pikku-Ketun (-20 syntynyttä) alueilla.
- Suhteellinen muutos oli suurin yksittäisillä keskustaajaman ulkopuolisilla alueilla (esim. Otanmäen alueella syntyneiden määrä on puolittunut), mutta satunnaisvaihtelun vaikutus on näillä alueilla merkittävä pienen väestöpohjan takia.
- Vaikka satunnaisvaihtelun vaikutus on paikallisesti suuri, käytännössä koko Kajaanin kattava syntyvyyden lasku kuvastaa murroksen voimakkuutta: **mikään alue kaupungissa ei ole säästynyt syntyvyyden laskun vaikutuksilta.**

Syntyneet 2010-2022

Syntyneet 2010 ja 2022

Syntyneet 2010-2022 tilastoalueittain

Syntyneet 2010-2022	Syntyneet 2010-2014/vuosi	Syntyneet 2014-2018/vuosi	Syntyneet 2018-2022/vuosi	Muutos 2010-2014 vrt 2018-2022 (per vuosi)
Keskikaupunki	26	24	19	-7
Petäisenniska-Variskangas	25	22	17	-8
Lehtikangas	82	70	60	-22
Palokangas-Hoikankangas	13	10	7	-6
Purola-Puistola	30	19	15	-15
Tihisenniemi	2	2	1	-1
Lohtaja-Pikku-Kettu	59	47	39	-20
Kuurna	57	44	34	-23
Teppana-Komiaho	36	32	22	-14
Nakertaja-Hetteenmäki	32	27	24	-8
Paltaniemi	7	3	3	-4
Hannusranta	1	1	1	0
Kirkkoaho	8	8	8	0
Jokivarsi	1	1	1	0
Jormua	9	7	5	-4
Kuluntalahti	11	9	10	-1
Takkaranta	2	2	1	-1
Venäänniemi	1	1	1	0
Karankalahti	1	1	0	-1
Hevossuo-Teerisuo	1	1	1	0
Sarvivaara	1	0	1	0
Mainua	3	3	2	-1
Lehtovaara	1	1	1	0
Saaresmäki	0	0	0	0
Hattulanmäki	1	0	0	-1
Halla-aho	0	1	0	0
Lahnasjärvi	0	0	0	0
Vuolijoki	3	3	2	-1
Kytökoski	1	1	1	0
Otanmäki	4	4	2	-2
Käkisaari	2	2	1	-1
Kuusiranta	0	0	0	0
Vuottolahti	2	1	2	0
Koutaniemi	4	6	4	0
Vuoreslahti	2	1	2	0
Ounas	1	1	1	0
Parkinniemi	1	0	0	-1
Koski	3	2	1	-2

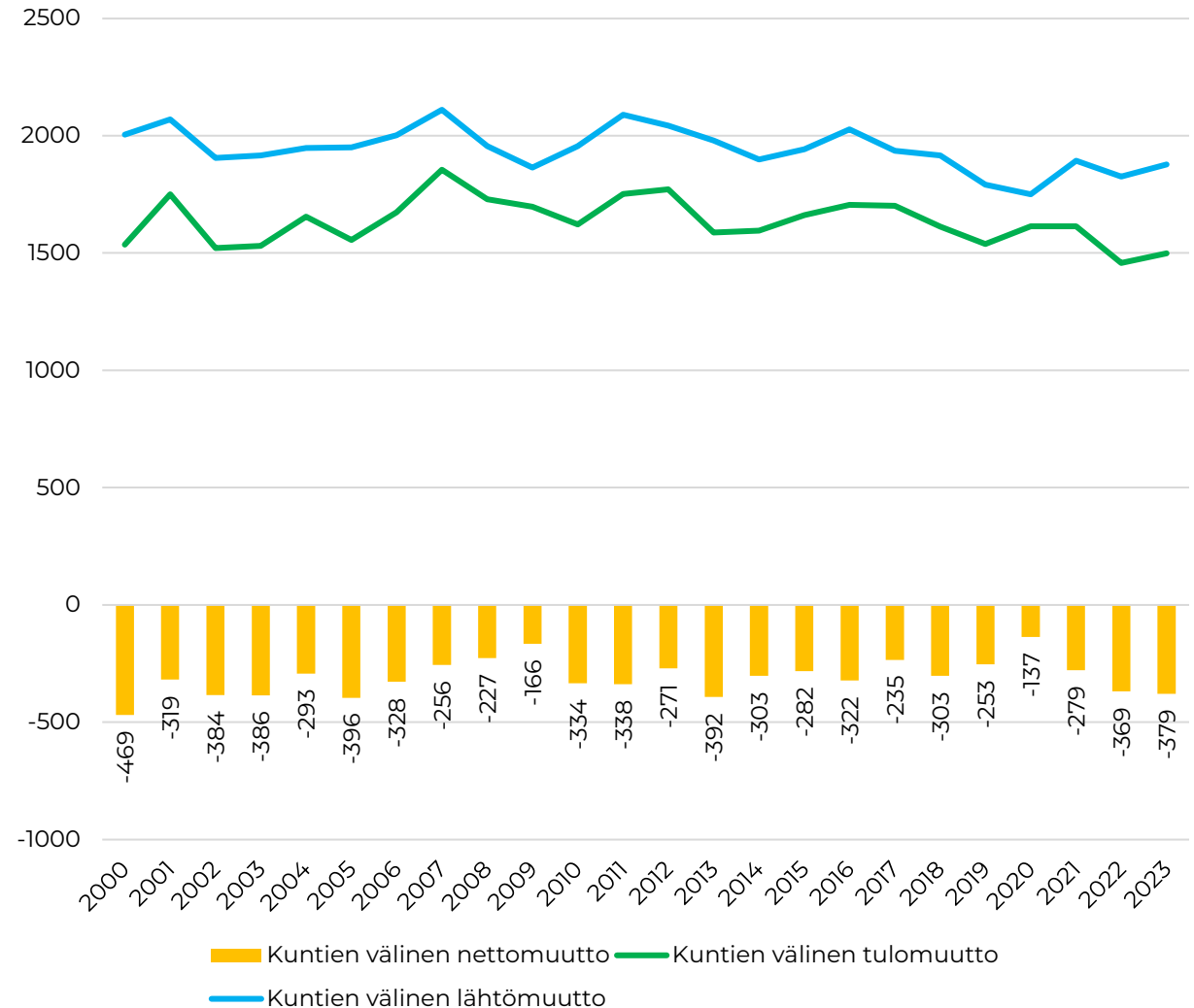
Lähde: Tilastokeskus, Väestötilastopalvelu; muuttoliike ja väestönmuutokset

Kuntien välinen tulo-, lähtö- ja nettomuutto

Kuvioissa on kuvattu Kajaanin muuttaneita, Kajaanista muuttaneita sekä näiden erotusta vuosittain.

- **Kajaanin kaupunki on kärsinyt jokaisena 2000-luvun vuotena muuttotappiota maan sisällä.** Vuositasolla tappioiden määrässä on ollut maltillista vaihtelua, mutta muuttotappiot ovat olleet koko ajanjakson ajan sangen suuret.
- **Kajaaniin muutti** 2010-luvulla muista kunnista keskimäärin 1 600 henkilöä vuodessa. Tulomuuttojen trendi on laskeva eli **vuosien 2010-2023 aikana kaupunkiin muuttavien määrä on vähentynyt.** Etenkin vuosien 2022-2023 kasvaneet muuttotappiot selittyvät poikkeuksellisen vähäisellä tulomuutolla.
- **Kajaanista muutti** muihin kuntiin 2010-luvulla vuosittain noin 1 900 henkilöä. Myös lähtömuuttojen määrä on vähentynyt vuosien 2010-2023 aikana, mutta merkittävästi hillitymmiin kuin tulomuuttojen määrä, korostaen kaupungin muuttotappioita.

Kuntien välinen tulo-, lähtö- ja nettomuutto 2000-2023

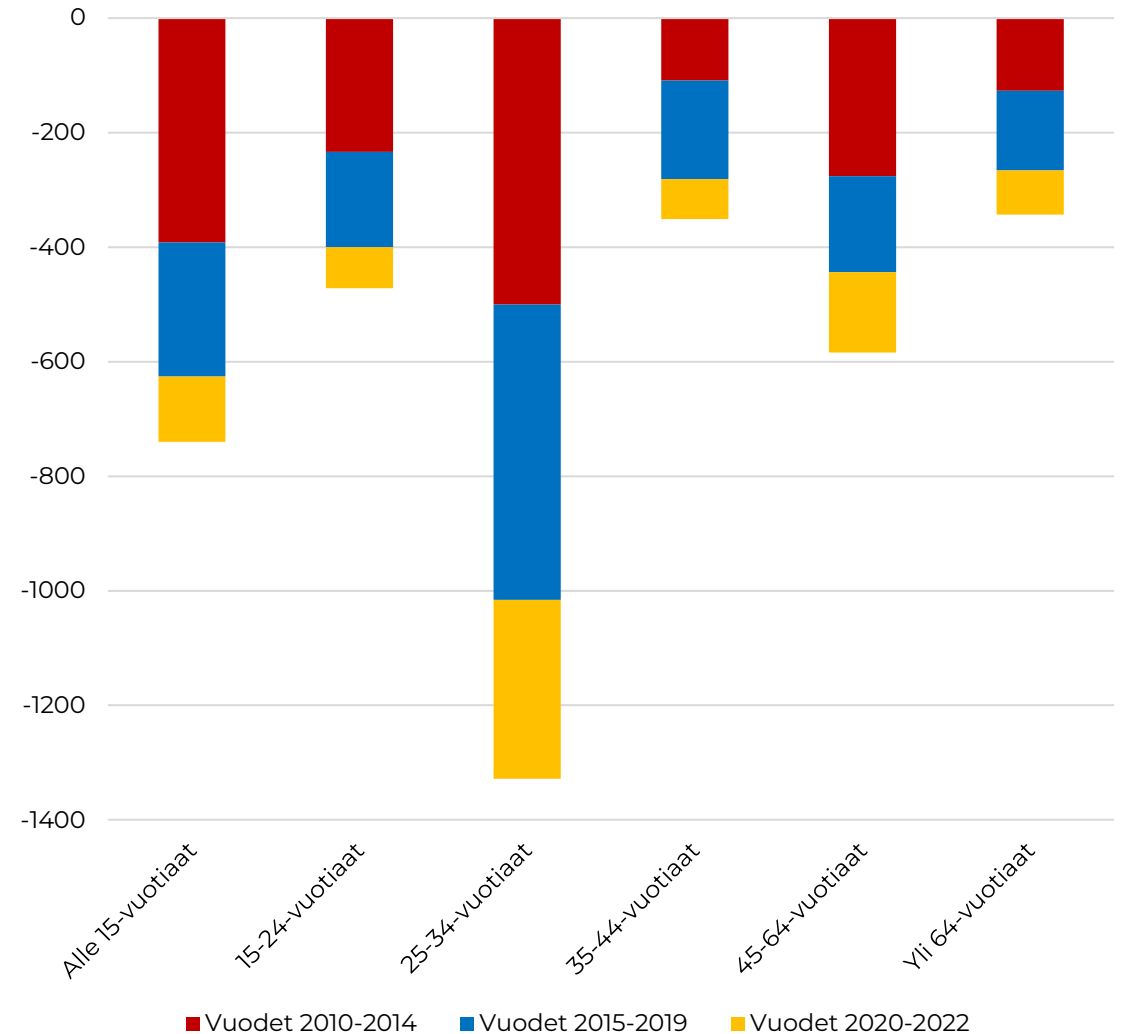

Kajaanin kuntien välinen nettomuutto iän mukaan

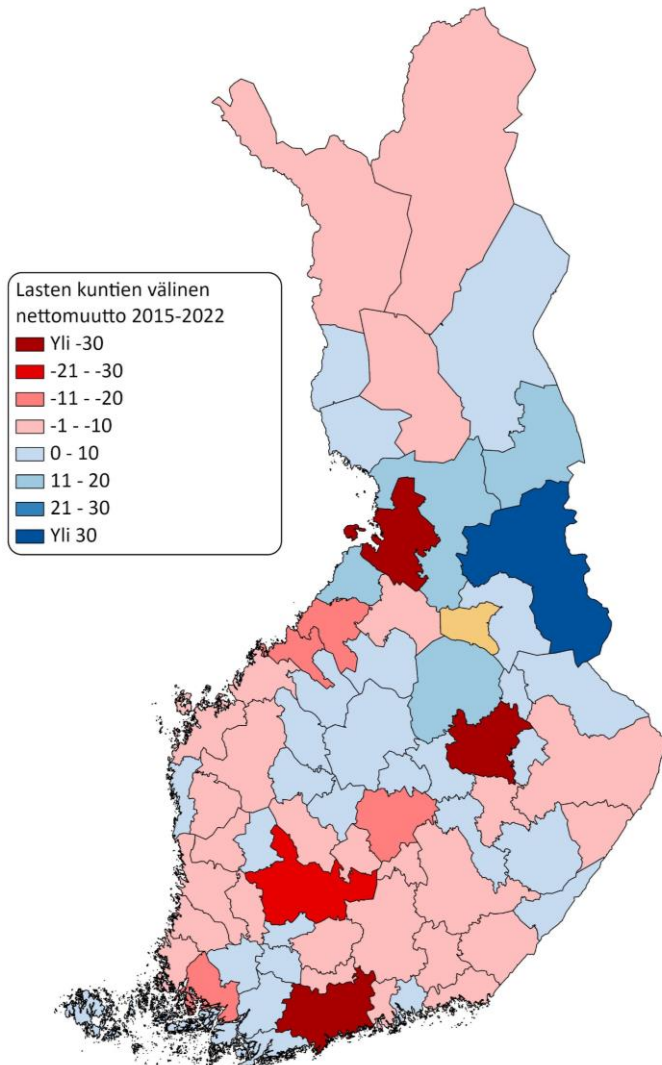
Kuviossa on tarkasteltu Kajaanin kuntien välistä nettomuuttoa iän mukaan vuosien 2010-2022 aikana. Nettomaahanmuuton rakennetta on tarkasteltu tarkemmin erillisessä diassa. Lisäksi dialla 34 on tarkasteltu tarkemmin lasten ja 25-44-vuotiaiden muuttoliikettä.

- **Kajaani kärsii erityisen suuria muuttotappioita 25-34-vuotiaiden ryhmässä.** Tässä ryhmässä kaupungista lähtee etenkin alueella kouluttautuneita sekä muita työn perässä muuttavia henkilöitä. Tappiot ikäryhmässä ovat säilyneet lähes muuttumattomina ajanjakson aikana.
- Tämän lisäksi Kajaani kärsii muuttotappioita 35-44-vuotiaiden ryhmässä, joka korostaa muuttoliikkeen negatiivista vaikutusta muulle väestönkehitykselle. **Suuret tappiot 25-44-vuotiaiden ryhmässä vähentävät alueen tulevaa syntyvyyttä,** siirtämällä hedelmällisessä iässä olevaa väestöä muuhun mahaan. Lisäksi **etenkin tämän ikäryhmän mukana kaupungista muuttaa merkittävästi lapsia.** Kajaani kärsiikin suuria muuttotappioita muulle maalle myös lasten ryhmässä, joskin näiden tappioiden määrä on vähentynyt 2020-luvulla.
- **Kajaani kärsii myös maltillisia muuttotappioita nuorten ryhmässä,** mikä on kuitenkin tyypillistä kaikille kaupungeille, joissa ei ole yliopistoa. Ryhmän muuttoliike on kaksisuuntaista: etenkin muusta Kainuusta muuttaa Kajaaniin nuoria, mutta Kajaanista muuttaa merkittävästi nuoria etenkin Ouluun sekä muihin yliopistokaupunkeihin.
- Kajaani kärsii myös kohtuullisia muuttotappioita yli 45-vuotiaiden ryhmissä, joskin vuositason tappiot ovat hillittyjä.

Kuntien välinen nettomuutto ikäryhmittäin 2010-2022

Kajaanin nettomuutto seuduittain lasten ikäryhmässä (0-14-vuotiaat) vuosina 2015-2022

-348

henkilöä muuttotappiota yhteensä.

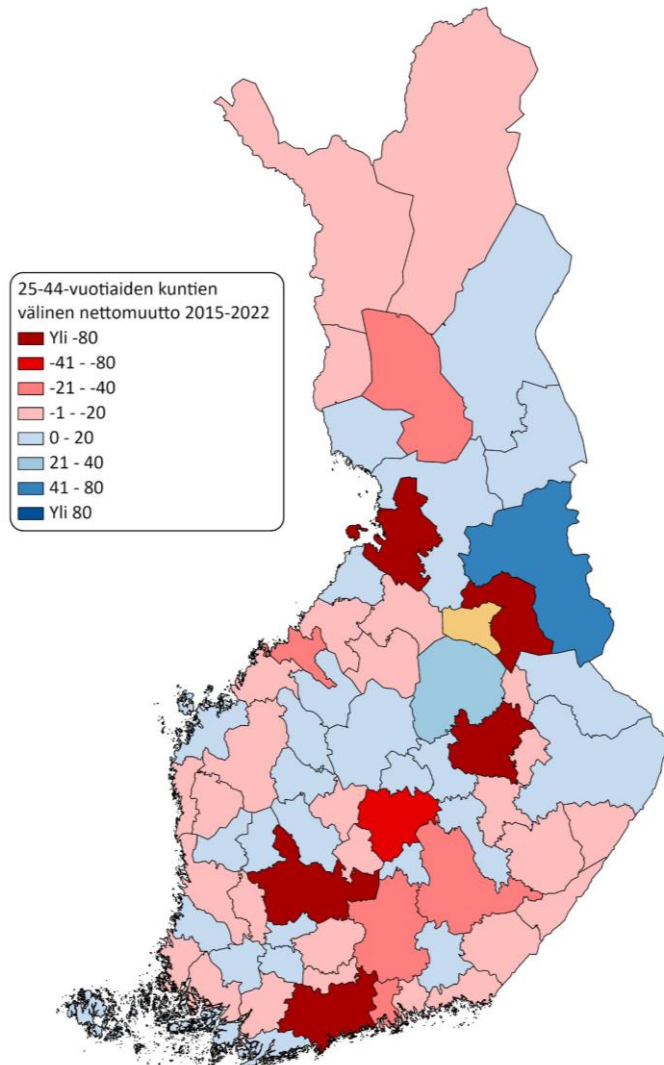
Eniten muuttovoittoa:

Kehys-Kainuun (+38), Oulunkaaren (+20), Raahen (+15), Koillismaan (+15) ja Ylä-Savon seudulta (+13).

Eniten muuttotappiota:

Helsingin (-191), Oulun (-61), Kuopion (-51), Tampereen (-25) ja Jyväskylän seudulle (-18).

Kajaanin nettomuutto seuduittain 25-44- vuotiaiden ikäryhmässä vuosina 2015-2022

-1 070

henkilöä muuttotappiota yhteensä.

Eniten muuttovoittoa:

Kehys-Kainuun (+72), Ylä-Savon (+34), Kemi-Tornion (+19), Oulunkaaren (+17) ja Joensuun seudulta (+16).

Eniten muuttotappiota:

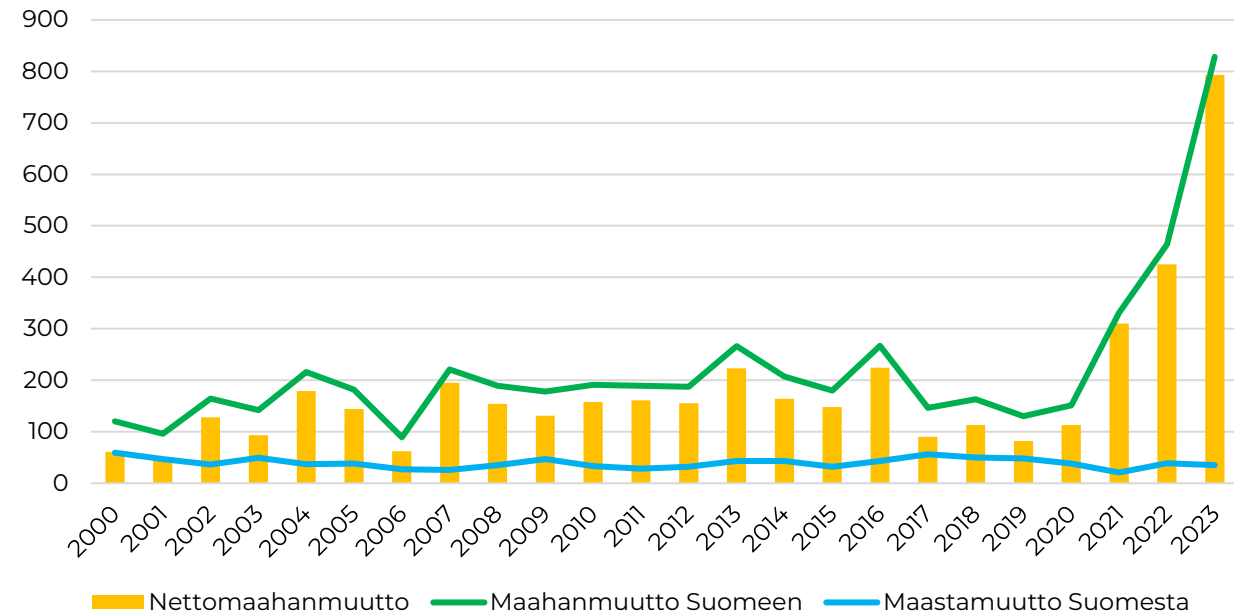
Helsingin (-430), Oulun (-213), Kuopion (-131), Tampereen (-120) ja Kajaanin seudulle (-85).

Maahan-, maasta- ja nettomaahanmuutto

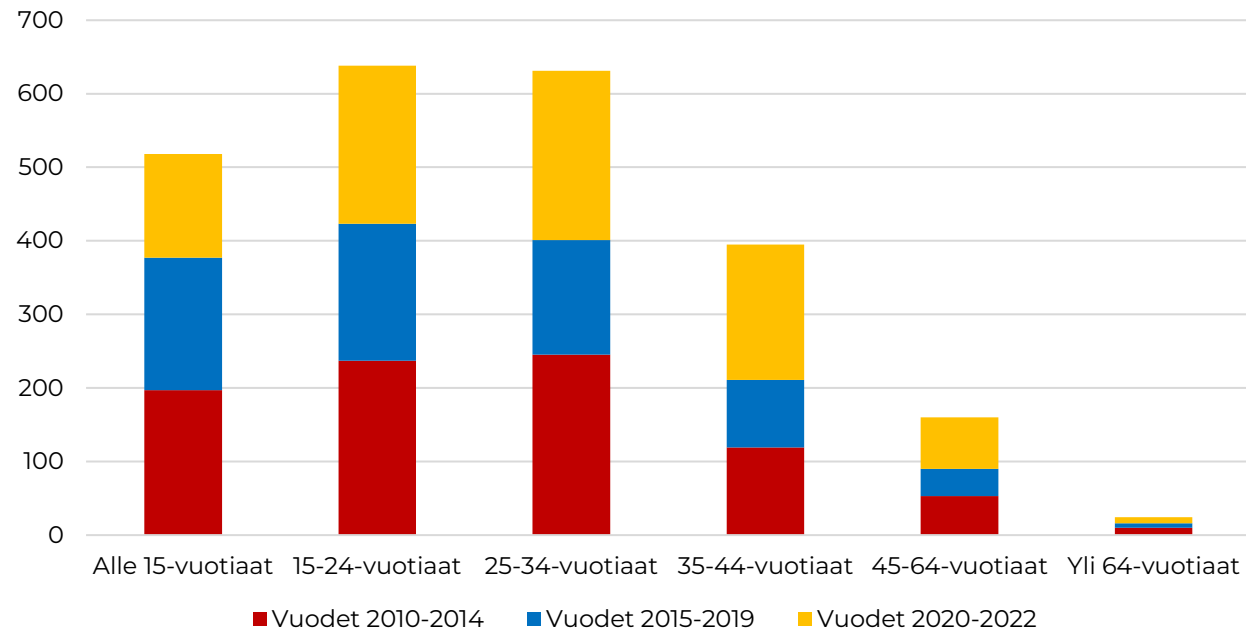
Ylemmässä kuviossa on kuvattu Kajaanin maahan-, maasta- ja nettomaahanmuuttoa. Alemmassa kuviossa on kuvattu nettomaahanmuuttoa iän perustella vuosien 2010-2022 aikana.

- Nettomaahanmuuton merkitys oli 2010-luvulla suuri Kajaanissa, sillä ulkomailta saadut muuttovoitot hillitsivät kaupungin väestön nopeaa supistumista (joskin heikko pitovoima vieraskielisten ryhmässä söi osan tästä hyödystä).
- Koko maan tavoin **Kajaanin muuttovoitot ulkomailta ovat kasvaneet erittäin merkittävästi 2020-luvulla**, huomattavasti lisääntyneen maahanmuuton seurauksena. Vuoden 2023 huippulukema nojasi erityisesti Ukrainasta tulleisiin pakolaisiin, mutta **vuoden 2023 muuttovoitot olisivat olleet ennätysellisiä myös ilman ukrainalaisia**.
- Kajaanin muuttovoitot ulkomailta ovat kasvaneet etenkin ukrainalaisten ryhmässä, mutta myös Sri Lankan, Filippiinien, Kiinan ja Afganistanin merkitys lähtömaana on kasvanut. (ks. seuraava dia tarkemmin).
- Muuttovoitot ulkomailta jakaantuvat suhteellisen tasaisesti alle 35-vuotiaiden ryhmiin, tätä iäkkäämmistä ryhmistä saadut muuttovoitot ovat vähäisiä. **Nuorten ryhmässä ulkomailta saadut muuttovoitot korvaavat täysin maan sisäiset tappiot**, lasten ryhmässä ulkomailta tulevat muuttovoitot korvaavat suurimman osan maan sisäisistä tappioista.

Maahan-, maasta- ja nettomaahanmuutto

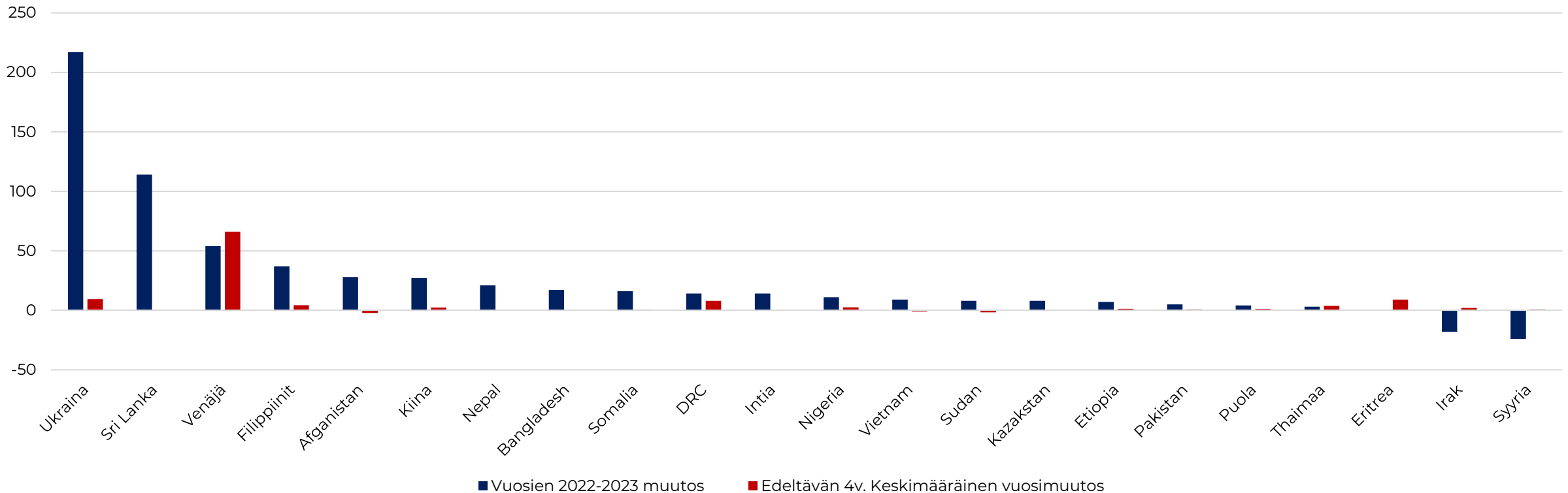

Nettomaahanmuutto iän mukaan 2010-2022

Vuoden 2023 nettomaahanmuuton* rakenne kansalaisuuden mukaan

Väestönmuutos kansalaisuuden mukaan, vuosi 2023 vrt. vuosien 2018-2022 keskimääräinen muutos

*Maahanmuutosta ei ole vielä vuoden 2023 osalta tarkkoja kansalaisuuteen perustuvia lukuja – kuviossa on käytetty väestönmuutosta kansalaisuuden mukaan proxyä, joka tuottaa suhteellisen lähellä todellista rakennetta vastaavan tiedon.

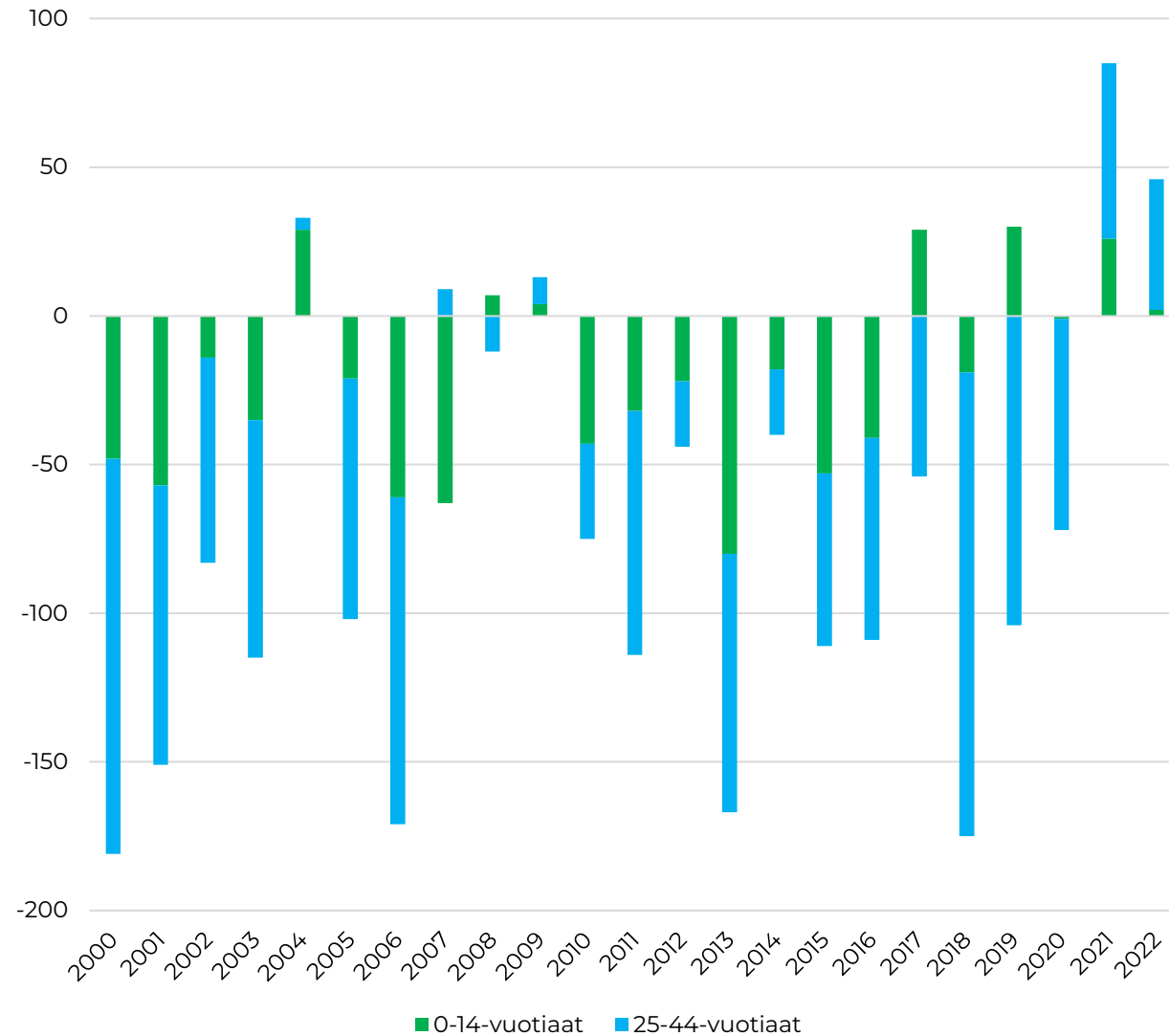
Lähde: Tilastokeskus, statfin: Väestörakenne

Kokonaisnettomuutto: lapset ja 25–44-vuotiaat tarkemmin

Kuviossa on kuvattu Kajaanin nettomuuttoa maan sisältä ja ulkomailta lasten ja hedelmällisessä iässä olevien ryhmässä. Seuraavalla dialla on kuvattu tarkemmin lasten nettomuuton rakennetta yksivuotisryhmissä.

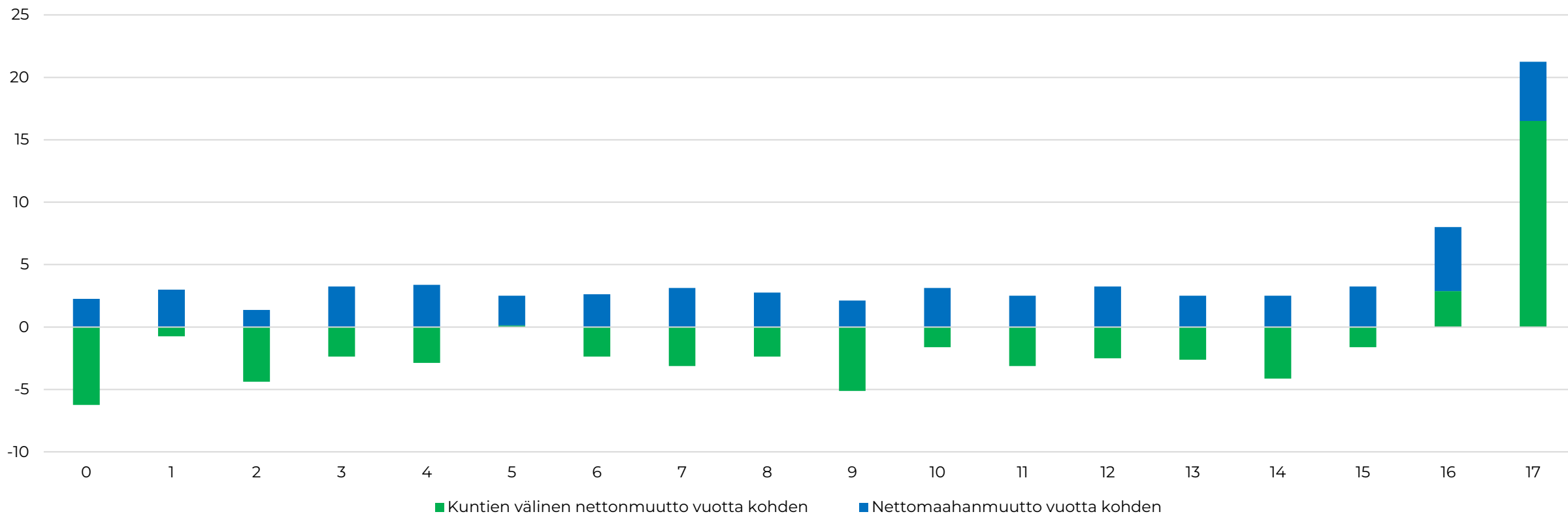
- **Lasten ryhmässä Kajaanin asema maan sisäisessä muuttoliikkeessä on kohtuullisen haastava:** vuosien 2010-2022 aikana keskiuurista kaupungeista ainoastaan Vaasa kärsi lasten ryhmässä suurempia tappioita muille kunnille (suhteessa väkilukuun). Lasten määrän vähenemisen seurauksena nämä tappiot ovat kuitenkin vähentyneet.
- **Kansainvälinen muuttoliike kuitenkin osin paikkaa näitä tappioita, ja kokonaisvaikutus väestöön jää vähäiseksi,** 2020-luvulla Kajaani on saanut yhteenlasketusta muuttoliikkeestä jopa pientä muuttovoittoa lapsista. Toisaalta on tärkeä huomata, että muuttoliike ei edes parhaina vuosina (pl. 2023) vahvista kovin merkittävästi lasten ikäryhmän kehitystä.
- **25–44-vuotiaiden ryhmässä Kajaani on kärsinyt hyvin suuria muuttotappiota tarkastelujakson aikana,** vaikka maahanmuuton positiivinen vaikutus huomioidaan. 2020-luvulla kaupungin asema myös 25–44-vuotiaiden muuttoliikkeessä on vahvistunut, jota selittää erityisesti voimakkaasti lisääntynyt maahanmuutto. Tämän trendin jatkuminen ja vahvistuminen voi kohtuullisesta parantaa kaupungin väestönkehityksen edellytyksiä pitkällä aikavälillä, mutta vielä tällä hetkellä vaikutukset ovat suhteellisen hillittyjä.

Kokonaisnettomuutto 2000-2022

Lasten ikäkohorttien kokonaisnettomuutto 2015-2022

Alle 17-vuotiaiden nettomuutto vuotta kohden 2015-2022

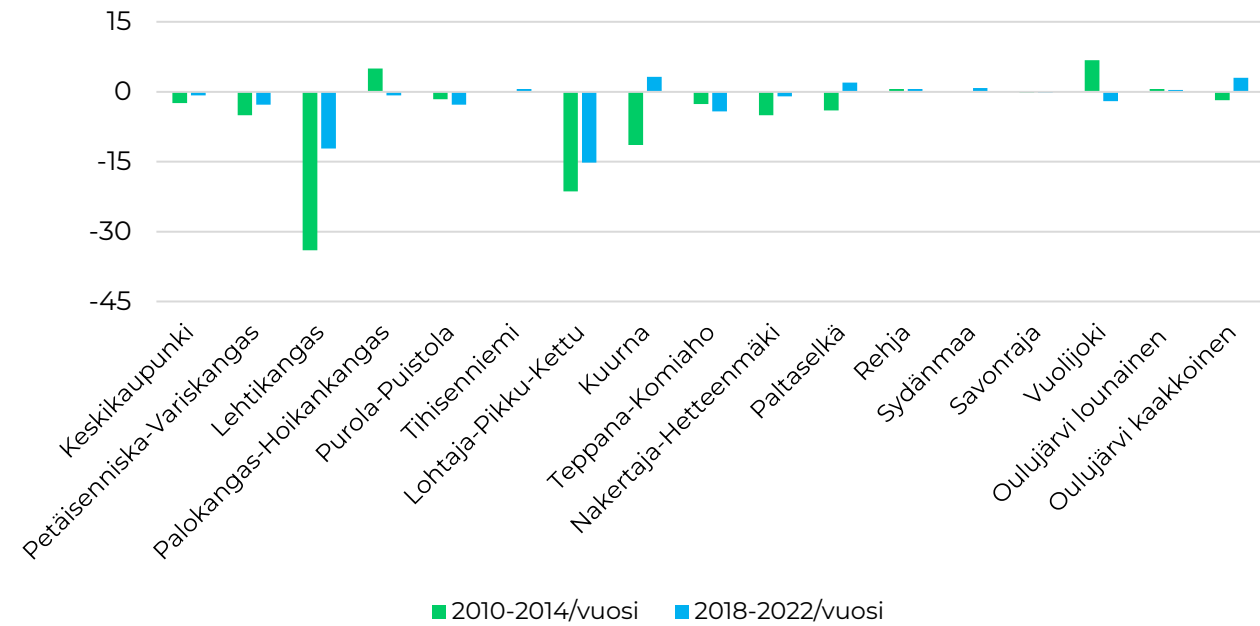

Lasten ja 25–44-vuotiaiden nettomuutto osa-alueittain

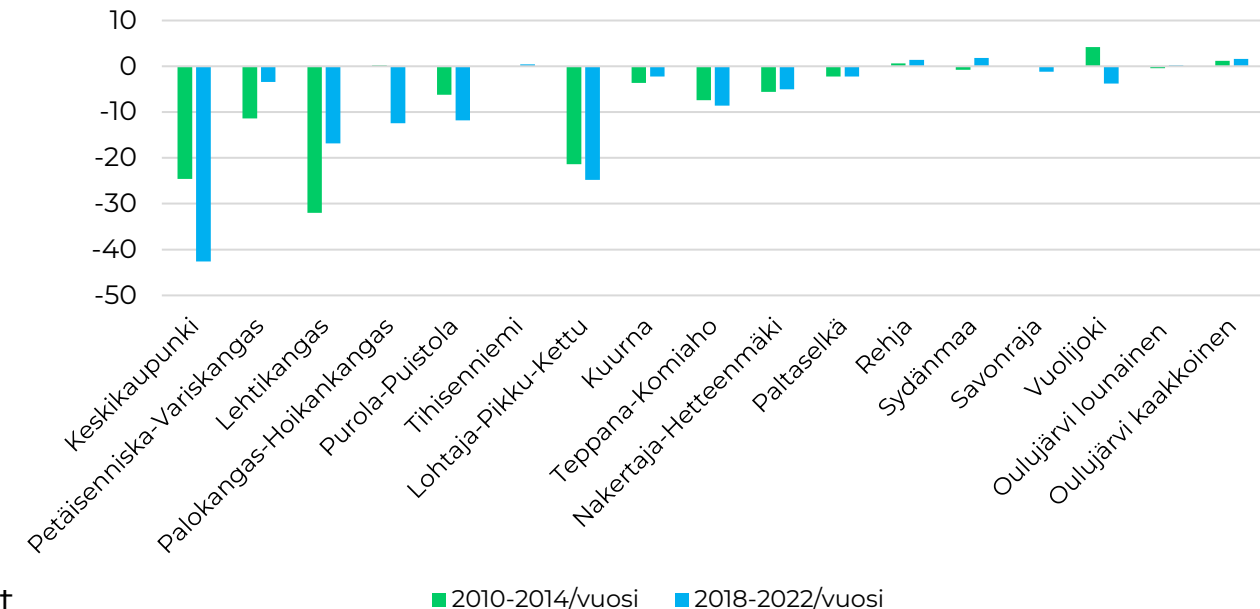
Kuvioissa on tarkasteltu Kajaanin tilastoalueiden ja suuralueiden nettomuuton tasetta kuntien välisessä muuttoliikkeessä lasten ja 25–44-vuotiaiden ryhmässä. Seuraavilla dialla on taulukoituna tarkempi tilastoalueittainen tieto sekä tarkempaa tietoa kunnan sisäisistä muutoista.

- **Kajaanissa etenkin keskustaajaman tilastoalueet menettävät muihin kuntiin lapsia sekä 25–44-vuotiaita.** Muutot heijastelevat esimerkiksi työn perässä tehtyjä muuttoja sekä perheen perustamiseen ja asumiseen linkittyviä asuinpaikkavalintoja. Selkeästi eniten muuttotappiota lasten ryhmästä kärsivät Lohtaja-Pikku-Kettu (-251 lasta) ja Lehtikangas (-244 lasta) ajanjakson aikana, 25–44-vuotiaiden ryhmässä myös Keskikaupungin tappiot korostuvat.
 - Keskustaajaman ulkopuolella lasten ja 25–44-vuotiaiden ryhmän nettomuuton tase on vaihteleva. Yksittäiset alueet saavat lasten ja 25–44-vuotiaiden ryhmistä pientä muuttovoittoa, jotka ovat kuitenkin vuositasolla pääsääntöisesti marginaalisia.
 - Merkityksellisiä muuttovoittoja lasten ja 25–44-vuotiaiden ryhmästä sai lähinnä Otanmäki, jossa muuttovoitot painottuivat kuitenkin 2010-luvun alkuun, viime vuosina alue on kärsinyt ryhmässä tappiota. Lisäksi Koutaniemi sai kohtuullista muuttovoittoa.
- Koko väestön tasolla muuttoliike vahvistaa kohtuullisesti väestönkehitystä yksittäisillä alueilla, mutta **yhdekkään tilastoalueella muuttoliike ei riitä kompensoimaan syntyvyyden laskun vaikutusta.**

Kuntien välinen nettomuutto 0-14-vuotiaat

Kuntien välinen nettomuutto 25-44-vuotiaat

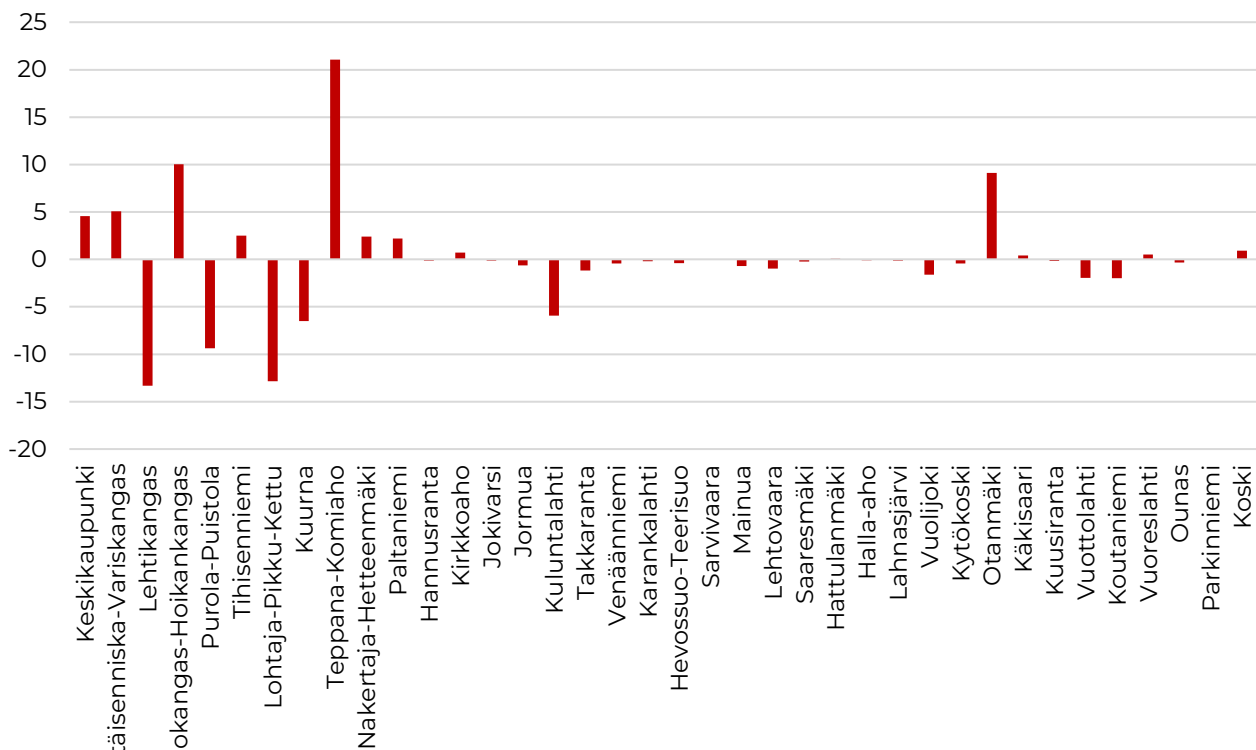
Kuntien välinen nettomuutto 2010-2022

Kuntien välinen nettomuutto 2010-2022	Alle 15-vuotiaat	15-24-vuotiaat	25-44-vuotiaat	45-64-vuotiaat	Yli 64-vuotiaat
Keskikaupunki	-33	369	-451	2	-25
Petäisenniska-Variskangas	-63	54	-107	-43	-18
Lehtikangas	-244	-265	-304	-160	-82
Palokangas-Hoikankangas	23	177	-79	-14	-6
Purola-Puistola	-23	39	-94	-39	-14
Tihisenniemi	2	3	4	-1	0
Lohtaja-Pikku-Kettu	-251	35	-306	-118	-23
Kuurna	-61	-252	-48	-53	-41
Teppana-Komiaho	-63	-47	-106	-91	-44
Nakertaja-Hetteenmäki	-31	-127	-42	-27	-21
Paltaniemi	-2	-57	-17	-4	-1
Hannusranta	-3	-1	-4	0	0
Kirkkoaho	3	-45	-14	-10	-3
Jokivarsi	0	-3	0	-2	0
Jormua	-3	-32	4	-13	-2
Kuluntalahti	-2	-75	-6	-5	1
Takkaranta	6	-11	3	1	0
Venäänniemi	5	-8	5	2	-2
Karankalahti	-4	-2	-8	0	0
Hevossuo-Teerisuo	-4	-7	-7	-2	0
Sarvivaara	7	2	7	1	0
Mainua	-2	-3	-3	-2	0
Lehtovaara	-4	0	-1	0	0
Saaresmäki	0	0	0	0	0
Hattulanmäki	-3	-1	-2	-2	0
Halla-aho	3	1	2	1	0
Lahnasjärvi	0	0	0	0	0
Vuolijoki	3	-19	7	-4	1
Kytökoski	2	7	2	0	0
Otanmäki	28	13	14	24	-16
Käkisaari	2	-5	6	0	-1
Kuusiranta	4	4	0	4	2
Vuottolahti	-7	-11	-17	2	-4
Koutaniemi	10	-9	4	-4	0
Vuoreslahti	-2	0	-2	-2	-2
Ounas	-1	-2	2	0	0
Parkinniemi	0	0	0	0	0
Koski	-9	-6	-3	-4	-3

Lähde: Tilastokeskus, Väestötilastopalvelu; muuttoliike ja väestönmuutokset

Kajaanin sisäinen muuttoliike

Alle 15-vuotiaiden nettomuutto kunnan sisältä 2015-2022, vuotta kohden henkilöä*

*Lasten nettomuutto kunnan sisältä on muuhun väestönkehitykseen perustuva arvio, joka ei ole täysin tarkka.

Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike ja väestönmuutokset -tietokanta

	2010-2014	2015-2019	2020-2022
Keskikaupunki	127	127	84
Petäisenniska-Variskangas	-8	-12	2
Lehtikangas	-30	-43	-45
Palokangas-Hoikankangas	-41	-22	-21
Purola-Puistola	-10	-7	-5
Tihisenniemi	-3	-4	1
Lohtaja-Pikku-Kettu	-72	-27	-6
Kuurna	11	7	3
Teppana-Komiaho	20	27	23
Nakertaja-Hetteenmäki	-16	-16	-2
Paltaniemi	1	3	-11
Hannusranta	-1	0	0
Kirkkoaho	0	-9	0
Jokivarsi	2	0	-1
Jormua	-2	-1	-7
Kuluntalahti	30	15	13
Takkaranta	5	0	5
Venäänniemi	5	0	2
Karankalahti	4	-3	0
Hevossuo-Teerisuo	-3	-1	-3
Sarvivaara	1	-2	-1
Mainua	-1	-2	4
Lehtovaara	1	1	1
Saaresmäki	0	-2	1
Hattulanmäki	-1	0	-1
Halla-aho	0	0	0
Lahnasjärvi	-1	0	0
Vuolijoki	14	3	8
Kytökoski	-6	-2	2
Otanmäki	-11	-22	-29
Käkisaari	-5	-6	-3
Kuusiranta	-1	0	0
Vuottolahti	-7	3	-5
Koutaniemi	-4	0	2
Vuoreslahti	-1	0	-3
Ounas	1	0	-1
Parkinniemi	-2	-1	0
Koski	1	-2	-4

1.3 Tarkentavia näkökulmia maahanmuutosta

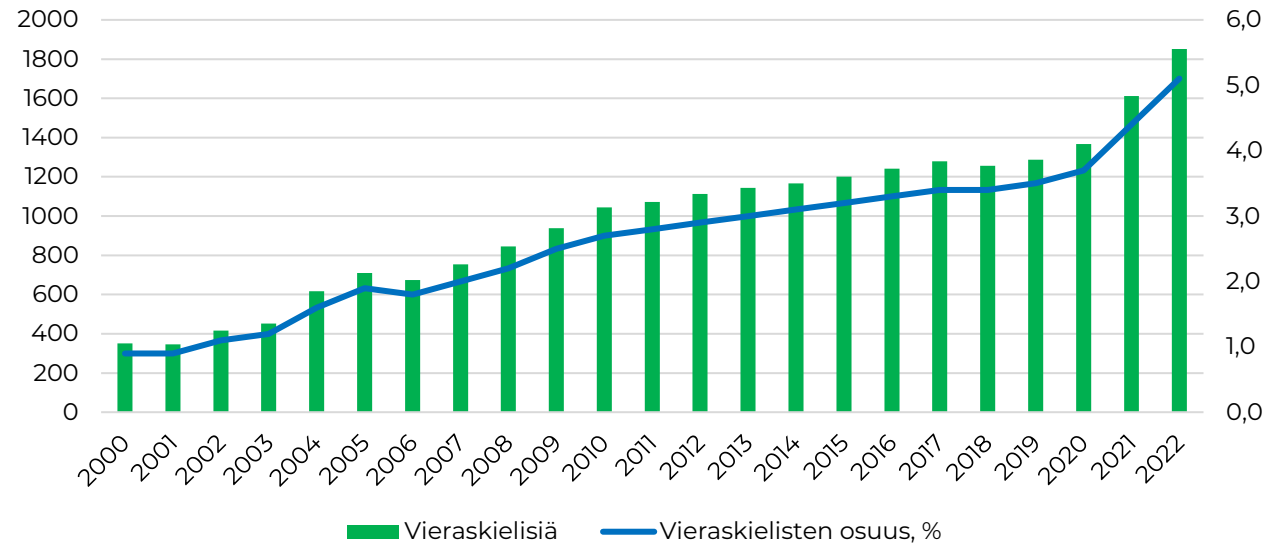
**Vieraskielisten kehitys, rakenne ja muuttoliike maan
sisällä**

Vieraskielisten kehitys

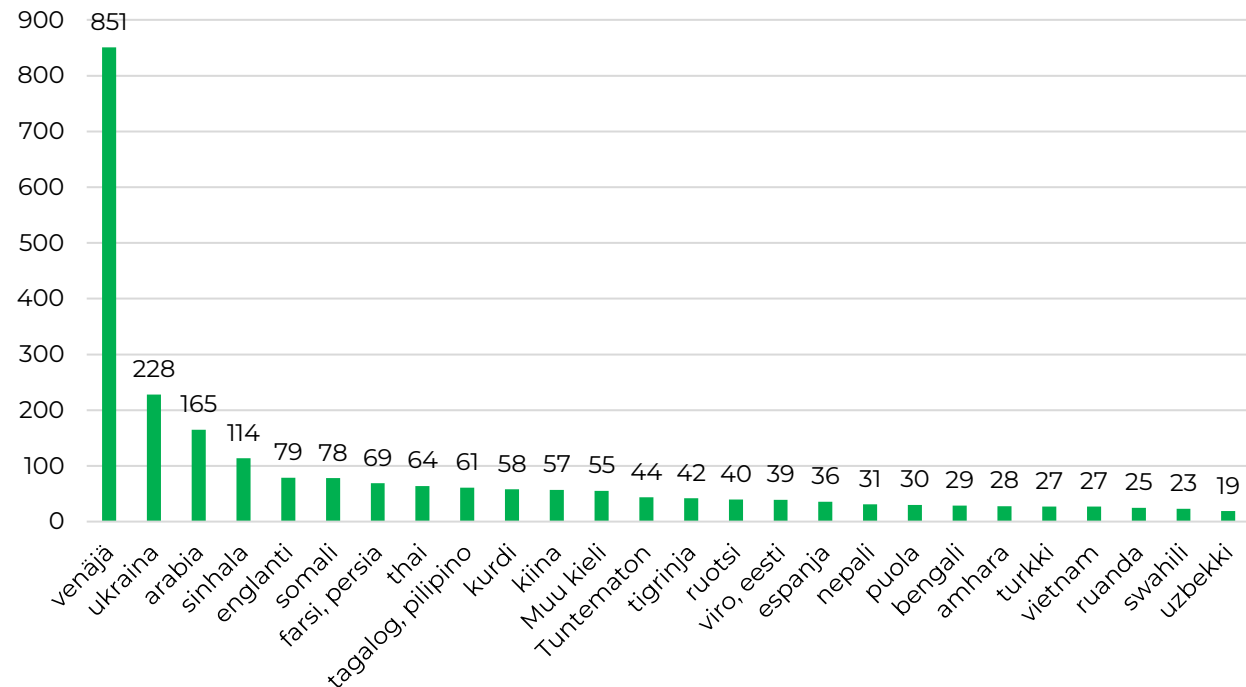
Kuvioissa on kuvattu vieraskielisten kehitystä Kajaanissa vuosina 2000-2022 sekä Kajaanin väestöä vieraskielisissä kieliryhmissä vuonna 2023.

- **Kajaanissa asui vuonna 2022 yhteensä 1852 vieraskielistä henkilöä.** Vieraskielisten osuus koko väestöstä oli 5,1 prosenttia. Osuus on suhteellisen matala maakuntakeskukseksi.
- Vieraskielisten määrä on kasvanut Kajaanissa vuosina 2000-2022 yhteensä 1 500 henkilöllä ja vuosina 2010-2022 yhteensä 807 henkilöllä. Vieraskielisten määrä on kasvanut Kajaanissa lähes koko tarkastelujakson ajan. Kasvu on ollut erityisen voimakasta 2020-luvulla.
- **Vuosien 2010-2022 aikana vieraskielisten osuus väestöstä on kaksinkertaistunut,** jota selittää maahanmuuton lisäksi vieraskielisten nuori ikärakenne sekä kotimaisten kieliryhmien negatiivinen kehitys.
- Kajaanissa selkeästi suurin vieraskielisten kieliryhmä on venäjä. Kajaanissa asui 851 venäjän kielistä vuonna 2023. Venäjän jälkeen suurimmat kieliryhmät Kajaanissa vuonna 2023 olivat ukraina (228 henkilöä), arabia (165) ja sinhala (114).

Vieraskielisten kehitys Kajaanissa

Vieraskielinen väestö kieliryhmittäin Kajaanissa 2023

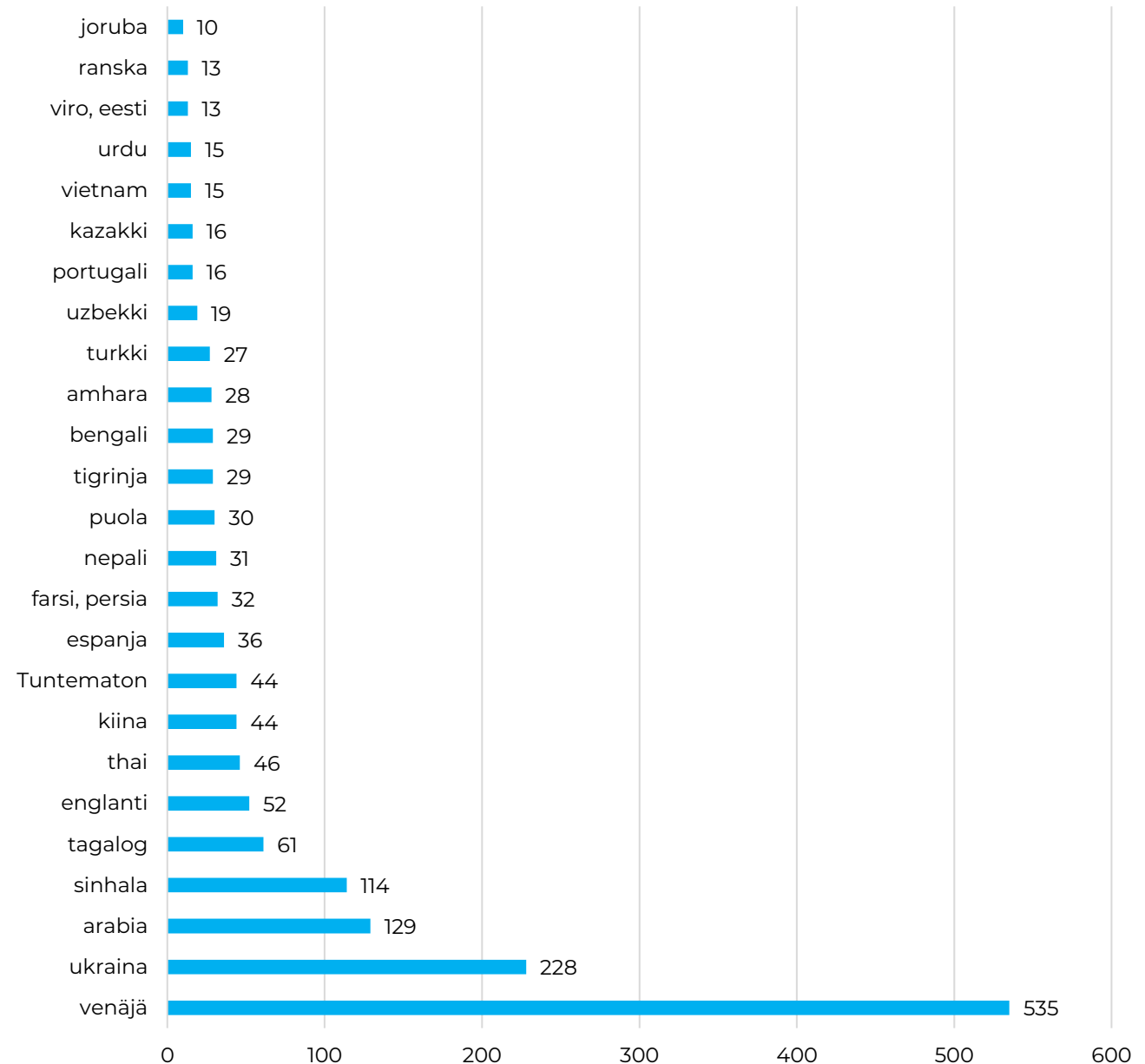

Vieraskielisten kehitys kieliryhmittäin

Kuviossa on kuvattu Kajaanin vieraskielisten kieliryhmien väestönkehitystä 2000-luvulla tarkemmalla kieliryhmäjaolla.

- Tarkastelujakson aikana vieraskielisten määrä on kasvanut eniten venäjän kielisten ryhmässä. Venäjän kielisten määrä on kasvanut koko tarkastelujakson ajan, mutta voimakkainta kasvu on ollut 2020-luvulla.
- Myös ukrainan, arabian ja sinhalan (Sri Lankan puhutuin kieli) kielisten määrä on kasvanut Kajaanissa selkeästi 2020-luvulla. Huomionarvoisesti osa venäjänkielisten kasvusta (etenkin vuonna 2023) perustuu ukrainan kansalaisiin.
- Merkittävää supistumista ei tapahtunut yhdessäkään kieliryhmässä.

Kieliryhmittäinen väestönkehitys 2010-2023

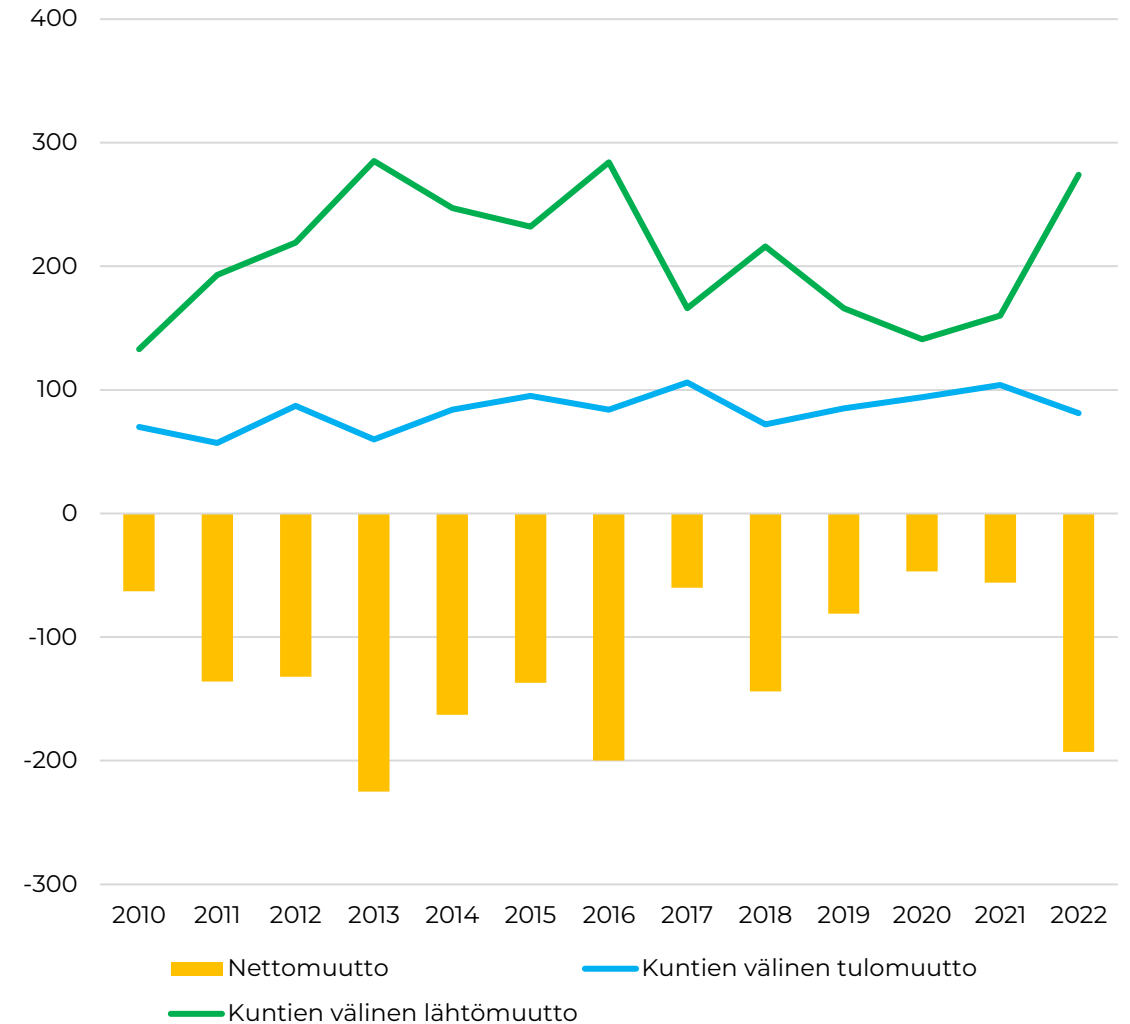

Vieraskielisten muuttoliike maan sisällä

Kuviossa on kuvattu Kajaanin vieraskielisten kuntien välistä tulo-, lähtö- ja nettomuuttoa vuosina 2010-2022.

- Kajaaniin muutti vuosien 2010-2022 aikana keskimäärin 80 vieraskielistä muusta maasta. Vuositasolla kuntaan muuttaneiden osuus on vaihdellut, mutta selvää kasvutrendiä ei ole havaittavissa, vaikka koko maassa vieraskielisten määrä onkin kasvanut erittäin voimakkaasti.
- **Kajaanista muutti vuosien 2010-2022 aikana vuosittain keskimäärin 210 vieraskielistä.** Vuositason vaihtelu on suurta, mutta muuttojen määrä on kasvanut 2020-luvulla maahanmuuttojen määrän kasvun myötä.
- Kajaani kärsii huomattavan suurien muuttotappioiden vieraskielisten ryhmässä maan sisällä. **Vuosien 2010-2022 aikana kaupunki menetti jopa 1 600 vieraskielistä maan sisäisessä muuttoliikkeessä.** Tappioiden määrä on huomattava, sillä kaupunki sai ulkomailta vieraskielisistä saman ajanjakson aikana vain 2 300 henkilöä muuttovoittoa.
- **Kaupunki menettää jopa 70 prosenttia vieraskielisten nettovaikutuksesta maan sisäisen muuttoliikkeen johdosta.**

Vieraskielisten tulo-, lähtö- ja nettomuutto maan sisällä 2010-2022

Vieraskielisten muuttoliike alueen mukaan

Taulukossa on esitetty vuosien 2010-2022 vieraskielisten tulo-, lähtö- ja nettomuuttoa maakunnittain.

- Kajaaniin tehdään sängen vähän muuttoa vieraskielisten ryhmässä muusta maasta. **Etenkin poikkeuksellisen vähäinen tulomuutto vieraskielisten ryhmässä selittää suuria muuttotappioita** (pelkän korkean lähtömuuttoalttiuden sijaan). Kajaaniin muuttaa vieraskielisiä etenkin muusta Kainuusta, Uudeltamaalta ja Pohjois-Pohjanmaalta.
- **Vieraskieliset muuttavat Kajaanista etenkin Uudellemaalle.** Yli puolet kaikista vieraskielisten muutoista kohdistuivat Uudellemaalle. **Uudenmaan merkitys on erittäin suuri verrattuna kotimaisissa kieliryhmissä tehtyihin muuttoihin,** mutta vieraskielisten ryhmässä Uudenmaan korostuminen on havaittavissa kaikissa maakunnissa. Vähäistä muuttoa kohdistuu myös naapurimaakuntiin sekä Pirkanmaalle ja Varsinais-Suomeen.
- **Kajaanin valtavat muuttotappiot vieraskielisten ryhmässä selittyvät etenkin Uudellemaalle kärsityillä tappioilla.** Maakunta kärsii pieniä tappioita myös muille Etelä-Suomen suurille maakunnille. **Kajaani saa kohtuullista muuttovoittoa kuitenkin muusta Kainuusta.**

	Tulomuutto	Lähtömuutto	Nettomuutto
Uusimaa	248	1392	-1144
Varsinais-Suomi	35	191	-156
Satakunta	16	21	-5
Kanta-Häme	13	35	-22
Pirkanmaa	31	176	-145
Päijät-Häme	19	87	-68
Kymenlaakso	23	38	-15
Etelä-Karjala	19	31	-12
Etelä-Savo	14	29	-15
Pohjois-Savo	59	112	-53
Pohjois-Karjala	47	82	-35
Keski-Suomi	18	63	-45
Etelä-Pohjanmaa	17	11	6
Pohjanmaa	21	36	-15
Keski-Pohjanmaa	7	19	-12
Pohjois-Pohjanmaa	157	189	-32
Kainuu	299	169	130
Lappi	36	35	1
Ahvenanmaa	0	0	0

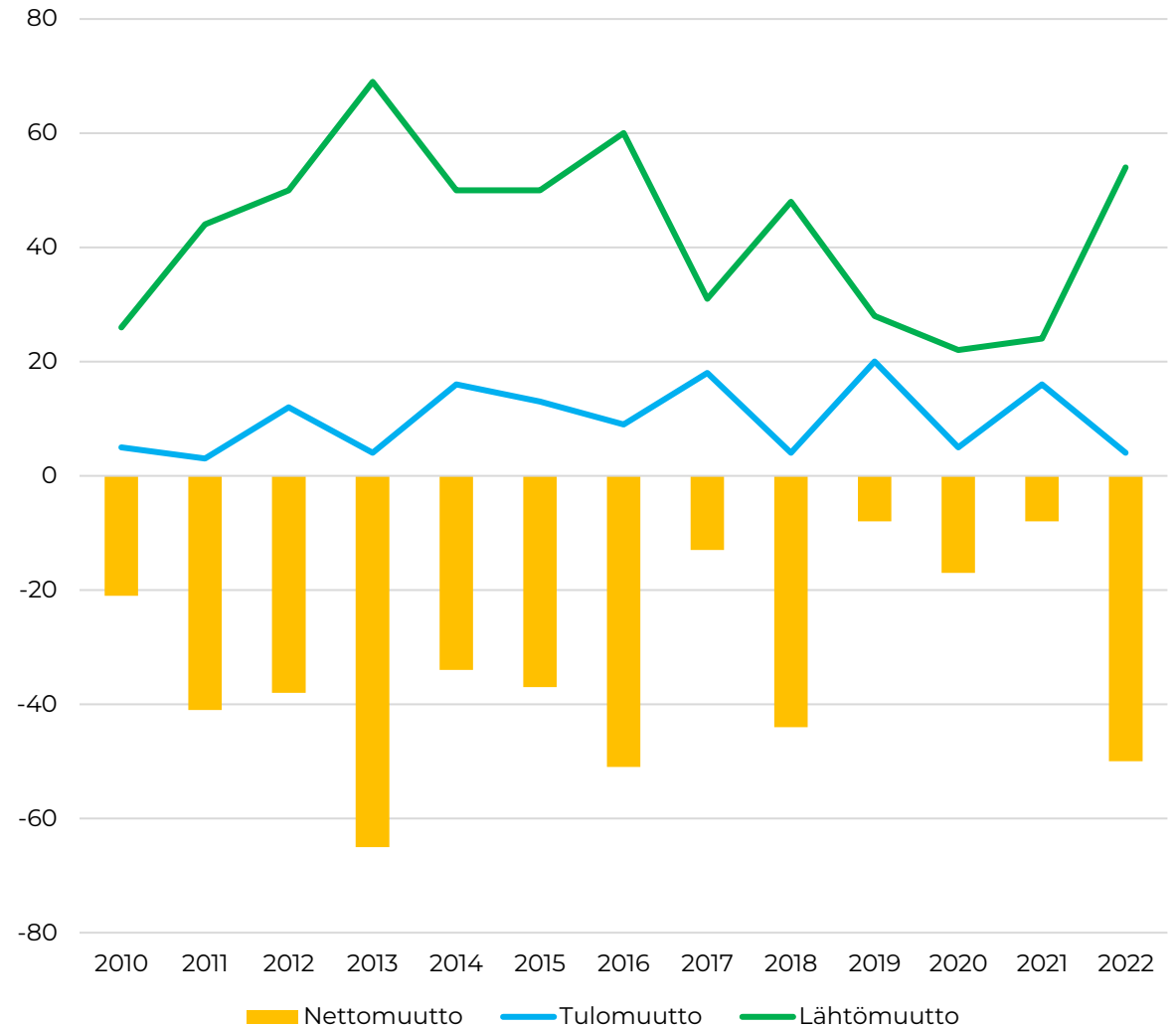
Lähde: Tilastokeskus, muuttoliike ja väestönmuutokset -tietokanta

Vieraskielisten lasten muutto

Kuviossa on tarkasteltu alle 15-vuotiaiden vieraskielisten tulo-, lähtö- ja nettomuuttoa maan sisällä Kajaanin näkökulmasta.

- **Vieraskielisten lasten tulomuutto muusta maasta Kajaanin on marginaalista.** Vuosittain kaupunkiin muuttaa keskimäärin vain 10 vieraskielistä lasta muusta maasta. Suurin osa heistä tulee muusta Kainuusta, etenkin Sotkamosta.
- **Vieraskielisiä lapsia muuttaa sen sijaan huomattavasti pois Kajaanista.** Vuosien 2010-2022 aikana kaupungista muutti muuhun maahan keskimäärin 43 vieraskielistä lasta, joskin vuositason vaihtelu on hyvin suurta (heijastellen etenkin maahanmuuton piikkejä).
- Kajaani kärsii huomattavan suurista muuttotappioista vieraskielisten lasten ryhmässä muulle maalle. **Vuosien 2010-2022 aikana kaupunki menetti muulle maalle 420 vieraskielistä lasta nettomuutossa.** Jopa yli puolet lasten ryhmässä kärsityistä maan sisäisistä muuttotappioista perustui vieraskielisten lähtöön Kajaanista.

Alle 15-vuotiaiden vieraskielisten kuntien välinen tulo-, lähtö- ja nettomuutto

2. Tuleva kehitys

Väestöennusteen olettamat

Kajaanin väestöennusteessa on mallinnettu kaupungin ja kaupungin osa-alueiden tulevaa väestönkehitystä kahdessa erillisessä skenaariossa. Väestönkehitystä on mallinnettu yksivuotisikäryhmittäin ja sukupuolittain vuosien 2023-2040 aikana mallintamalla väestön ikääntymistä sekä jokaiseen ikäluokkaan vaikuttavia väestönkehityksen osatekijöitä (syntyneet, kuolleet, kuntaan muuttaneet, kunnasta muuttaneet, maahanmuutto, maastamuutto). **Väestöennuste mallintaa erikseen kaikkia väestönkehityksen osatekijöitä erilaisilla olettamilla.** Ennusteessa väestön demografinen rakenne muuttuu, jolloin ennuste huomio ikärakenteen muutosten vaikutukset väestönkehitykseen.

Ennusteessa on kaksi skenaariota:

- 1. Perusmalli**, joka mallintaa pidemmän ajanjakson perusteella Kajaanin tulevaa kehitystä.
 - 2. Korotettu maahanmuutto – skenaario**, jossa tulevan maahanmuuton on oletettu vastaavan vuosien 2021-2022 keskitasoa.
- Lisäksi syntyvyyden vaihtelun vaikutusta on mallinnettu kahdella erillisellä skenaariolla.

Koko kaupungin väestönkehityksen lisäksi kaikissa skenaarioissa tulevaa väestönkehitystä on mallinnettu jokaisella Kajaanin osa-alueella (Tilastoalueet, 38 kappaletta).

Kaupungin sisäisessä väestöennusteessa on erikseen huomioitu Kajaanin eri alueiden väestönkehityksen muodostumisen erot, kuten esimerkiksi alueiden veto- ja pitovoiman tai syntyvyyden erot. **Lisäksi kaupungin sisäisessä ennusteessa kunnan sisäinen muuttoliike on huomioitu omana komponenttinaan omalla ikärakenteella.** Jälkimmäisen olettamien seurauksena sisäinen ennuste huomio ikärakenteen vaikutukset myös kunnan sisällä (esim. iäkkään väestön muutot pientaloista kerrostaloihin).

Sisäisessä väestöennusteessa on myös huomioitu alueiden asuntokannan nykyinen rakenne ja tuleva asuntotuotanto. Tuleva asuntotuotanto ohjaa kehitystä alueille, joille on kaavailtu uutta asuntotuotantoa. Ennuste huomioi myös asuntotuotannon rakenteen vaikutukset, ennusteessa esimerkiksi omakotitaloihin muuttavien ikärakenne eroaa kerrostaloihin muuttavien rakenteesta.

HUOM! Ennusteessa tarkastellaan kouluikäisiä asuinpaikan, ei koulunkäynnin paikan mukaan! Esim. yläkouluikäiset näkyvät asuinalueensa väestössä, eivätkä sen oppilasalueen väestössä, jossa he käyvät koulua.

Tarkemmat olettamat

Skenaario	Pohjaolettama	Syntyvyyden olettamana	Kuolleisuuden olettamana	Maan sisäisen muuttoliikkeen olettamana	Kansainvälinen muuttoliike
Perusmalli	Tuleva väestönkehitys vastaa keskipitkän ajanjakson trendiä, syntyvyys elpyy hitaasti	Vuosien 2018-2023 hedelmällisyysaste ikäryhmittäin, syntyvyys kasvaa noin 10 prosentilla vuoteen 2040 mennessä.	Ikäryhmittäiset kuolemanvaarat, elinikä nousee 2010-lukua vastaavasti. Korona –vuodet on poistettu mallinnuksesta.	Tulo- ja lähtömuutto vuosien 2015-2022 muuttoliikkeestä. Mallinnus ikä- ja sukupuolittain (sekä koko kaupungin tasolla kieliryhmittäin	Maahan- ja maastamuutto pysyy vuosien 2018-2022 keskitasolla. Mallinnus ikä- ja kieliryhmittäin sekä sukupuolittain
Korotettu maahanmuutto	Maahanmuuton taso on kasvanut pysyvästi, vahvistaen kaupungin väestönkehitystä.	Sama kuin perusmallissa	Sama kuin perusmallissa	Sama kuin perusmallissa	Maahan- ja maastamuutto vastaa vuosien 2021-2022 tasoa (rakenne kuitenkin pidemmältä ajanjaksolta).
Herkkyysslaskelmat	Kolme eriävää herkkyysslaskelmaa syntyvyyden muutosten vaikutuksista. Käytetty vain lasten ja nuorten ryhmien tarkasteluissa.	2010-luvun alku: Kokonaishedelmällisyysluku vuosien 2010-2012 tasolla 2010-luvun keskitaso: Kokonaishedelmällisyysluku vastaa vuosien 2010-2019 keskitasoa Laskenut syntyvyys: Syntyvyys jää pysyvästi vuosien 2022-2023 tasolle.	Sama kuin perusmallissa	Sama kuin perusmallissa	Sama kuin perusmallissa
Verrokki: Tilastokeskuksen väestöennuste (ei tarkasteltu osana raporttia)	Tilastokeskuksen ennusteen olettamana	Vuoden 2019 hedelmällisyysaste	Ikäryhmittäiset kuolemanvaarat, elinikä nousee 2010-lukua vastaavasti	Tulo- ja lähtömuutto vuosien 2015-2019 muuttoliikkeestä	Maahan- ja maastamuutto pysyy vuosien 2010-2019 keskitasolla

*Ennusteen yksilötason syntyvydessä ei tapahdu muutoksia, mutta syntyneiden määrä vaihtelee, sillä hedelmällisessä iässä olevan väestön määrä vaihtelee. Ennuste reagoi hedelmällisessä iässä olevan väestön muutoksiin myös syntyvyyden osalta.

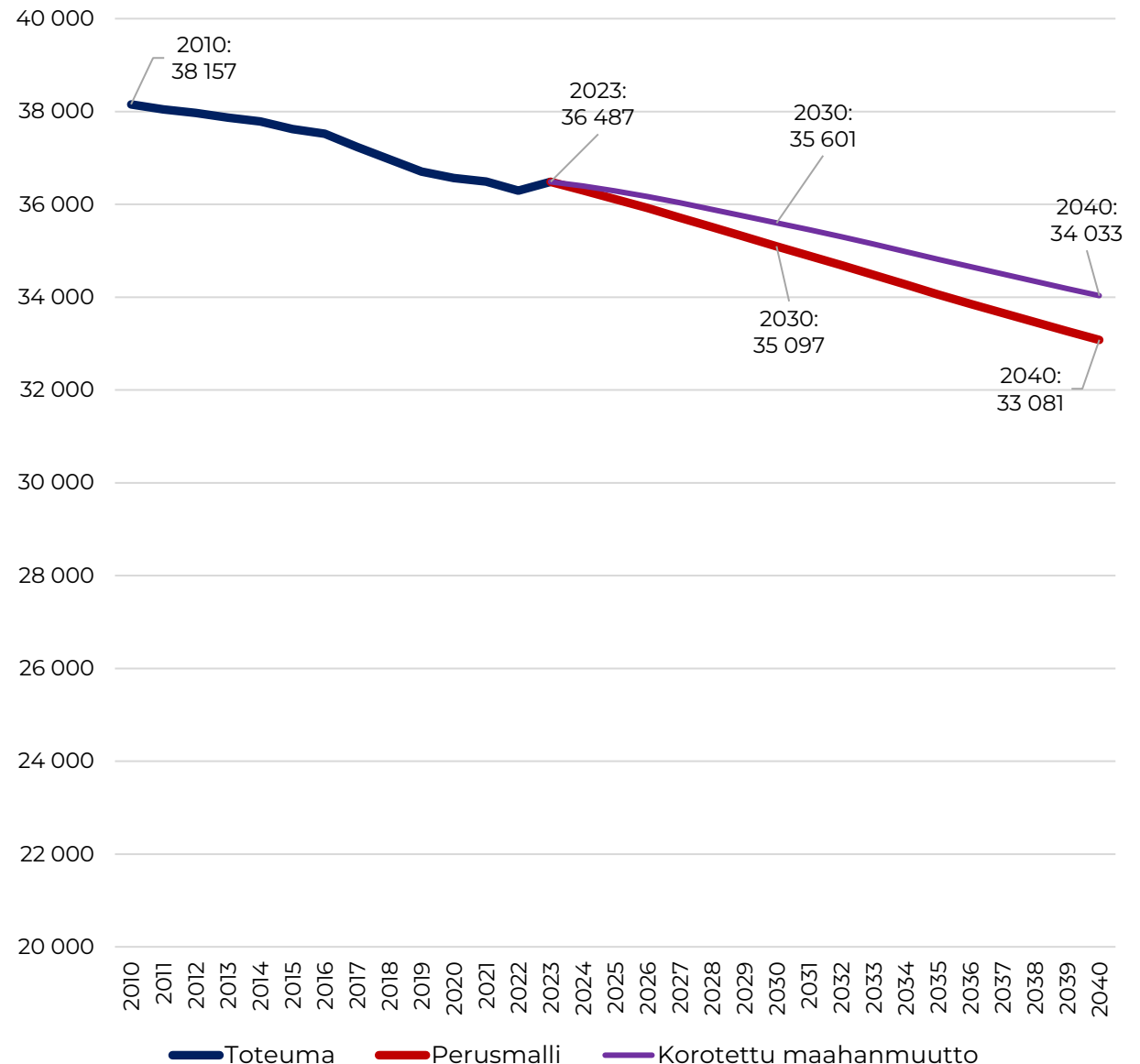
Koko kaupungin tuleva väestönkehitys

Kuviossa on tarkasteltu Kajaanin toteutunutta ja ennakoitua väestönkehitystä kahdessa skenaariossa vuosien 2010-2040 aikana.

- **Perusmallissa** Kajaanin väestö vähenisi vuoteen 2040 mennessä noin **3 400 asukkaalla / -9,3 prosentilla**. Vuotta kohden väestö vähenisi keskimäärin 200 asukkaalla. Väestön vähenemistä selittää etenkin kuolleiden syntyneitä suurempi määrä: väestön ikääntyessä ero kasvaa huomattavasti. Lisäksi Kajaanin ennakoitaan kärsivän myös tulevaisuudessa muuttotappioita.
- **Korotettu maahanmuutto -skenaariossa** Kajaanin väestö vähenee vuoteen 2040 mennessä **2 450 asukkaalla / -6,7 prosentilla**. Vuotta kohden väestö vähenisi keskimäärin 144 asukkaalla. Väestönkehitystä vahvistaa oletama korkeammasta maahanmuutosta. Tämän positiivista vaikutusta kuitenkin vähentää kaupungin heikko pitovoima vieraskielisten ryhmissä.

→ **Ennustejakson aikana kaupungin väestö vähenee kaikissa skenaarioissa erityisesti kuolleiden syntyneitä suuremman määrän takia.** Kasvu tai nykyisen väestöpohjan säilyttäminen vaatisi huomattavasti aiempaa suurempia muuttovoittoja maan sisältä ja/tai ulkomailta. Lisäksi kaupungin pitovoiman vieraskielisten ryhmässä tulisi vahvistua. **Kasvun saavuttaminen tai nykyisen väestöpohjan säilyminen on suhteellisen epätodennäköistä.**

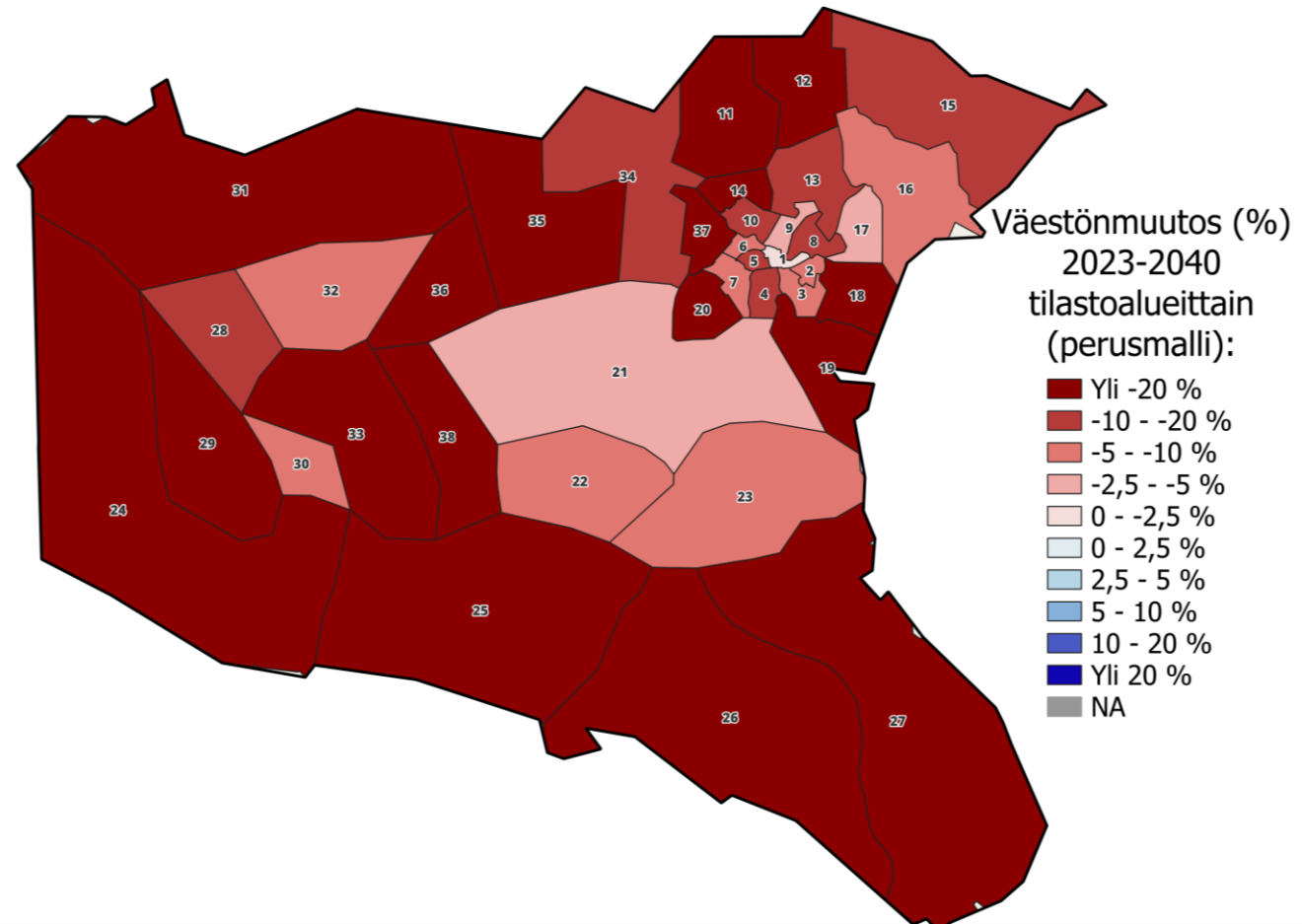
Väestönkehitys 2010-2040

Tilastoalueittainen ennakoitu väestönkehitys

Kartassa on tarkasteltu Kajaanin ennakoitua väestönkehitystä tilastoalueittain vuosien 2023-2040 aikana suhteellisena muutoksena. Seuraavan sivun diassa on kuvattu taulukkomuodossa vastaavaa tietoa tarkemmin

- **Ennustejakson aikana väestön supistuminen ulottuu koko kaupungin alueelle.** Mallinnuksessa vuosien 2023-2040 aikana väestö ei kasva yhdellekään tilastoalueella. Erityisesti väestön ikääntyminen ja tästä seuraava kuolleiden määrän merkittävä kasvu painaa väestönkehitystä negatiiviseksi.
- **Vaikka väestö vähenee käytännössä koko kaupungissa, supistumisen voimakkuudessa on huomattavia eroja.** Pääsääntöisesti etenkin keskustaajaman alueella suhteellinen muutos on muuta kuntaa maltillisempi. Vastaavasti keskustaajaman ulkopuolissa taajamissa kehitys on pääsääntöisesti haja-asutusalueita hillitympää.
- **Kehityksen eroja selittävät ikärakenteen sekä vetovoiman erot, mutta myös asuntotuotannon paikantuminen.** Etenkin jälkimmäinen vahvistaa Keskikaupungin kehitystä, jossa väestö kasvaa merkityksellisesti vielä 2020-luvun aikana.

1 Keskikaupunki	14 Jokivarsi	27 Lahnasjärvi
2 Petäisenniska-Variskangas	15 Jormua	28 Vuolijoki
3 Lehtikangas	16 Kuluntalahti	29 Kytökoski
4 Palokangas-Hoikankangas	17 Takkaranta	30 Otanmäki
5 Purola-Puistola	18 Venäänniemi	31 Käkisaari
6 Tihisenniemi	19 Karankalahti	32 Kuusiranta
7 Lohtaja-Pikku-Kettu	20 Hevossuo-Teerisuo	33 Vuottolahti
8 Kuurna	21 Sarvivaara	34 Koutaniemi
9 Teppana-Komiaho	22 Mainua	35 Vuoreslahti
10 Nakertaja-Hetteenmäki	23 Lehtovaara	36 Ounas
11 Paltaniemi	24 Saaresmäki	37 Parkinniemi
12 Hannusranta	25 Hattulanmäki	38 Koski
13 Kirkkoaho	26 Halla-aho	

Ennustettu väestönkehitys tilastoalueittain

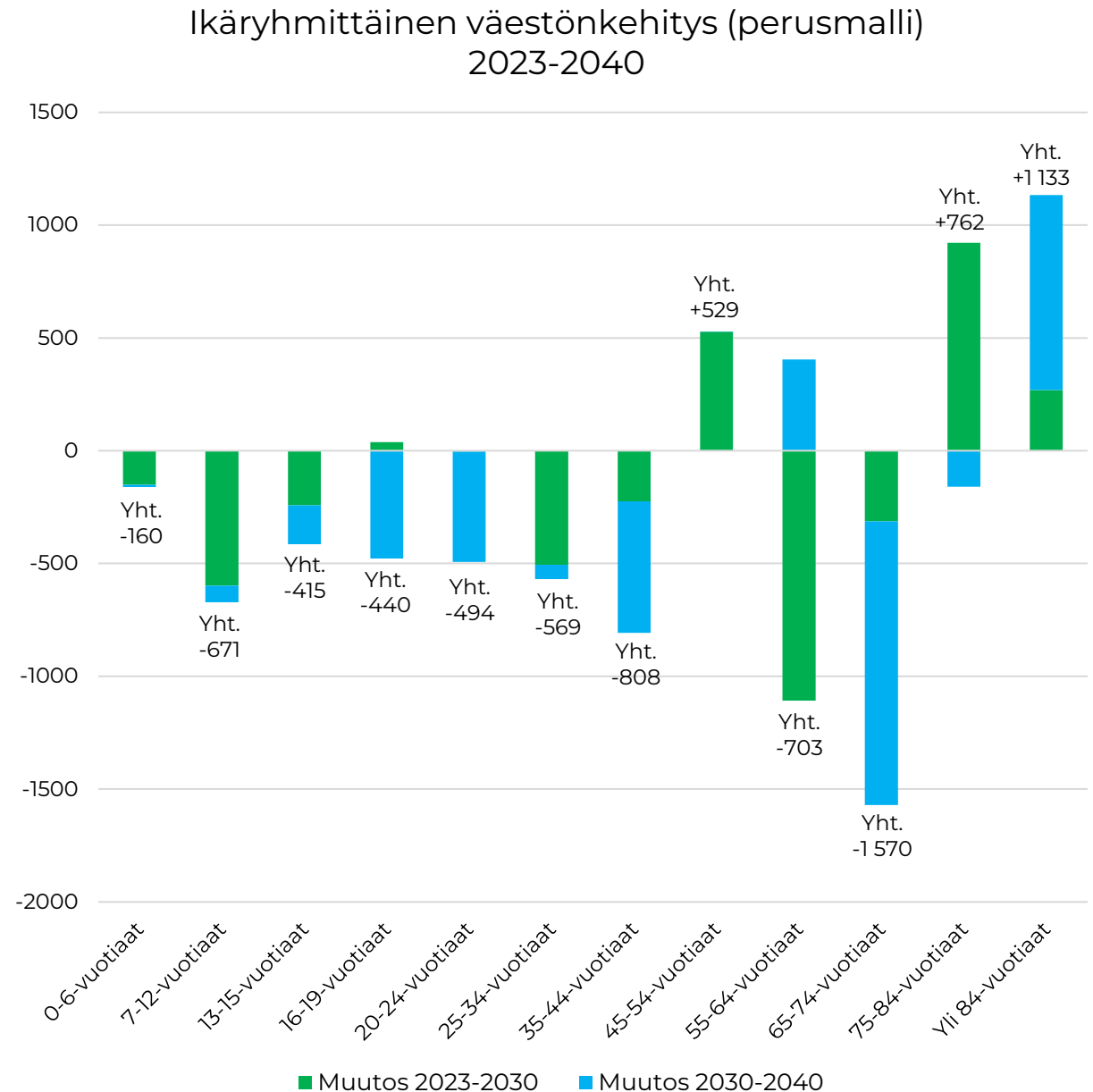
Muutos 2023-2030	Perusmalli	Korotettu maahanmuutto	Perusmalli (%)	Korotettu maahanmuutto (%)
Keskikaupunki	137	201	2,8 %	4,1 %
Petäisenniska-Variskangas	-73	-54	-4,2 %	-3,1 %
Lehtikangas	-216	-126	-3,3 %	-1,9 %
Palokangas-Hoikankangas	-45	-20	-4,2 %	-1,9 %
Purola-Puistola	-105	-73	-4,7 %	-3,3 %
Tihisenniemi	-3	-2	-2,9 %	-1,9 %
Lohtaja-Pikku-Kettu	-104	-71	-2,5 %	-1,7 %
Kuurna	-207	-160	-5,4 %	-4,1 %
Teppana-Komiaho	-44	-24	-1,4 %	-0,8 %
Nakertaja-Hetteenmäki	-146	-114	-6,9 %	-5,4 %
Paltaniemi	-80	-48	-18,8 %	-11,2 %
Hannusranta	-13	-11	-15,7 %	-12,6 %
Kirkkoaho	-41	-30	-5,8 %	-4,3 %
Jokivarsi	-11	-8	-24,0 %	-18,7 %
Jormua	-51	-42	-8,5 %	-7,0 %
Kuluntalahti	-41	-30	-4,6 %	-3,4 %
Takkaranta	-4	-3	-2,1 %	-1,7 %
Venäänniemi	-22	-18	-20,0 %	-16,5 %
Karankalahti	-20	-17	-19,9 %	-16,4 %
Hevossuo-Teerisuo	-21	-16	-14,6 %	-11,4 %
Sarvivaara	-1	-1	-2,0 %	-1,7 %
Mainua	-6	-5	-2,9 %	-2,4 %
Lehtovaara	-2	-2	-2,2 %	-1,7 %
Saaresmäki	-3	-2	-16,9 %	-14,6 %
Hattulanmäki	-8	-6	-14,1 %	-10,6 %
Halla-aho	-5	-4	-18,3 %	-15,7 %
Lahnasjärvi	-7	-6	-32,1 %	-26,8 %
Vuolijoki	-36	-29	-7,8 %	-6,2 %
Kytökoski	-10	-8	-13,3 %	-10,1 %
Otanmäki	-21	-13	-2,9 %	-1,7 %
Käkisaari	-24	-18	-13,2 %	-9,9 %
Kuusiranta	-1	-1	-1,9 %	-1,0 %
Vuottolahti	-60	-49	-21,4 %	-17,7 %
Koutaniemi	-9	-8	-2,6 %	-2,2 %
Vuoreslahti	-38	-31	-19,1 %	-15,8 %
Ounas	-7	-6	-10,4 %	-8,3 %
Parkinniemi	-11	-9	-18,2 %	-14,9 %
Koski	-28	-23	-17,6 %	-13,9 %

Muutos 2030-2040	Perusmalli	Korotettu maahanmuutto	Perusmalli (%)	Korotettu maahanmuutto (%)
Keskikaupunki	-214	-191	-4,3 %	-3,8 %
Petäisenniska-Variskangas	-96	-78	-5,7 %	-4,6 %
Lehtikangas	-335	-241	-5,3 %	-3,8 %
Palokangas-Hoikankangas	-73	-59	-7,1 %	-5,6 %
Purola-Puistola	-133	-105	-6,3 %	-4,9 %
Tihisenniemi	-3	-2	-3,0 %	-2,5 %
Lohtaja-Pikku-Kettu	-213	-124	-5,3 %	-3,1 %
Kuurna	-229	-182	-6,3 %	-4,9 %
Teppana-Komiaho	-82	-76	-2,7 %	-2,5 %
Nakertaja-Hetteenmäki	-158	-128	-8,0 %	-6,4 %
Paltaniemi	-59	-46	-16,9 %	-12,1 %
Hannusranta	-14	-12	-19,4 %	-15,9 %
Kirkkoaho	-39	-30	-5,9 %	-4,4 %
Jokivarsi	-4	-2	-11,8 %	-5,3 %
Jormua	-31	-23	-5,6 %	-4,1 %
Kuluntalahti	-35	-24	-4,1 %	-2,7 %
Takkaranta	-5	-4	-2,9 %	-2,5 %
Venäänniemi	-14	-11	-15,4 %	-11,7 %
Karankalahti	-16	-14	-19,4 %	-15,9 %
Hevossuo-Teerisuo	-12	-7	-9,7 %	-5,4 %
Sarvivaara	-2	-2	-2,7 %	-2,5 %
Mainua	-11	-9	-5,8 %	-4,6 %
Lehtovaara	-3	-2	-2,9 %	-2,5 %
Saaresmäki	-1	-1	-10,3 %	-8,2 %
Hattulanmäki	-5	-4	-10,2 %	-7,7 %
Halla-aho	-8	-6	-32,8 %	-27,0 %
Lahnasjärvi	-4	-4	-29,1 %	-23,2 %
Vuolijoki	-32	-27	-7,4 %	-6,2 %
Kytökoski	-8	-7	-12,3 %	-9,9 %
Otanmäki	-20	-18	-2,9 %	-2,5 %
Käkisaari	-18	-13	-11,1 %	-7,8 %
Kuusiranta	-4	-2	-6,1 %	-3,5 %
Vuottolahti	-48	-41	-21,7 %	-17,8 %
Koutaniemi	-28	-23	-8,1 %	-6,7 %
Vuoreslahti	-26	-22	-16,1 %	-13,5 %
Ounas	-8	-5	-12,1 %	-8,5 %
Parkinniemi	-8	-7	-15,6 %	-12,8 %
Koski	-21	-17	-30,5 %	-24,5 %

Kajaanin ennustettu kehitys ikäryhmittäin

Kuviossa on tarkasteltu Kajaanin kaupungin ikäryhmittäistä väestönmuutosta vuosien 2023-2040 aikana perusmalli ennusteessa.

- **Lasten ja koululaisten ikäryhmät supistuvat perusmallissa voimakkaasti vuosien 2023-2040 aikana.** Voimakasta supistumista selittää etenkin syntyvyyden lasku 2010-luvulla, minkä seurauksena koululaisikäryhmien koko supistuu ennustejakson aikana voimakkaasti.
- **Työikäisen (20–64-vuotiaiden) ikäryhmä uhkaa supistua noin 2 050 henkilöllä vuoteen 2040 mennessä.** Supistumista selittää epäsuhta työkään siirtyvien ja eläkeikään siirtyvien ikäkohorttien koossa: eläkeikään siirtyy huomattavasti suurempia ikäkohortteja kuin työkään. **Jos Kajaanin asema muuttoliikkeessä muuttuu, vaikutus näkyy ensisijaisesti työikäisten ryhmässä** ja vasta viiveellä lasten ryhmässä. Esimerkiksi maahanmuuton lisääntyminen vahvistaa lähinnä työikäisten kehitystä.
- **Eläkeikäisten (yli 64-vuotiaiden) kasvu hiipuu ennustejakson aikana.** Eläkeikäisten ikäryhmän rakenteessa tapahtuu kuitenkin huomattava muutos. 2010-luvulla nopeasti kasvanut 65–74-vuotiaiden ryhmä supistuu merkittävästi, kun suuret ikäluokat siirtyvät 2020-luvulla 75–84-vuotiaiden ryhmään ja 2030-luvulla yli 84-vuotiaiden ryhmään. Yli 74-vuotiaiden ja **etenkin yli 84-vuotiaiden määrä kasvaakin erittäin voimakkaasti.** Iäkkään väestön kasvu painottuu etenkin keskustaajamaan.

Ikäryhmittäinen kehitys tilastoalueittain perusmallissa

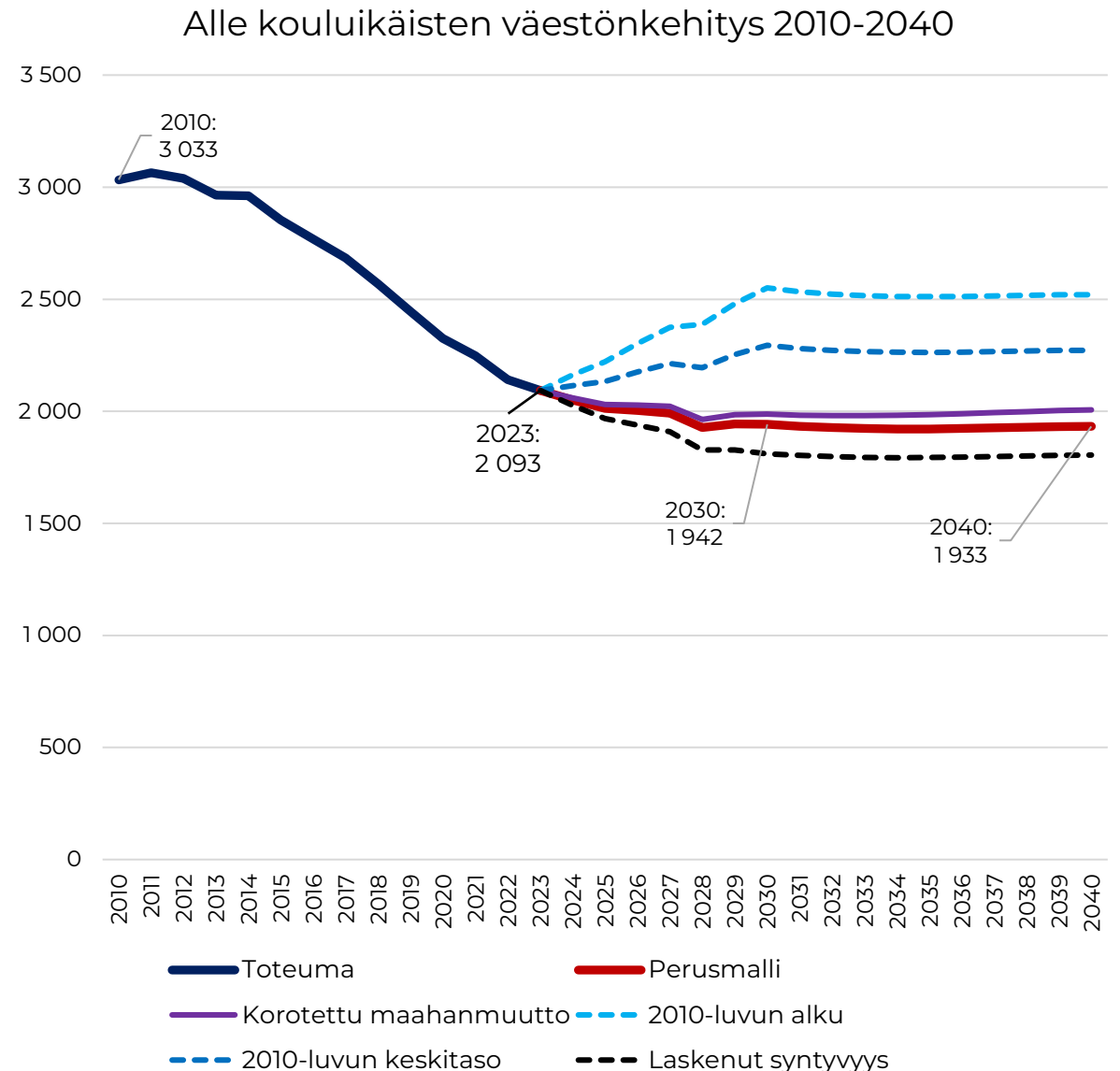
Muutos 2023-2030	Alle 15	15-24	25-34	35-44	45-64	65-74	75-84	Yli 84
Keskikaupunki	-11	33	-39	43	-67	-41	183	35
Petäisenniska-Variskangas	-65	-4	-33	2	-16	-40	51	32
Lehtikangas	-119	3	-58	-22	-94	-7	59	22
Palokangas-Hoikankangas	-4	-13	-19	-9	-18	-20	22	16
Purola-Puistola	-65	-37	-11	-11	-33	-5	53	3
Tihisenniemi	1	-9	-2	-6	0	-1	8	5
Lohtaja-Pikku-Kettu	-145	12	-146	5	-82	26	187	38
Kuurna	-131	10	-45	-37	-30	-3	-1	31
Teppana-Komiaho	-47	-18	-57	-57	-72	-75	211	71
Nakertaja-Hetteenmäki	-88	-7	-21	-10	-47	-29	60	-5
Paltaniemi	-21	-11	-7	-14	-21	3	-8	-2
Hannusranta	-3	0	-1	1	-1	-2	-9	2
Kirkkoaho	-17	-22	-2	-7	-18	9	17	-1
Jokivarsi	-10	-4	1	-4	5	-2	3	0
Jormua	-21	-8	-8	4	-7	-19	3	5
Kuluntalahti	-61	-10	2	-32	20	-10	43	7
Takkaranta	-10	3	1	-7	12	-2	-1	-1
Venäänniemi	-9	-7	1	0	-11	2	-1	1
Karankalahti	-8	-1	2	-5	-2	-7	-1	1
Hevossuo-Teerisuo	-5	-2	-1	1	-3	-7	-3	0
Sarvivaara	0	3	-2	3	1	-2	-6	1
Mainua	-12	8	3	-13	11	-1	-2	1
Lehtovaara	3	-1	1	-4	2	-7	2	0
Saaresmäki	-2	0	1	1	-1	-1	1	-1
Hattulanmäki	-1	-3	2	1	-8	2	-1	0
Halla-aho	-4	3	-2	2	-6	1	1	0
Lahnasjärvi	-1	1	0	-2	-1	-6	1	1
Vuolijoki	-10	-4	-15	9	-31	-8	21	2
Kytökoski	0	-1	-4	1	-4	-4	2	-1
Otanmäki	4	31	-16	-49	14	-19	12	2
Käkisaari	-5	-5	5	5	-11	-14	3	-1
Kuusiranta	3	1	3	-1	-6	-2	3	-1
Vuottolahti	-11	2	-10	-3	-23	-16	2	0
Koutaniemi	-17	20	-9	-5	-3	3	1	1
Vuoreslahti	-8	-9	-6	-8	-1	-4	-1	-1
Ounas	0	0	1	2	-9	-1	-1	1
Parkinniemi	0	-1	-5	5	-11	6	-8	2
Koski	-9	-5	-8	-6	-10	-9	17	2

Muutos 2030-2040	Alle 15	15-24	25-34	35-44	45-64	65-74	75-84	Yli 84
Keskikaupunki	-3	-223	-15	-40	67	-206	-15	221
Petäisenniska-Variskangas	-9	-53	-8	-26	31	-51	-38	57
Lehtikangas	8	-167	-11	-90	84	-208	-13	63
Palokangas-Hoikankangas	3	-52	-4	-9	1	-23	-22	32
Purola-Puistola	-9	-73	-5	-43	50	-83	-6	36
Tihisenniemi	-2	0	0	0	-1	-11	3	8
Lohtaja-Pikku-Kettu	-36	-117	-9	-110	79	-184	54	112
Kuurna	-34	-92	-10	-65	69	-106	-27	34
Teppana-Komiaho	-2	-80	-5	-46	-8	-116	-22	198
Nakertaja-Hetteenmäki	-25	-52	-2	-34	4	-58	-13	21
Paltaniemi	-7	-10	-1	-8	-14	-17	-1	0
Hannusranta	-5	-2	0	-4	-2	3	-1	-2
Kirkkoaho	-9	-9	-1	-11	13	-31	5	5
Jokivarsi	-3	-3	0	1	-3	4	-1	1
Jormua	0	-11	0	-11	4	-4	-14	3
Kuluntalahti	-16	-26	-1	-15	-4	1	-4	29
Takkaranta	-5	-8	2	-3	17	-6	-4	1
Venäänniemi	-1	-4	0	-1	-2	-7	0	1
Karankalahti	-1	-3	0	-2	-4	-4	-2	0
Hevossuo-Teerisuo	0	-2	0	-2	2	-5	-5	1
Sarvivaara	-2	0	1	-2	4	0	-2	-1
Mainua	-5	-6	0	2	5	-6	-1	1
Lehtovaara	-1	2	0	0	-2	0	-3	1
Saaresmäki	0	-1	0	-1	2	-2	0	0
Hattulanmäki	0	0	0	1	-2	-5	1	0
Halla-aho	-3	-1	0	-3	1	-3	0	0
Lahnasjärvi	0	-1	0	0	-1	-2	-3	1
Vuolijoki	-8	-7	-1	-8	8	-30	-6	20
Kytökoski	-1	-1	0	-1	-4	-2	0	1
Otanmäki	7	-7	4	-16	14	-23	-9	9
Käkisaari	3	-5	0	1	-5	-8	-4	1
Kuusiranta	1	1	0	-1	3	-8	1	1
Vuottolahti	-7	-4	-1	-6	-2	-22	-7	1
Koutaniemi	-11	-9	3	-14	9	-8	1	1
Vuoreslahti	-5	-2	0	-9	-4	-4	-2	1
Ounas	-1	0	0	0	1	-7	0	0
Parkinniemi	-2	1	0	-2	0	-7	3	-1
Koski	-5	-3	0	-6	-2	-11	-3	9

Kajaanin alle kouluikäisten kehitys

Kuviossa on esitetty Kajaanin 0–6-vuotiaiden toteutunutta ja ennakoitua kehitystä vuosien 2010-2040 aikana kahdessa skenaariossa ja kolmessa syntyvyyden herkkyysslaskelmassa.

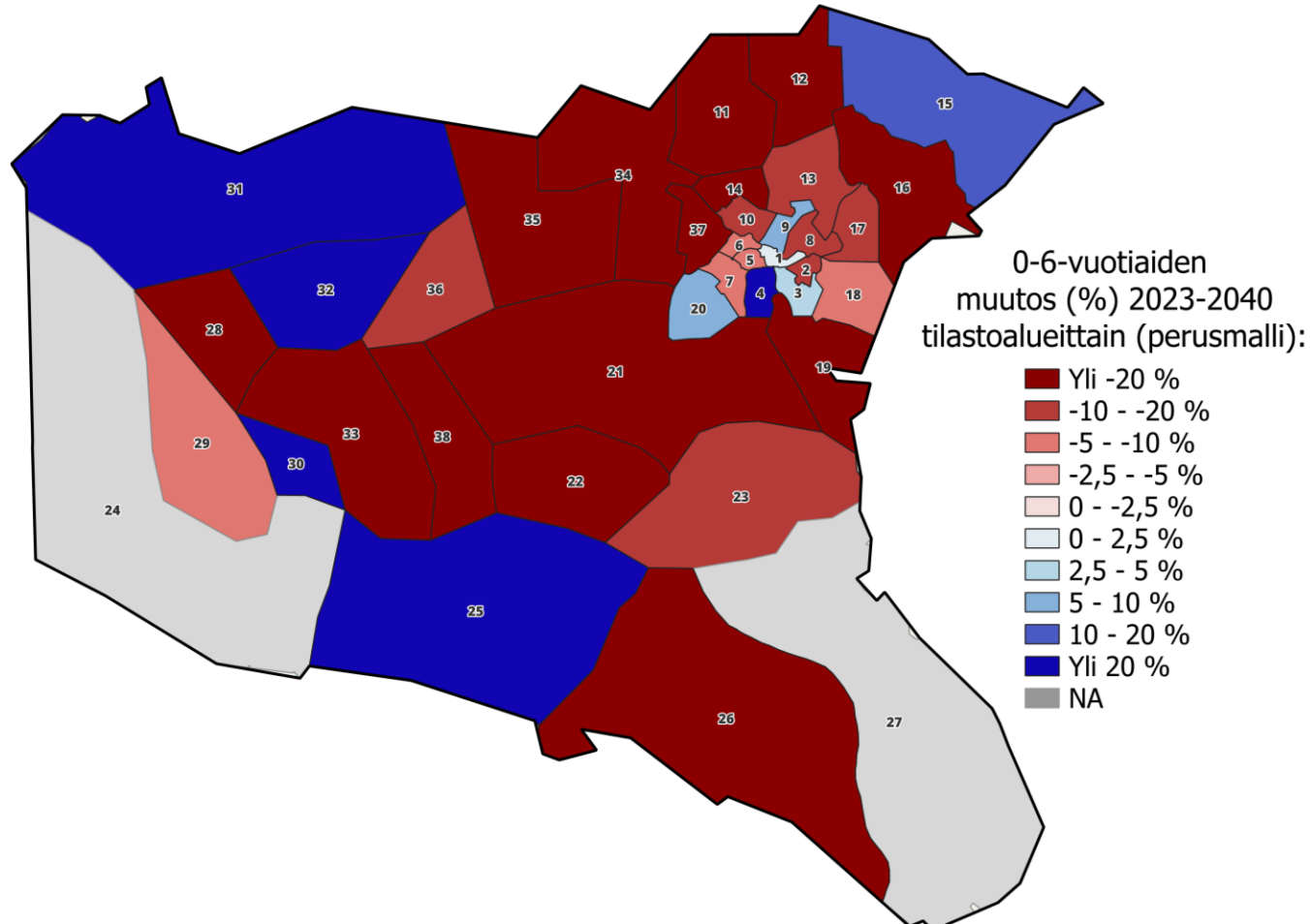
- Alle kouluikäisten ikäryhmän kehityksen ennakointiin liittyy erityistä epävarmuutta, sillä syntyvyydessä tapahtuvat muutokset heijastuvat ikäryhmään välittömästi. Palveluiden kannalta tulkintaa haastaa myös varhaiskasvatuksen palveluiden käyttöasteen vaihtelu. **2010-luvun aikana 0–6-vuotiaiden ikäryhmä pienentyi Kajaanissa hyvin merkittävästi** syntyvyyden huomattavan laskun seurauksena.
- Ikäryhmän supistuminen jatkuu vuoteen 2028 saakka molemmissa skenaarioissa, jolloin ikäryhmä on noin 160 henkilöä pienempi kuin tällä hetkellä (ja jopa 1 100 henkilöä vuoden 2010 tasoa pienempi). **Syntyvyyden jäädessä nykytasolle, ikäryhmän koko ei juuri muutu 2030-luvulla.**
- Syntyvyyden elpyessä myös alle 7-vuotiaiden ryhmä alkaa välittömästi kasvamaan. **Kuitenkaan edes 2010-luvun alun syntyvyys ei elvytä ikäryhmää kuitenkaan 2010-luvun alun tasolle**, sillä Kajaanin hedelmällisessä iässä oleva väestö on vähentynyt ja vähenee merkittävästi.

Alle 7-vuotiaiden kehitys tilastoalueittain

Kartassa on kuvattu 0–6-vuotiaiden suhteellista kehitystä tilastoalueittain vuosien 2023-2040 aikana perusmallin mukaisessa ennusteessa. Seuraavalla dialla on kuvattu tarkemmin 0–6-vuotiaiden määrällistä kehitystä eri skenaarioissa.

- **Kajaanin 0-6-vuotiaiden määrän ennakoitaan kasvavan kahdeksalla tilastoalueella ja laskevaa 24 tilastoalueella 2020-luvulla.** Merkittävintä kasvu olisi Lehtikankaan (+16 lasta) ja Otanmäen (+8 lasta) alueilla. Supistuminen on määrällisesti suurinta Lohtaja-Pikku-Ketussa (-29 lasta) ja Nakertaja-Hetteenmäellä (-27 lasta). Suhteelliset muutokset ovat kuitenkin paikoin huomattavasti suurempia. Koska määrälliset muutokset ovat paikoin hillittyjä, satunnaisvaihtelulla voi olla huomattava paikallinen vaikutus.
- **Suurimmassa osassa kaupunkia ennakoidut muutokset 0–6-vuotiaiden määrässä ovat 2030-luvulla vähäisiä.** Ikäryhmän ennakoitaan kasvavan kahdeksalla tilastoalueella ja laskevaa 12 tilastoalueella vuosien 2030-2040 aikana. Muutokset ikäryhmien koossa ovat kuitenkin hyvin hillittyjä ja ikäryhmä on vuonna 2040 nykyistä pienempi suuressa osassa Kajaania, ellei syntyvyys nouse merkittävästi.

1 Keskikaupunki	14 Jokivarsi	27 Lahnasjärvi
2 Petäisenniska-Variskangas	15 Jormua	28 Vuolijoki
3 Lehtikangas	16 Kuluntalahti	29 Kytökoski
4 Palokangas-Hoikankangas	17 Takkaranta	30 Otanmäki
5 Purola-Puistola	18 Venänniemi	31 Käkisaari
6 Tihisenniemi	19 Karankalahti	32 Kuusiranta
7 Lohtaja-Pikku-Kettu	20 Hevossuo-Teerisuo	33 Vuottolahti
8 Kuurna	21 Sarvivaara	34 Koutaniemi
9 Teppana-Komiaho	22 Mainua	35 Vuoreslahti
10 Nakertaja-Hetteenmäki	23 Lehtovaara	36 Ounas
11 Paltaniemi	24 Saaresmäki	37 Parkinniemi
12 Hannusranta	25 Hattulanmäki	38 Koski
13 Kirkkoaho	26 Halla-aho	

Alle kouluikäisten kehitys tilastoalueittain

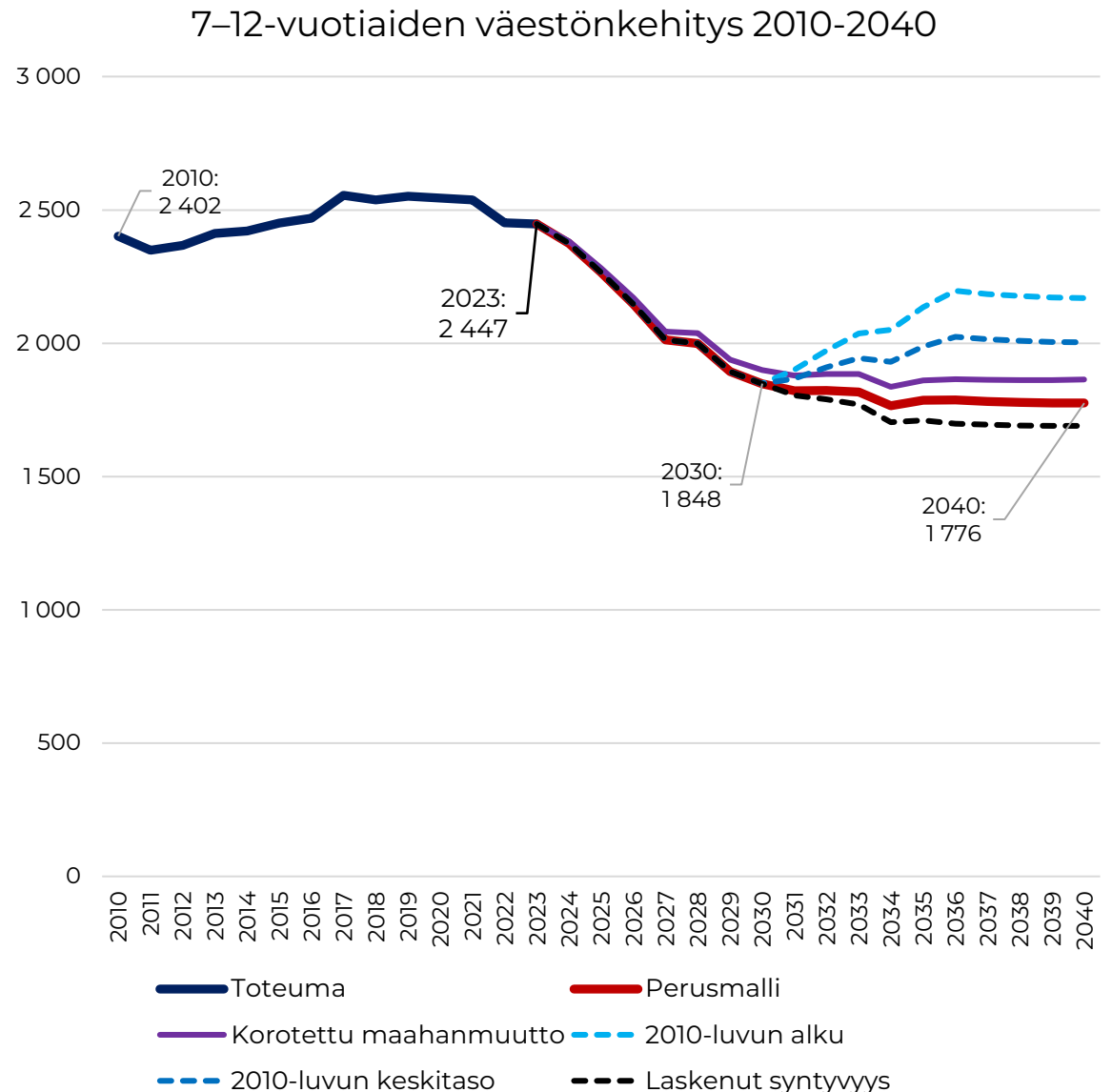
Muutos 2023-2030	Perusmalli	Korotettu maahanmuutto	2010-luvun alku	2010-luvun keskitaso	Lasketut syntyvyys
Keskikaupunki	-1	2	27	15	-7
Petäisenniska-Variskangas	-13	-11	16	4	-19
Lehtikangas	16	25	153	95	-14
Palokangas-Hoikankangas	7	9	15	12	6
Purola-Puistola	-9	-6	30	13	-18
Tihisenniemi	0	0	2	1	0
Lohtaja-Pikku-Kettu	-29	-26	55	19	-48
Kuurna	-26	-22	47	16	-42
Teppana-Komiaho	7	9	41	27	0
Nakertaja-Hetteenmäki	-27	-24	23	2	-38
Paltaniemi	-8	-5	-2	-4	-9
Hannusranta	-6	-5	-4	-5	-6
Kirkkoaho	-10	-9	9	1	-15
Jokivarsi	-3	-3	-3	-3	-3
Jormua	5	6	20	14	2
Kuluntalahti	-15	-14	7	-2	-20
Takkaranta	-2	-2	1	0	-3
Venäänniemi	0	0	1	1	-1
Karankalahti	-1	-1	0	0	-1
Hevossuo-Teerisuo	1	1	3	2	0
Sarvivaara	-4	-4	-2	-3	-4
Mainua	-6	-6	-1	-3	-7
Lehtovaara	-1	-1	2	1	-2
Saaresmäki	0	0	0	0	0
Hattulanmäki	0	0	1	1	0
Halla-aho	-2	-2	-1	-2	-2
Lahnasjärvi	0	0	0	0	0
Vuolijoki	-5	-4	0	-2	-6
Kytökoski	0	0	2	1	0
Otanmäki	8	10	13	11	7
Käkisaari	3	3	6	5	2
Kuusiranta	1	1	1	1	1
Vuottolahti	-9	-8	-5	-6	-9
Koutaniemi	-9	-9	3	-2	-11
Vuoreslahti	-6	-5	-2	-4	-6
Ounas	-1	-1	0	0	-1
Parkinniemi	-3	-2	-2	-2	-3
Koski	-3	-2	0	-1	-3

Muutos 2030-2040	Perusmalli	Korotettu maahanmuutto	2010-luvun alku	2010-luvun keskitaso	Lasketut syntyvyys
Keskikaupunki	2	3	2	2	2
Petäisenniska-Variskangas	0	1	-1	-1	0
Lehtikangas	1	7	-3	-1	2
Palokangas-Hoikankangas	1	1	1	1	1
Purola-Puistola	0	2	0	0	0
Tihisenniemi	-1	-1	-1	-1	-1
Lohtaja-Pikku-Kettu	1	7	-1	0	1
Kuurna	-4	-1	-8	-7	-3
Teppana-Komiaho	0	0	-1	-1	0
Nakertaja-Hetteenmäki	-2	0	-4	-3	-1
Paltaniemi	-2	-1	-2	-2	-1
Hannusranta	0	0	-1	0	0
Kirkkoaho	-2	-1	-3	-3	-2
Jokivarsi	0	0	0	0	0
Jormua	0	1	0	0	0
Kuluntalahti	-2	-1	-4	-3	-2
Takkaranta	1	1	1	1	1
Venäänniemi	0	1	0	0	0
Karankalahti	0	0	0	0	0
Hevossuo-Teerisuo	0	0	-1	-1	0
Sarvivaara	0	0	0	0	0
Mainua	1	1	2	1	1
Lehtovaara	0	0	0	0	0
Saaresmäki	0	0	0	0	0
Hattulanmäki	0	0	0	0	0
Halla-aho	-1	-1	-1	-1	-1
Lahnasjärvi	0	0	0	0	0
Vuolijoki	0	0	0	0	0
Kytökoski	0	0	-1	0	0
Otanmäki	3	3	4	3	3
Käkisaari	1	1	1	1	1
Kuusiranta	0	0	0	0	0
Vuottolahti	-2	-1	-2	-2	-1
Koutaniemi	-2	-1	-3	-2	-1
Vuoreslahti	-1	-1	-2	-2	-1
Ounas	0	0	0	0	0
Parkinniemi	-1	0	-1	-1	0
Koski	-2	-2	-3	-2	-2

Kajaanin alakouluikäisten kehitys

Kuviossa on esitetty Kajaanin 7–12-vuotiaiden toteutunutta ja ennakoitua kehitystä vuosien 2010-2040 aikana kahdessa skenaariossa ja kolmessa syntyvyyden herkkyytlaskelmassa.

- Alakouluikäisten kehitys reagoi viiveellä syntyvydessä tapahtuneisiin muutoksiin, minkä vaikutus on kuitenkin ylivoimaisesti merkittävin ikäryhmän kehitystä saneleva tekijä. **2010-luvun aikana alakouluikäisten määrä on kasvanut Kajaanissa maltillisesti**, joskin 2020-luvulla ikäryhmä on supistunut.
- Alakouluikäisten määrien ennakoitaan supistuvan erittäin voimakkaasti ennustejakson aikana ja erityisesti 2020-luvun aikana.** Tämä on seurausta 2010-luvun nopeasti laskeneesta syntyvyydestä.
- Vuonna 2030 viimeinen jo syntynyt ikäkohortti on alakoulussa. **Vuoteen 2030 mennessä alakouluikäisten määrä vähenee 580-670 henkilöllä eli 24-27 prosentilla skenaariosta riippuen.** Voimakas supistuminen tähän asti on lähes vääjäämätöntä, sillä jo syntyneet ikäkohortit ovat poikkeuksellisen pieniä.
- 2030-luvun alakouluikäisten kehitys riippuu tulevasta syntyvyydestä.** Jos syntyvyys elpyy 2010-luvun keskitasolle, alakouluikäisten määrä kasvaa, mutta jää pysyvästi noin vuoden 2027 tasolle (n. 2 000 alakouluikäistä), jos syntyvyys ei elvy lainkaan tai laskee entisestään, ikäryhmä supistuu yhä 2030-luvulla väestön heikon kehityksen takia.
- Huomionarvoisesti edes syntyvyyden paluu 2010-luvun alun tasolle ei riitä palauttamaan alakouluikäisten määrää nykytasolle**, vaan alakouluikäisiä olisi vuonna 2040 yhä noin 290 henkilöä nykyistä vähemmän.

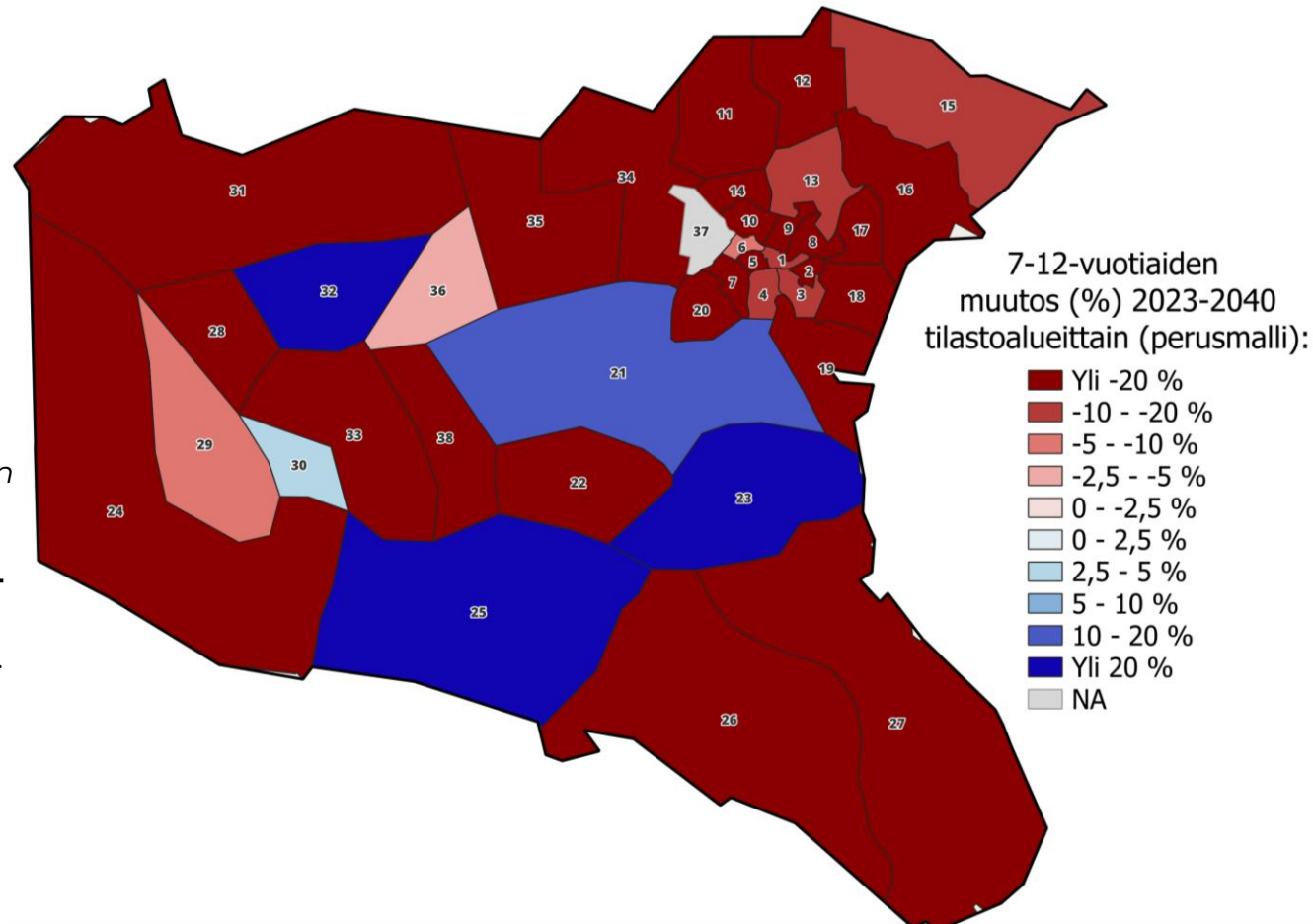

Alakouluikäisten kehitys tilastoalueittain

Kartassa on kuvattu alakouluikäisten suhteellista kehitystä tilastoalueittain vuosien 2023-2040 aikana perusmallin mukaisessa ennusteessa. Seuraavalla dialla on kuvattu tarkemmin alakouluikäisten määrällistä kehitystä eri skenaarioissa.

- **Kajaanin alakouluikäisten eli 7-12-vuotiaiden määrä kasvaa 2020-luvulla viidellä tilastoalueella ja vähenee 28 tilastoalueella.** Kasvu on kuitenkin erittäin marginaalista ja hyvin altis satunnaisvaihtelulle. Suurinta kasvu on Lehtovaaran (+4 lasta) ja Parkinniemen (+4 lasta) alueilla. Supistuminen on sen sijaan hyvin suurta: määrällisesti suurimmat muutokset koskettavat Lohtaja-Pikku-Kettua (-111 henkilöä) ja Kuurnaa (-93 henkilöä). Suhteellinen muutos on paikoin vielä näitä alueita huomattavasti suurempi: vaikka määrällinen muutos on suurin keskustaajaman alueilla, suhteellinen muutos on erityisen negatiivinen juuri keskustaajaman ulkopuolella.

- **Kajaanin alakouluikäisten eli 7-12-vuotiaiden supistuminen jatkuu suuressa osassa kaupunkia 2030-luvulla.** Vain kuudella osa-alueella ikäryhmä kasvaa, kun taas supistuminen jatkuu 21 alueella vuosien 2030-2040 aikana. Supistuminen on kuitenkin melkein kaikilla tilastoalueilla 2020-lukua hillitympää. Syntyvyyden elpyminen 2020-luvulla johtaisi merkittävässä osassa tilastoalueita alakouluikäisten kasvuun 2030-luvun aikana, mutta vain harvassa kunnan osassa nykytaso on saavutettavissa vuoteen 2040 mennessä pelkällä syntyvyyden nousulla.

1 Keskikaupunki	14 Jokivarsi	27 Lahnasjärvi
2 Petäisenniska-Variskangas	15 Jormua	28 Vuolijoki
3 Lehtikangas	16 Kuluntalahti	29 Kytökoski
4 Palokangas-Hoikankangas	17 Takkaranta	30 Otanmäki
5 Purola-Puistola	18 Venäänniemi	31 Käkisaari
6 Tihisenniemi	19 Karankalahti	32 Kuusiranta
7 Lohtaja-Pikku-Kettu	20 Hevossuo-Teerisuo	33 Vuottolahti
8 Kuurna	21 Sarvivaara	34 Koutaniemi
9 Teppana-Komiaho	22 Mainua	35 Vuoreslahti
10 Nakertaja-Hetteenmäki	23 Lehtovaara	36 Ounas
11 Paltaniemi	24 Saaresmäki	37 Parkinniemi
12 Hannusranta	25 Hattulanmäki	38 Koski
13 Kirkkoaho	26 Halla-aho	

Alakouluikäisten kehitys tilastoalueittain

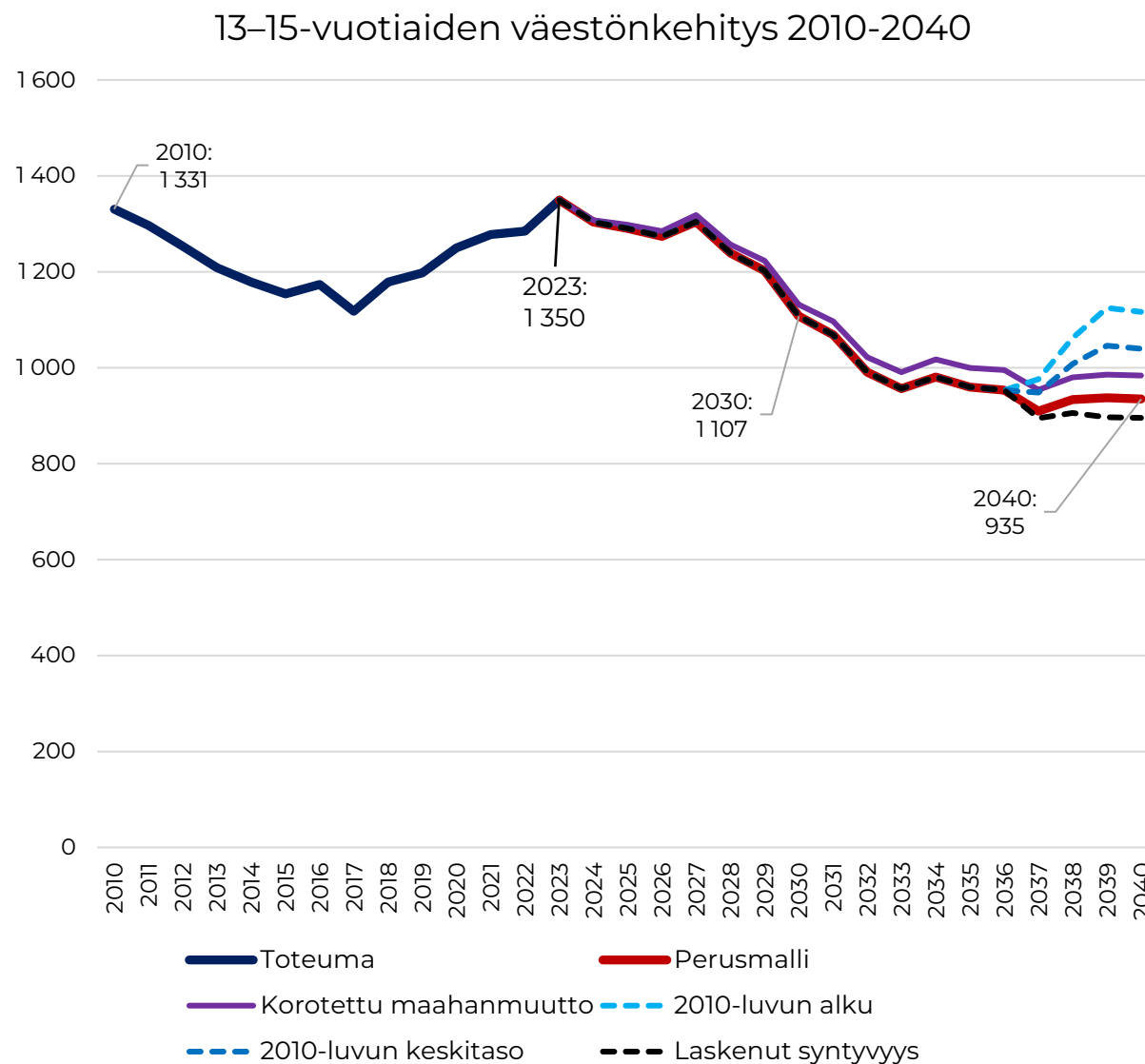
Muutos 2023-2030	Perusmalli	Korotettu maahanmuutto	2010-luvun alku	2010-luvun keskitaso	Lasketut syntyvyys
Keskikaupunki	-10	-5	-10	-10	-10
Petäisenniska-Variskangas	-35	-34	-35	-35	-35
Lehtikangas	-70	-59	-70	-70	-70
Palokangas-Hoikankangas	-8	-5	-8	-8	-8
Purola-Puistola	-48	-45	-48	-48	-48
Tihisenniemi	0	0	0	0	0
Lohtaja-Pikku-Kettu	-111	-105	-111	-111	-111
Kuurna	-93	-89	-93	-93	-93
Teppana-Komiaho	-49	-46	-49	-49	-49
Nakertaja-Hetteenmäki	-48	-46	-48	-48	-48
Paltaniemi	-7	-5	-7	-7	-7
Hannusranta	0	1	0	0	0
Kirkkoaho	-5	-4	-5	-5	-5
Jokivarsi	-4	-3	-4	-4	-4
Jormua	-16	-15	-16	-16	-16
Kuluntalahti	-35	-34	-35	-35	-35
Takkaranta	-11	-11	-11	-11	-11
Venäänniemi	-5	-5	-5	-5	-5
Karankalahti	-3	-3	-3	-3	-3
Hevossuo-Teerisuo	-3	-3	-3	-3	-3
Sarvivaara	2	2	2	2	2
Mainua	-7	-7	-7	-7	-7
Lehtovaara	4	5	4	4	4
Saaresmäki	-2	-2	-2	-2	-2
Hattulanmäki	0	0	0	0	0
Halla-aho	-2	-2	-2	-2	-2
Lahnasjärvi	-2	-2	-2	-2	-2
Vuolijoki	-7	-6	-7	-7	-7
Kytökoski	0	0	0	0	0
Otanmäki	-2	1	-2	-2	-2
Käkisaari	-8	-7	-8	-8	-8
Kuusiranta	2	2	2	2	2
Vuottolahti	-3	-3	-3	-3	-3
Koutaniemi	-10	-10	-10	-10	-10
Vuoreslahti	1	1	1	1	1
Ounas	0	0	0	0	0
Parkinniemi	4	5	4	4	4
Koski	-7	-7	-7	-7	-7

Muutos 2030-2040	Perusmalli	Korotettu maahanmuutto	2010-luvun alku	2010-luvun keskitaso	Lasketut syntyvyys
Keskikaupunki	0	1	12	7	-2
Petäisenniska-Variskangas	-4	-3	10	4	-7
Lehtikangas	5	13	97	58	-15
Palokangas-Hoikankangas	2	2	5	4	1
Purola-Puistola	1	3	30	18	-5
Tihisenniemi	0	0	1	1	0
Lohtaja-Pikku-Kettu	-12	-6	36	16	-22
Kuurna	-12	-7	42	20	-23
Teppana-Komiaho	0	1	16	9	-3
Nakertaja-Hetteenmäki	-13	-10	21	7	-20
Paltaniemi	-5	-3	0	-2	-6
Hannusranta	-4	-3	-3	-3	-4
Kirkkoaho	-4	-3	10	4	-7
Jokivarsi	-2	-1	-1	-1	-2
Jormua	5	6	17	12	2
Kuluntalahti	-9	-8	8	1	-13
Takkaranta	0	0	3	1	-1
Venäänniemi	-1	0	1	0	-1
Karankalahti	-1	0	0	0	-1
Hevossuo-Teerisuo	0	1	2	1	0
Sarvivaara	-1	-1	0	-1	-2
Mainua	-4	-4	-1	-2	-5
Lehtovaara	-1	-1	1	0	-2
Saaresmäki	0	0	0	0	0
Hattulanmäki	0	0	0	0	0
Halla-aho	-1	-1	0	-1	-1
Lahnasjärvi	0	0	0	0	0
Vuolijoki	-2	-1	2	1	-3
Kytökoski	0	0	1	1	0
Otanmäki	3	4	5	4	3
Käkisaari	1	2	4	3	1
Kuusiranta	0	1	1	1	0
Vuottolahti	-4	-4	-2	-3	-5
Koutaniemi	-7	-6	3	-1	-9
Vuoreslahti	-4	-4	-2	-3	-4
Ounas	0	0	1	1	0
Parkinniemi	-2	-2	-2	-2	-2
Koski	-1	-1	0	0	-1

Kajaanin yläkouluikäisten kehitys

Kuviossa on esitetty Kajaanin 13–15-vuotiaiden toteutunutta ja ennakoitua kehitystä vuosien 2010–2040 aikana kahdessa skenaariossa ja kolmessa syntyvyyden herkkyysslaskelmassa.

- Yläkouluikäisten kehitys nojaa muiden lasten ikäryhmien tavoin yhä vahvasti syntyvyyteen, sillä muuttoliikkeen kumulatiivinen vaikutus ryhmässä on Kajaanin kaltaisissa kaupungeissa vähäinen. Yläkouluikäisten määrä väheni merkittävästi, vuosien 2010–2017 aikana mutta tämän jälkeen ikäryhmä kasvoi voimakkaasti vuoteen 2023 saakka.
- Yläkouluikäisten määrä vähenee hillitysti vuoteen 2027 asti. **2020-luvun lopulla yläkouluikäisten määrä alkaa supistumaan voimakkaasti** alakouluikäisten tavoin 2010-luvun laskeneen syntyvyyden seurauksena, sillä yläkoulun aloittaa vuosi vuodelta pienempiä ikäkohortteja.
- Viimeinen yläkouluikäisten jo nyt syntynyt ikäkohortti aloittaa yläkoulun vuonna 2036, minkä takia Kajaanissa ja kaupungin kouluissa yläkouluikäisten määrä vähenee ainakin vuoteen 2036 asti voimakkaasti. **Vuonna 2036 yläkouluikäisten määrä on vähentynyt noin 350 – 400 henkilöllä nykyisestä (-26 – -29 %).** Tämän jälkeen tuleva kehitys on sidottu syntyvyyteen, mutta merkityksellistä elpymistä ei ehdi tapahtua vuoteen 2040 mennessä.

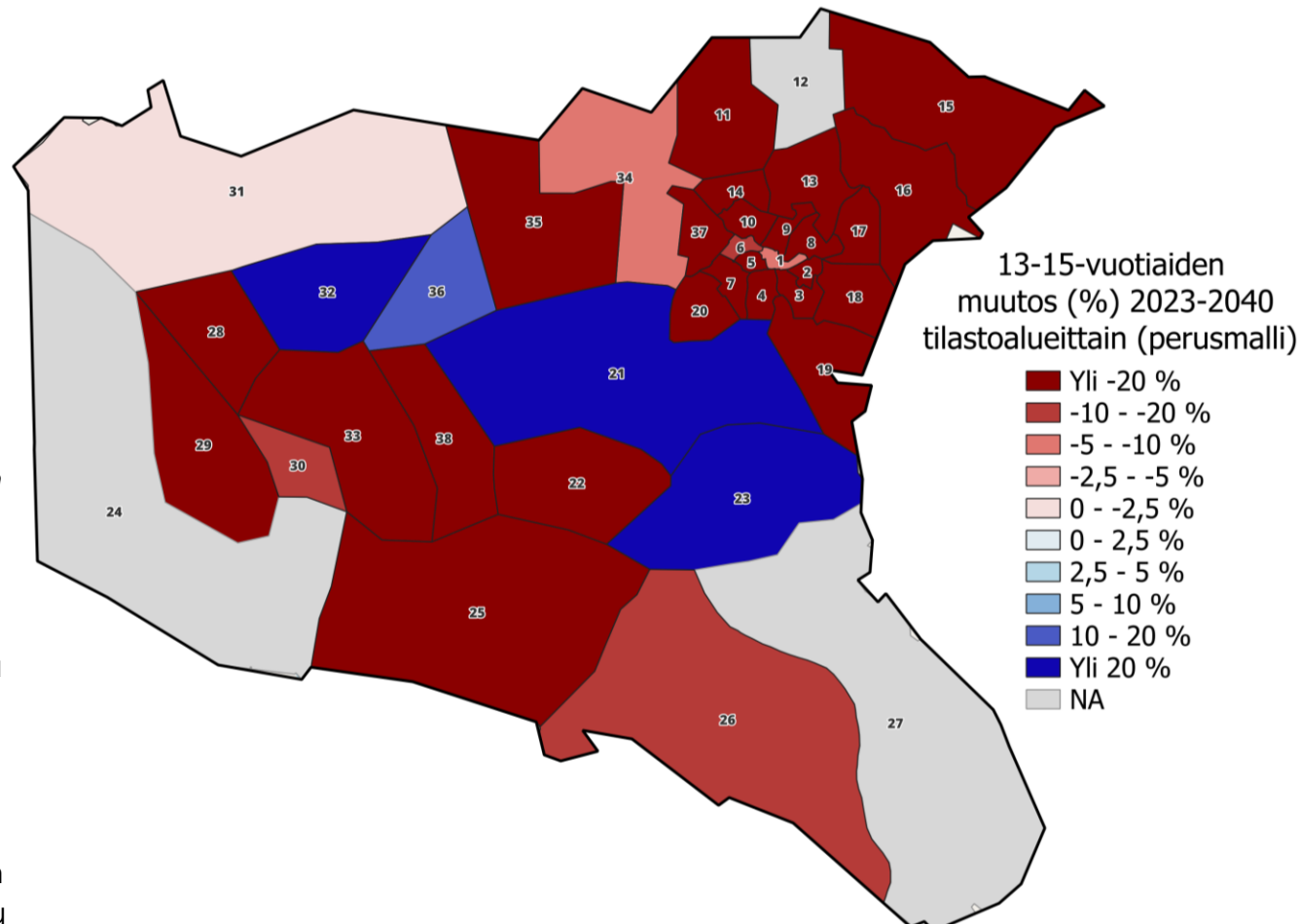

Yläkouluikäisten kehitys tilastoalueittain

Kartassa on kuvattu 13–15-vuotiaiden suhteellista kehitystä tilastoalueittain vuosien 2023–2040 aikana perusmallin mukaisessa ennusteessa. Seuraavalla dialla on kuvattu tarkemmin 13–15-vuotiaiden määrällistä kehitystä eri skenaarioissa.

■ **Kajaanin yläkouluikäisten eli 13–15-vuotiaiden määrän ennakoitaan kasvavan 2020-luvun aikana 11 tilastoalueella ja vähenevän 21 tilastoalueella.** Ajanjakson aikana tapahtuva kasvu on kuitenkin pääosin hyvin hillittyä ja täten altis satunnaisvaihtelulle. Suurinta ennakoitu kasvu on Koutaniemellä (+6 henkilöä) ja Hannusrannassa (+4 henkilöä), eli merkittävää määrällistä kasvupainetta ei kohdistu yhdellekään Kajaanin osaluueeseen. Supistuminen on sen sijaan paikoin määrällisesti hyvin suurta: esimerkiksi 2020-luvulla Lehtikankaalla ikäryhmä supistuu 80 henkilöllä ja Kuurnassa 30 henkilöllä.

■ **Kajaanin yläkouluikäisten eli 13–15-vuotiaiden voimakas supistuminen jatkuu 2030-luvulla, joka heijastuu negatiivisesti melkein kaikkiin tarkastelun osa-alueisiin.** Vuosien 2030–2040 aikana yläkouluikäisten määrä ei kasva juuri yhdelläkään alueella, kun taas supistuminen jatkuu paikoin hyvinkin voimakkaana. Syntyvyyden elpyminen ei juuri ehdi muuttamaan ikäryhmän kehitystä 2030-luvun aikana, minkä seurauksena yläkouluikäisten määrä jää huomattavasti nykyistä pienemmäksi lähes kaikilla Kajaanin tilastoalueilla.

1 Keskikaupunki	14 Jokivarsi	27 Lahnasjärvi
2 Petäisenniska-Variskangas	15 Jormua	28 Vuolijoki
3 Lehtikangas	16 Kuluntalahti	29 Kytökoski
4 Palokangas-Hoikankangas	17 Takkaranta	30 Otanmäki
5 Purola-Puistola	18 Venäänniemi	31 Käkisaari
6 Tihisenniemi	19 Karankalahti	32 Kuusiranta
7 Lohtaja-Pikku-Kettu	20 Hevossuo-Teerisuo	33 Vuottolahti
8 Kuurna	21 Sarvivaara	34 Koutaniemi
9 Teppana-Komiaho	22 Mainua	35 Vuoreslahti
10 Nakertaja-Hetteenmäki	23 Lehtovaara	36 Ounas
11 Paltaniemi	24 Saaresmäki	37 Parkinniemi
12 Hannusranta	25 Hattulanmäki	38 Koski
13 Kirkkoaho	26 Halla-aho	

Yläkouluikäisten kehitys tilastoalueittain

Muutos 2023-2030	Perusmalli	Korotettu maahanmuutto	2010-luvun alku	2010-luvun keskitaso	Lasketut syntyvyys
Keskikaupunki	3	6	3	3	3
Petäisenniska-Variskangas	-11	-10	-11	-11	-11
Lehtikangas	-79	-74	-79	-79	-79
Palokangas-Hoikankangas	-4	-3	-4	-4	-4
Purola-Puistola	-18	-16	-18	-18	-18
Tihisenniemi	0	0	0	0	0
Lohtaja-Pikku-Kettu	-11	-8	-11	-11	-11
Kuurna	-30	-28	-30	-30	-30
Teppana-Komiaho	-16	-14	-16	-16	-16
Nakertaja-Hetteenmäki	-16	-15	-16	-16	-16
Paltaniemi	-10	-9	-10	-10	-10
Hannusranta	4	4	4	4	4
Kirkkoaho	-6	-6	-6	-6	-6
Jokivarsi	-3	-3	-3	-3	-3
Jormua	-12	-12	-12	-12	-12
Kuluntalahti	-20	-20	-20	-20	-20
Takkaranta	2	2	2	2	2
Venäänniemi	-8	-8	-8	-8	-8
Karankalahti	-2	-2	-2	-2	-2
Hevossuo-Teerisuo	-4	-4	-4	-4	-4
Sarvivaara	1	1	1	1	1
Mainua	1	1	1	1	1
Lehtovaara	0	0	0	0	0
Saaresmäki	0	0	0	0	0
Hattulanmäki	-2	-2	-2	-2	-2
Halla-aho	2	2	2	2	2
Lahnasjärvi	1	1	1	1	1
Vuolijoki	3	3	3	3	3
Kytökoski	0	0	0	0	0
Otanmäki	-4	-2	-4	-4	-4
Käkisaari	0	0	0	0	0
Kuusiranta	1	1	1	1	1
Vuottolahti	0	0	0	0	0
Koutaniemi	6	6	6	6	6
Vuoreslahti	-7	-7	-7	-7	-7
Ounas	1	1	1	1	1
Parkinniemi	-3	-3	-3	-3	-3
Koski	-2	-2	-2	-2	-2

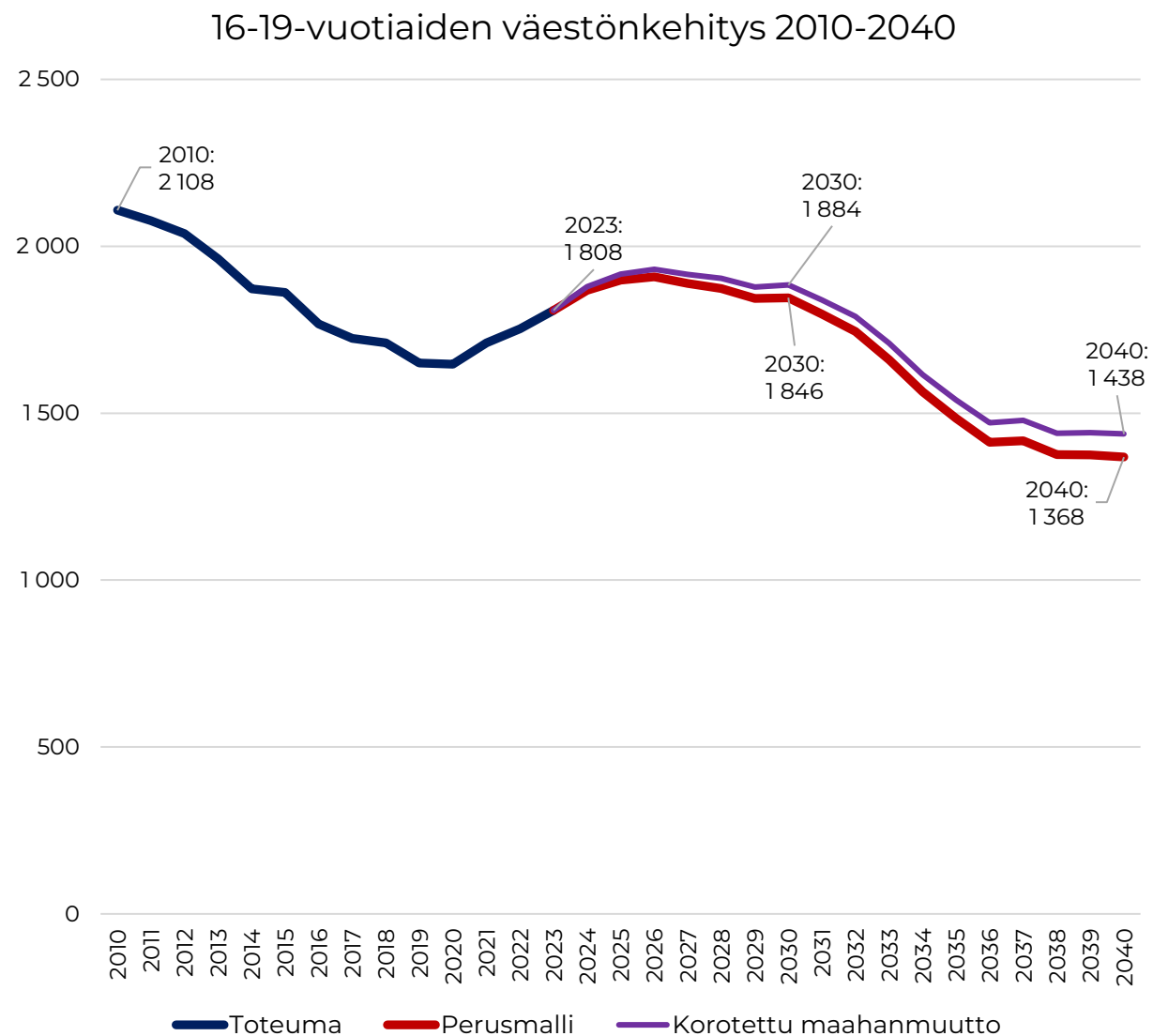
Muutos 2030-2040	Perusmalli	Korotettu maahanmuutto	2010-luvun alku	2010-luvun keskitaso	Lasketut syntyvyys
Keskikaupunki	-7	-6	0	-3	-9
Petäisenniska-Variskangas	-9	-8	-2	-5	-10
Lehtikangas	-8	-2	33	16	-17
Palokangas-Hoikankangas	-2	-1	0	0	-2
Purola-Puistola	-12	-11	1	-5	-15
Tihisenniemi	-1	-1	0	0	-1
Lohtaja-Pikku-Kettu	-38	-34	-18	-27	-43
Kuurna	-25	-22	1	-10	-30
Teppana-Komiaho	-9	-9	-2	-5	-11
Nakertaja-Hetteenmäki	-13	-11	2	-4	-16
Paltaniemi	-1	-1	1	0	-2
Hannusranta	-2	-2	-1	-2	-2
Kirkkoaho	-4	-3	3	0	-5
Jokivarsi	-1	-1	-1	-1	-1
Jormua	-7	-6	-1	-3	-8
Kuluntalahti	-5	-4	3	-1	-7
Takkaranta	-4	-4	-2	-3	-5
Venäänniemi	0	0	1	0	0
Karankalahti	-1	-1	-1	-1	-1
Hevossuo-Teerisuo	0	0	1	1	0
Sarvivaara	-1	-1	0	0	-1
Mainua	-4	-4	-3	-3	-5
Lehtovaara	1	1	2	2	0
Saaresmäki	0	0	0	0	0
Hattulanmäki	0	0	1	0	0
Halla-aho	-2	-2	-1	-2	-2
Lahnasjärvi	-1	-1	-1	-1	-1
Vuolijoki	-6	-6	-4	-5	-7
Kytökoski	0	0	0	0	0
Otanmäki	0	1	1	1	0
Käkisaari	0	0	1	0	0
Kuusiranta	0	0	1	0	0
Vuottolahti	-2	-2	-1	-1	-2
Koutaniemi	-7	-7	-3	-5	-8
Vuoreslahti	0	0	1	0	0
Ounas	-1	0	0	0	-1
Parkinniemi	1	1	1	1	1
Koski	-2	-2	-1	-2	-2

Kajaanin 16–19-vuotiaiden kehitys

Kuviossa on esitetty Kajaanin 16–19-vuotiaiden toteutunutta ja ennakoitua kehitystä vuosien 2010-2040 aikana kahdessa skenaariossa.

- **Vuosien 2010-2023 aikana** Kajaanin 16–19-vuotiaiden ikäryhmä supistui **138 henkilöllä / -14,2 prosentilla**. Vuotta kohden väestö väheni keskimäärin 23 asukkaalla. Ajanjakson aikana ikäryhmän kehityksessä oli kuitenkin merkittävää vaihtelua, esimerkiksi 2020-luvulla ikäryhmä on kasvanut kohtuullisesti.
- **Perusmalli -ennusteessa** kaupungin 16–19-vuotiaiden ikäryhmä supistuu vuoteen 2040 mennessä **440 henkilöllä / -24,3 prosentilla**. **Korotettu maahanmuutto -skenaariossa** Kajaanin 16–19-vuotiaiden ikäryhmä supistuu vuoteen 2040 mennessä **370 henkilöllä / -20,5 prosentilla**. Suurin pudotus ikäryhmässä tapahtuisi 2030-luvun alkupuolella, jolloin laskenut syntyvyys 2010-luvulla heijastuu ikäryhmään.

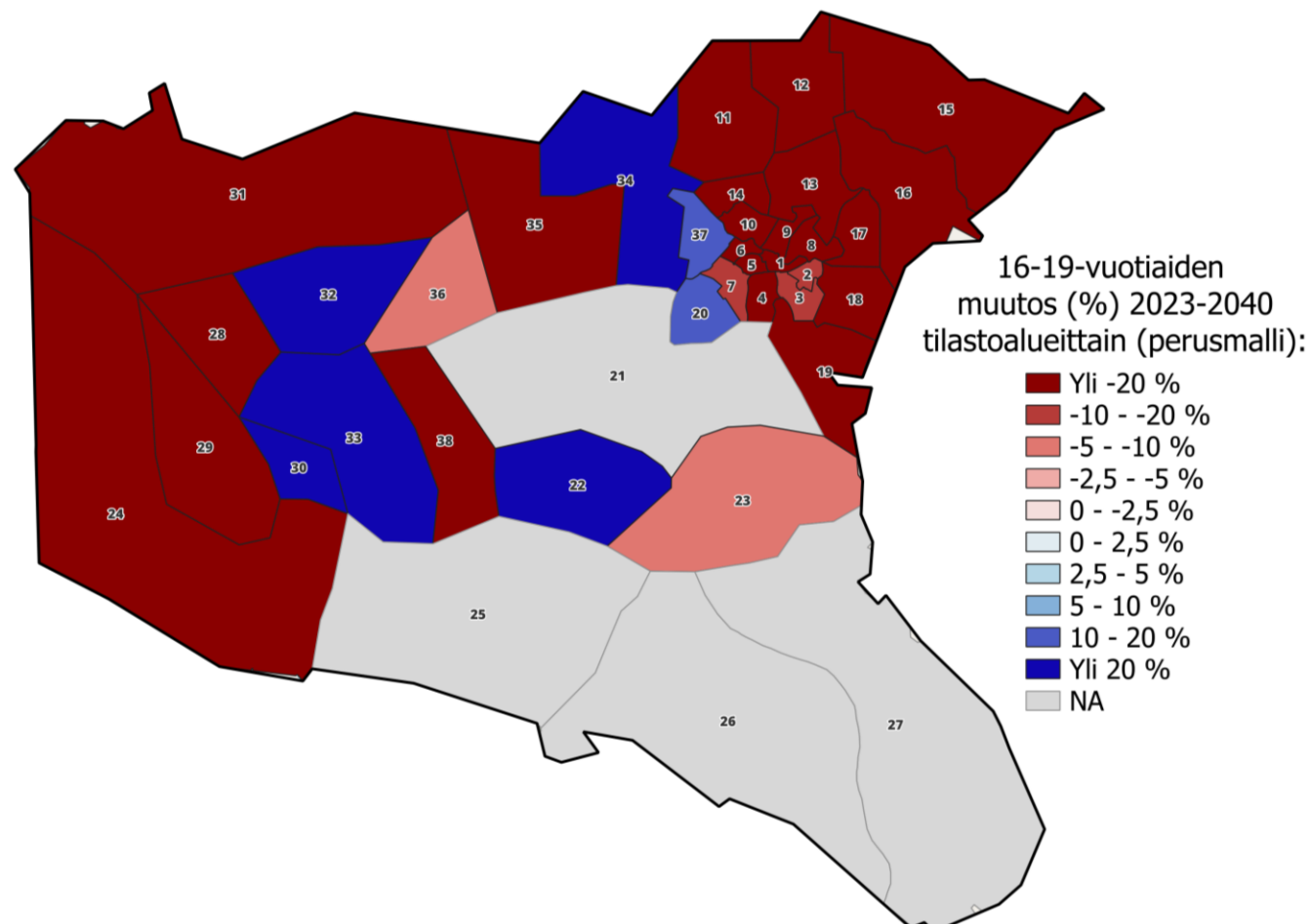
→ Ennustejakson aikana kaupungin **16–19-vuotiaiden ikäryhmä pienentyy ensisijaisesti 2010-luvun syntyneiden määrän voimakkaan laskun seurauksena** ja toissijaisesti maan sisäisestä muuttoliikkeestä kärsittyjen muuttotappioiden seurauksena. Maahanmuutto voi vahvistaa kohtuullisesti ryhmän kehitystä.

16–19-vuotiaiden kehitys tilastoalueittain

Kartassa on kuvattu 16–19-vuotiaiden suhteellista kehitystä tilastoalueittain vuosien 2023-2040 aikana perusmallin mukaisessa ennusteessa. Seuraavalla dialla on kuvattu tarkemmin 16–19-vuotiaiden määrällistä kehitystä eri skenaarioissa.

- **Kajaanin 16–19-vuotiaiden kehitys vaihtelee alueittain 2020-luvulla, ikäryhmän ennakoitaan kasvavan 19 tilastoalueella ja laskevaa 16 tilastoalueella vuosien 2023-2030-luvun aikana.** Suurinta kasvu on Lohtaja-Pikku-Ketus (+22 henkilöä) ja Otanmäen (+13 henkilöä) alueilla. Supistuminen on suurinta Teppana-Komiahossa (-15 henkilöä) ja Palokangas-Hoikankankaassa (-10 henkilöä).
- **Kajaanin 16–19-vuotiaiden määrä supistuu myös käytännössä koko kaupungissa 2030-luvulla. Muutamalla tilastoalueella tapahtuu marginaalista kasvua, kun taas 30 tilastoalueella ikäryhmä pienentyy vuosien 2030-2040 aikana.** Suurinta määrällinen supistuminen on ennusteessa Keskikaupungissa (-83 henkilöä) ja Lehtikankaassa (-71 henkilöä).

1 Keskikaupunki	14 Jokivarsi	27 Lahnasjärvi
2 Petäisenniska-Variskangas	15 Jormua	28 Vuolijoki
3 Lehtikangas	16 Kuluntalahti	29 Kytökoski
4 Palokangas-Hoikankangas	17 Takkaranta	30 Otanmäki
5 Purola-Puistola	18 Venäänniemi	31 Käkisaari
6 Tihisenniemi	19 Karankalahti	32 Kuusiranta
7 Lohtaja-Pikku-Kettu	20 Hevossuo-Teerisuo	33 Vuottolahti
8 Kuurna	21 Sarvivaara	34 Koutaniemi
9 Teppana-Komiaho	22 Mainua	35 Vuoreslahti
10 Nakertaja-Hetteenmäki	23 Lehtovaara	36 Ounas
11 Paltaniemi	24 Saaresmäki	37 Parkinniemi
12 Hannusranta	25 Hattulanmäki	38 Koski
13 Kirkkoaho	26 Halla-aho	

16–19-vuotiaiden kehitys tilastoalueittain

Muutos 2023-2030	Perusmalli	Korotettu maahanmuutto
Keskikaupunki	9	15
Petäisenniska-Variskangas	9	11
Lehtikangas	12	18
Palokangas-Hoikankangas	-10	-8
Purola-Puistola	1	3
Tihisenniemi	-4	-4
Lohtaja-Pikku-Kettu	22	24
Kuurna	5	9
Teppana-Komiaho	-15	-13
Nakertaja-Hetteenmäki	-5	-3
Paltaniemi	-7	-5
Hannusranta	-2	-2
Kirkkoaho	-6	-6
Jokivarsi	-3	-3
Jormua	-6	-5
Kuluntalahti	6	6
Takkaranta	2	2
Venänniemi	-2	-2
Karankalahti	-2	-1
Hevossuo-Teerisuo	2	2
Sarvivaara	4	4
Mainua	5	5
Lehtovaara	-2	-2
Saaresmäki	0	0
Hattulanmäki	1	1
Halla-aho	1	1
Lahnasjärvi	0	0
Vuolijoki	-1	-1
Kytökoski	-2	-2
Otanmäki	13	15
Käkisaari	2	2
Kuusiranta	1	1
Vuottolahti	4	4
Koutaniemi	10	10
Vuoreslahti	-5	-5
Ounas	0	0
Parkinniemi	-1	-1
Koski	1	1

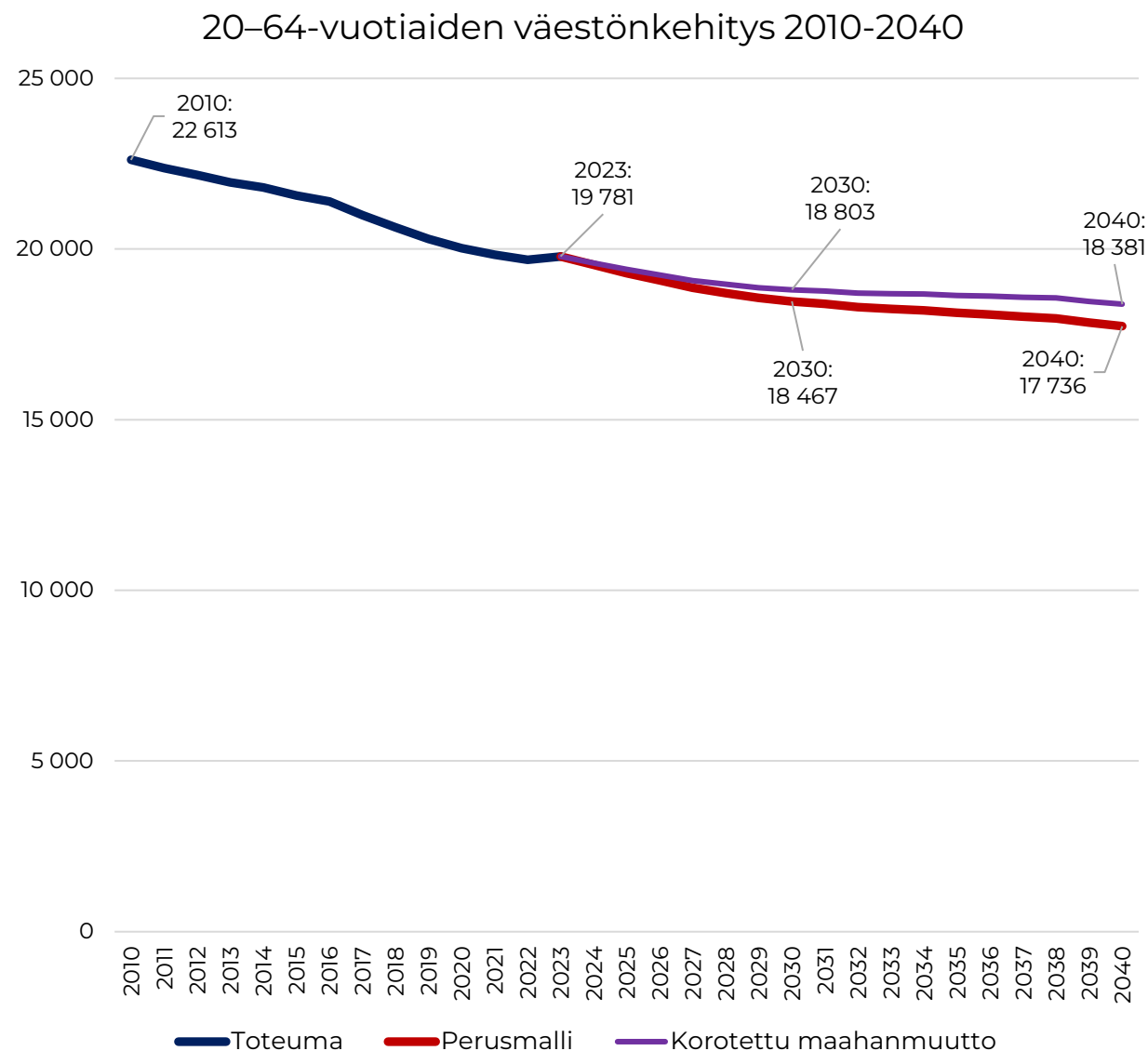
Muutos 2030-2040	Perusmalli	Korotettu maahanmuutto
Keskikaupunki	-83	-78
Petäisenniska-Variskangas	-22	-20
Lehtikangas	-71	-63
Palokangas-Hoikankangas	-20	-18
Purola-Puistola	-36	-34
Tihisenniemi	0	0
Lohtaja-Pikku-Kettu	-48	-42
Kuurna	-56	-55
Teppana-Komiaho	-34	-32
Nakertaja-Hetteenmäki	-32	-31
Paltaniemi	-6	-6
Hannusranta	-1	-1
Kirkkoaho	-7	-6
Jokivarsi	-3	-3
Jormua	-4	-4
Kuluntalahti	-22	-21
Takkaranta	-7	-7
Venänniemi	-3	-3
Karankalahti	-2	-1
Hevossuo-Teerisuo	-1	-1
Sarvivaara	0	0
Mainua	-3	-3
Lehtovaara	2	2
Saaresmäki	-1	-1
Hattulanmäki	0	0
Halla-aho	-1	-1
Lahnasjärvi	0	0
Vuolijoki	-4	-3
Kytökoski	-1	-1
Otanmäki	-3	-2
Käkisaari	-4	-3
Kuusiranta	1	1
Vuottolahti	-2	-2
Koutaniemi	-3	-3
Vuoreslahti	-1	-1
Ounas	0	0
Parkinniemi	1	1
Koski	-2	-2

Kajaanin 20–64-vuotiaiden kehitys

Kuviossa on esitetty Kajaanin 20–64-vuotiaiden toteutunutta ja ennakoitua kehitystä vuosien 2010-2040 aikana kahdessa skenaariossa.

- **Vuosien 2010-2023 aikana** Kajaanin 20–64-vuotiaiden ikäryhmä pienentyi noin **2 830 henkilöllä / -12,5 prosentilla**. Vuotta kohden väestö väheni keskimäärin 218 asukkaalla. Työikäistä väestöä supisti etenkin muuttotappiot maan sisällä sekä eläkeikään siirtyneiden ikäkohorttien suuri koko.
- **Perusmalli –ennusteessa** Kajaanin 20–64-vuotiaiden ikäryhmä supistuu vuoteen 2040 mennessä noin **2 050 henkilöllä / -10,3 prosentilla**. Vuotta kohden väestö vähenisi keskimäärin 120 asukkaalla. **Maahanmuuton jäädessä vuosien 2021-2022 tasolle** Kajaanin 20–64-vuotiaiden ikäryhmä vähenee vuoteen 2040 mennessä noin **1 400 henkilöllä / -7,1 prosentilla**.
- **Ennustejakson aikana kaupungin 20–64-vuotiaiden ikäryhmä supistuu kaikissa skenaarioissa ensisijaisesti ikärakenteen vanhenemisen myötä** (eläkeikään siirtyy työkäisiin siirtyviä suurempia ikäkohortteja). Lisäksi Kajaanin ennakoidaan kärsivän muuttotappioita maan sisällä myös tulevaisuudessa työikäisten ryhmässä. Kansainvälisestä muuttoliikkeestä saadut muuttovoitot tasapainottavat supistumisen voimakkuutta.

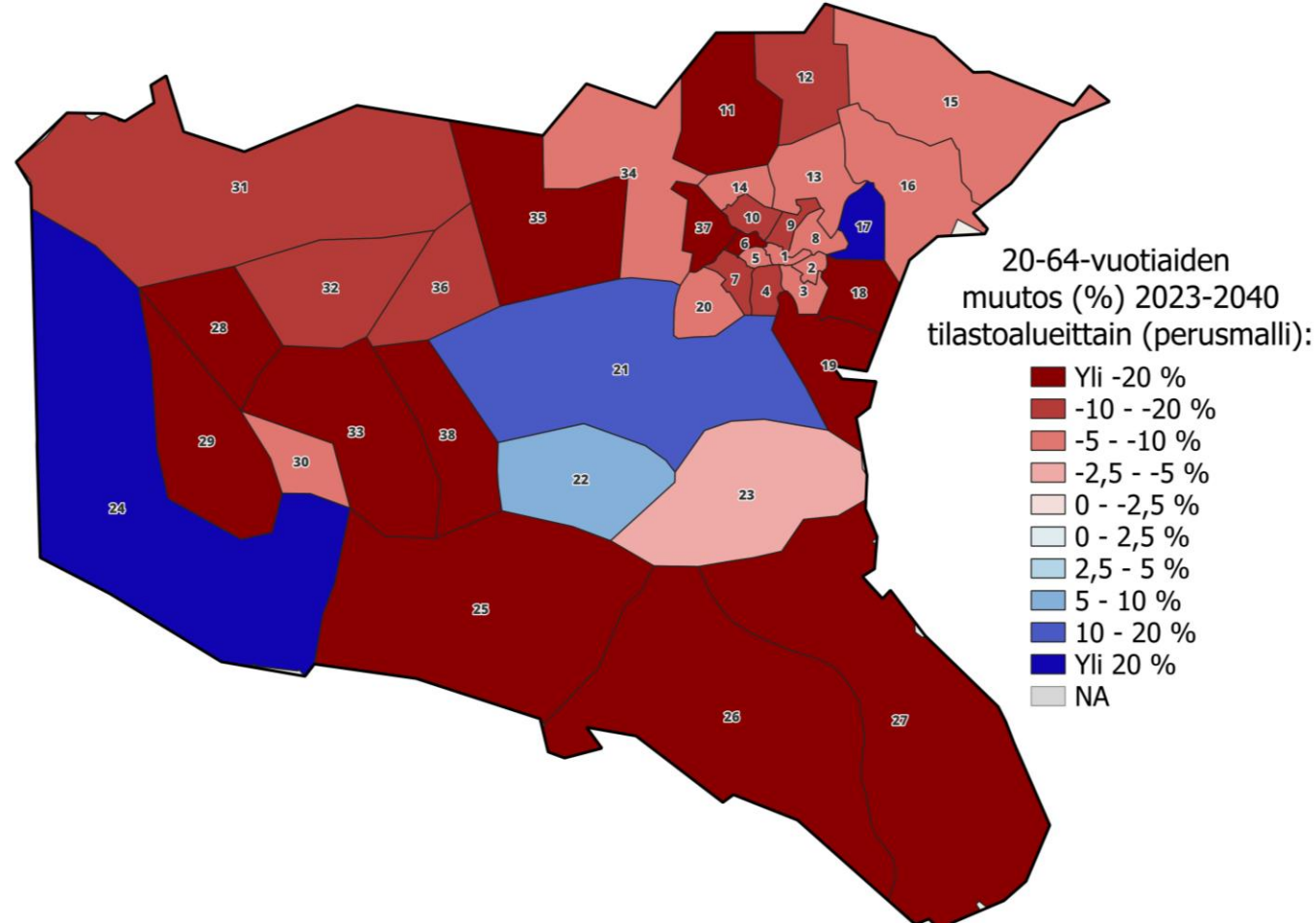
→ **Työikäisen väestön supistuminen jatkunee tulevaisuudessa**, ellei kaupunki ala saamaan huomattavan suurien muuttovoittoja. **Supistuminen on kuitenkin 2010-lukua hillitympää**, vahvistaen kaupungin tulevaisuuden kuvaa.

20–64-vuotiaiden kehitys tilastoalueittain

Kartassa on kuvattu 20–64-vuotiaiden suhteellista kehitystä tilastoalueittain vuosien 2023-2040 aikana perusmallin mukaisessa ennusteessa. Seuraavalla dialla on kuvattu tarkemmin 20–64-vuotiaiden määrällistä kehitystä eri skenaarioissa.

- **Työkäisen väestön kehitys on 2020-luvulla ja 2030-luvulla suurimmassa osassa kaupunkia negatiivista.** Heikkoa kehitystä selittää etenkin eläkeikään siirtyvien ikäkohorttien koko, mutta myös muuttotappiot (sekä kuntien välillä että Kajaanin sisällä).
- Suhteellinen muutos työkäisten määrässä on keskustaajaman alueella kohtuullisen hillitty ja selvästi muuta kaupunkia maltillisempi. **Keskustaajamassa etenkin maahanmuutto vahvistaa työkäisen väestön kehitystä ennustejakson aikana.**
- Keskustaajaman ulkopuolella työkäisten määrä kasvaa yksittäisillä alueilla, mutta nämä muutokset ovat määrällisesti marginaalisia. Otanmäellä työkäisten määrä vähenee maltillisesti. Erityisesti haja-asutusalueilla työkäisten määrä vähenee paikoin erittäin voimakkaasti.

1 Keskikaupunki	14 Jokivarsi	27 Lahnasjärvi
2 Petäisenniska-Variskangas	15 Jormua	28 Vuolijoki
3 Lehtikangas	16 Kuluntalahti	29 Kytökoski
4 Palokangas-Hoikankangas	17 Takkaranta	30 Otanmäki
5 Purola-Puistola	18 Venäänniemi	31 Käkisaari
6 Tihisenniemi	19 Karankalahti	32 Kuusiranta
7 Lohtaja-Pikku-Kettu	20 Hevossuo-Teerisuo	33 Vuottolahti
8 Kuurna	21 Sarvivaara	34 Koutaniemi
9 Teppana-Komiaho	22 Mainua	35 Vuoreslahti
10 Nakertaja-Hetteenmäki	23 Lehtovaara	36 Ounas
11 Paltaniemi	24 Saaresmäki	37 Parkinniemi
12 Hannusranta	25 Hattulanmäki	38 Koski
13 Kirkkoaho	26 Halla-aho	

20–64-vuotiaiden kehitys tilastoalueittain

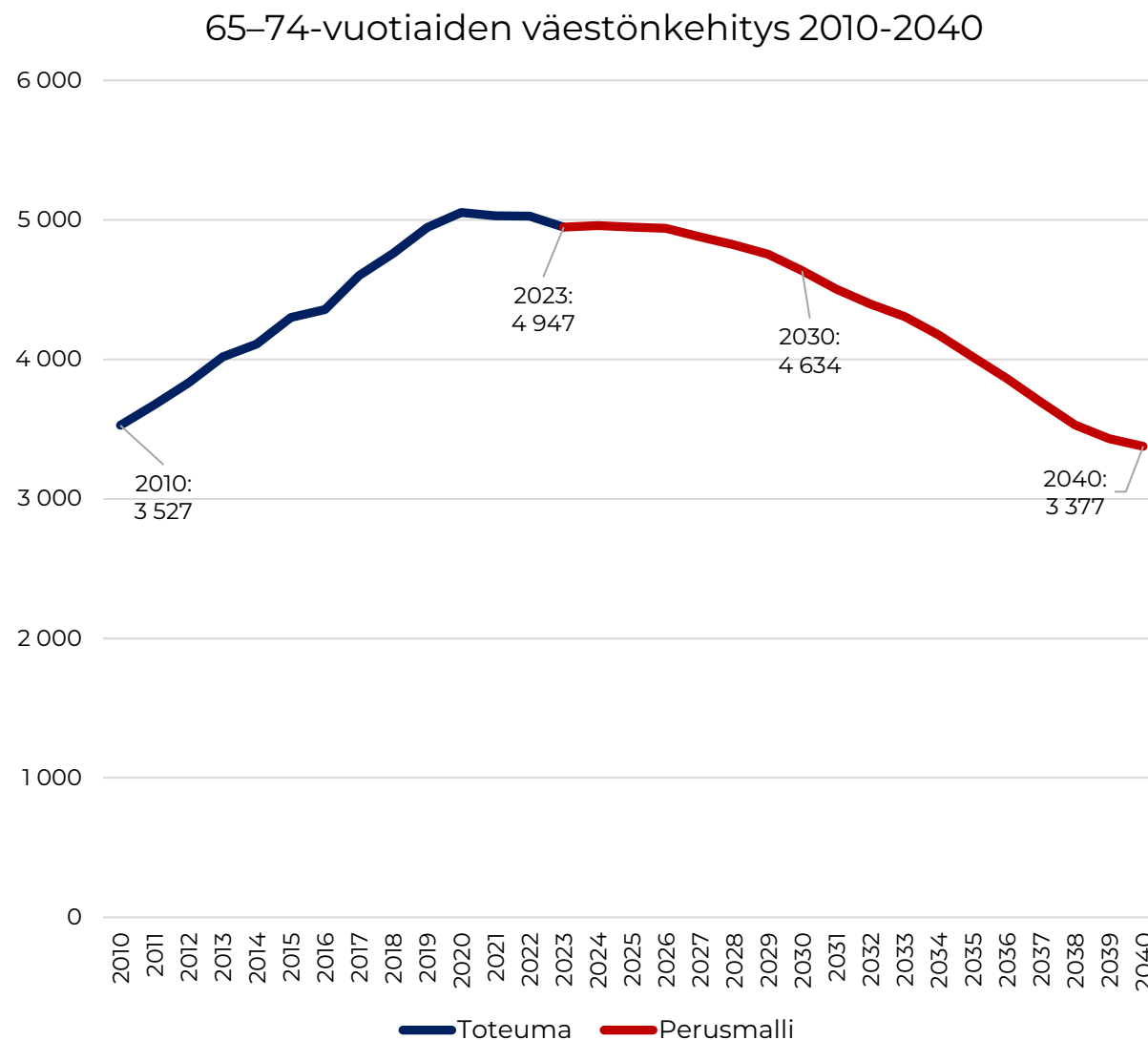
Muutos 2023-2030	Perusmalli	Korotettu maahanmuutto
Keskikaupunki	-42	2
Petäisenniska-Variskangas	-67	-54
Lehtikangas	-168	-109
Palokangas-Hoikankangas	-49	-32
Purola-Puistola	-82	-60
Tihisenniemi	-11	-11
Lohtaja-Pikku-Kettu	-226	-203
Kuurna	-89	-57
Teppana-Komiaho	-179	-164
Nakertaja-Hetteenmäki	-76	-54
Paltaniemi	-42	-21
Hannusranta	0	1
Kirkkoaho	-37	-30
Jokivarsi	2	3
Jormua	-11	-5
Kuluntalahti	-16	-9
Takkaranta	9	10
Venänniemi	-10	-8
Karankalahti	-6	-3
Hevossuo-Teerisuo	-5	-2
Sarvivaara	1	1
Mainua	4	4
Lehtovaara	1	1
Saaresmäki	1	1
Hattulanmäki	-9	-7
Halla-aho	-6	-5
Lahnasjärvi	-3	-2
Vuolijoki	-41	-37
Kytökoski	-6	-4
Otanmäki	-31	-26
Käkisaari	-8	-4
Kuusiranta	-5	-5
Vuottolahti	-37	-31
Koutaniemi	-11	-10
Vuoreslahti	-15	-11
Ounas	-6	-5
Parkinniemi	-10	-9
Koski	-27	-24

Muutos 2030-2040	Perusmalli	Korotettu maahanmuutto
Keskikaupunki	-127	-111
Petäisenniska-Variskangas	-30	-17
Lehtikangas	-103	-38
Palokangas-Hoikankangas	-42	-33
Purola-Puistola	-34	-14
Tihisenniemi	-1	0
Lohtaja-Pikku-Kettu	-97	-35
Kuurna	-34	-3
Teppana-Komiaho	-99	-91
Nakertaja-Hetteenmäki	-49	-29
Paltaniemi	-27	-19
Hannusranta	-6	-5
Kirkkoaho	0	6
Jokivarsi	-2	-1
Jormua	-11	-6
Kuluntalahti	-23	-16
Takkaranta	15	16
Venänniemi	-4	-3
Karankalahti	-6	-5
Hevossuo-Teerisuo	-1	2
Sarvivaara	3	3
Mainua	6	8
Lehtovaara	-3	-2
Saaresmäki	1	1
Hattulanmäki	-2	-1
Halla-aho	-1	0
Lahnasjärvi	-1	0
Vuolijoki	-4	-2
Kytökoski	-6	-5
Otanmäki	-1	3
Käkisaari	-5	-2
Kuusiranta	1	2
Vuottolahti	-9	-5
Koutaniemi	-4	-1
Vuoreslahti	-14	-12
Ounas	1	2
Parkinniemi	-2	-1
Koski	-9	-7

Kajaanin 65–74-vuotiaiden kehitys

Kuviossa on esitetty Kajaanin 65–74-vuotiaiden toteutunutta ja ennakoitua kehitystä vuosien 2010–2040 aikana perusmallin skenaariossa. Ikäryhmään kohdistuu vain vähäistä maahanmuuttoa, jonka vuoksi korotettu maahanmuutto skenaariossa väestönkehitys eroaa vain muutamalla henkilöllä.

- **Vuosien 2010–2023 aikana** Kajaanin 65–74-vuotiaiden ikäryhmä kasvoi noin **1 400 henkilöllä / +40,3 prosentilla**. Kasvu oli suora seuraus suurten ikäluokkien siirtymästä eläkeikään, ja vastaa koko maan kehitystä saman ajanjakson aikana.
- **65–74-vuotiaiden kehitys muuttuu täysin ennustejakson aikana**, sillä voimakas kasvu kääntyy voimakkaaksi supistumiseksi. Kajaanin 65–74-vuotias väestö vähenee vuoteen 2040 mennessä noin **1 570 henkilöllä / -31,7 prosentilla**. Supistuminen on suurta etenkin 2030-luvulla.
- Supistumista 2020- ja 2030-luvuilla selittää sama tekijä kuin 2010-luvun kasvua: ikäryhmästä siirtyy pois huomattavasti ikäryhmään siirtyviä suurempia ikäkohortteja ennustejakson aikana. **Ennakoitu kehitys ikäryhmässä on suhteellisen varmaa**, sillä lähinnä kuolleisuuden kehitys tuottaa maltillista epävarmuutta ryhmän kehitykseen

65–74-vuotiaiden kehitys tilastoalueittain

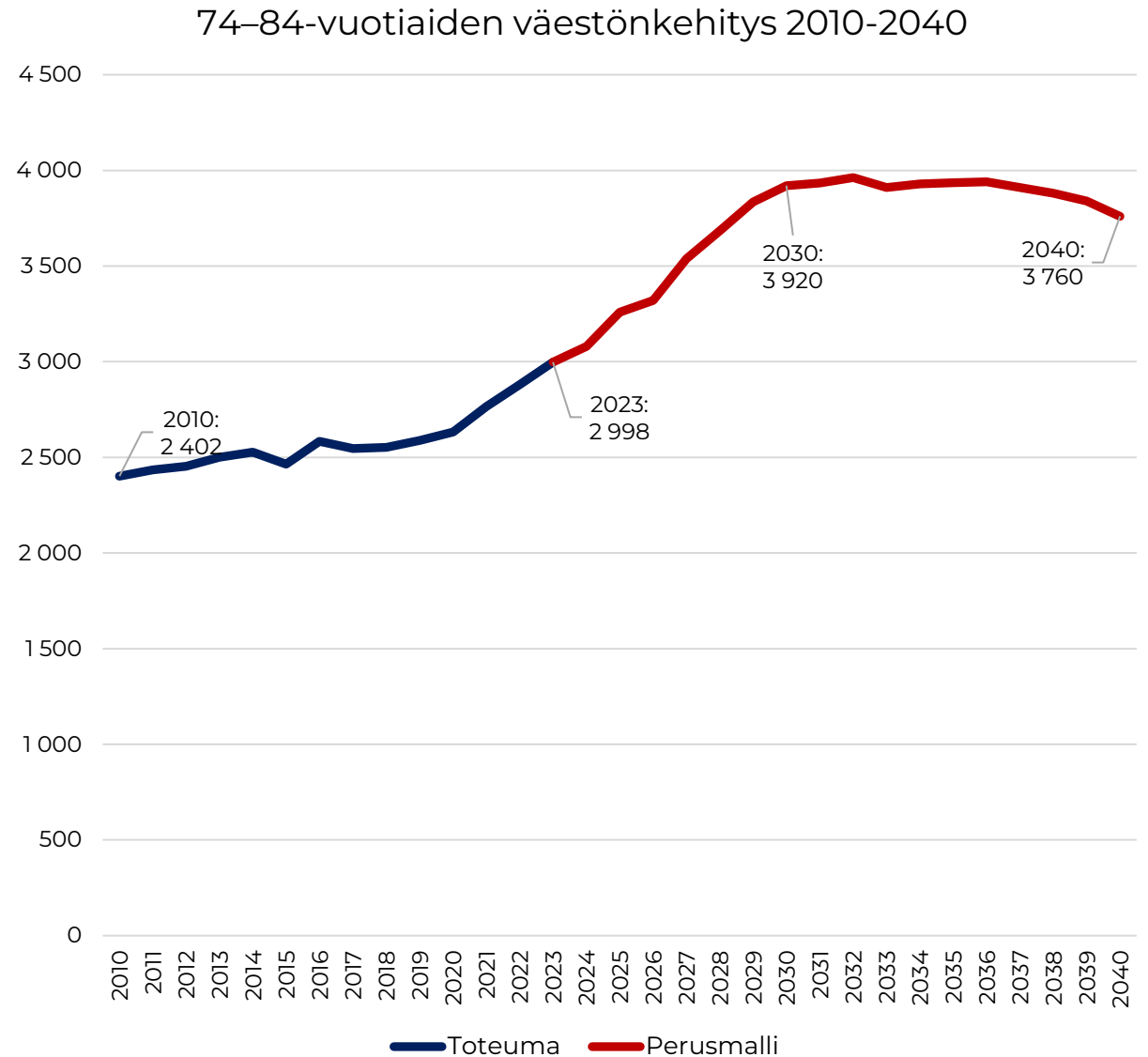
Muutos 2023-2030	Perusmalli	Korotettu maahanmuutto
Keskikaupunki	-41	-39
Petäisenniska-Variskangas	-40	-40
Lehtikangas	-7	-7
Palokangas-Hoikankangas	-20	-19
Purola-Puistola	-5	-5
Tihisenniemi	-1	-1
Lohtaja-Pikku-Kettu	26	25
Kuurna	-3	-2
Teppana-Komiaho	-75	-76
Nakertaja-Hetteenmäki	-29	-28
Paltaniemi	3	5
Hannusranta	-2	-2
Kirkkoaho	9	9
Jokivarsi	-2	-2
Jormua	-19	-19
Kuluntalahti	-10	-10
Takkaranta	-2	-2
Venäänniemi	2	2
Karankalahti	-7	-7
Hevossuo-Teerisuo	-7	-7
Sarvivaara	-2	-2
Mainua	-1	-1
Lehtovaara	-7	-7
Saaresmäki	-1	-1
Hattulanmäki	2	2
Halla-aho	1	1
Lahnasjärvi	-6	-6
Vuolijoki	-8	-8
Kytökoski	-4	-4
Otanmäki	-19	-22
Käkisaari	-14	-14
Kuusiranta	-2	-2
Vuottolahti	-16	-15
Koutaniemi	3	3
Vuoreslahti	-4	-4
Ounas	-1	-1
Parkinniemi	6	6
Koski	-9	-8

Muutos 2030-2040	Perusmalli	Korotettu maahanmuutto
Keskikaupunki	-206	-205
Petäisenniska-Variskangas	-51	-50
Lehtikangas	-208	-206
Palokangas-Hoikankangas	-23	-22
Purola-Puistola	-83	-82
Tihisenniemi	-11	-11
Lohtaja-Pikku-Kettu	-184	-182
Kuurna	-106	-104
Teppana-Komiaho	-116	-116
Nakertaja-Hetteenmäki	-58	-57
Paltaniemi	-17	-16
Hannusranta	3	3
Kirkkoaho	-31	-31
Jokivarsi	4	4
Jormua	-4	-3
Kuluntalahti	1	1
Takkaranta	-6	-6
Venäänniemi	-7	-7
Karankalahti	-4	-4
Hevossuo-Teerisuo	-5	-5
Sarvivaara	0	0
Mainua	-6	-6
Lehtovaara	0	0
Saaresmäki	-2	-2
Hattulanmäki	-5	-5
Halla-aho	-3	-2
Lahnasjärvi	-2	-2
Vuolijoki	-30	-30
Kytökoski	-2	-2
Otanmäki	-23	-24
Käkisaari	-8	-8
Kuusiranta	-8	-8
Vuottolahti	-22	-21
Koutaniemi	-8	-8
Vuoreslahti	-4	-4
Ounas	-7	-7
Parkinniemi	-7	-7
Koski	-11	-11

Kajaanin 75–84-vuotiaiden kehitys

Kuviossa on esitetty Kajaanin 75–84-vuotiaiden toteutunutta ja ennakoitua kehitystä vuosien 2010–2040 aikana perusmallin skenaariossa. Ikäryhmään kohdistuu vain vähäistä maahanmuuttoa, minkä vuoksi korotetun maahanmuuton skenaarion väestönkehitys eroaa vain muutamalla henkilöllä.

- **Vuosien 2010–2023 aikana** Kajaanin 75–84-vuotiaiden ikäryhmä kasvoi noin **600 henkilöllä / +24,8 prosentilla**. 75–84-vuotiaiden ikäryhmän kasvua selittää ikäryhmään siirtyneiden ikäkohorttien koko ja kohonnut elinajanodote.
- **65–74-vuotiaiden nopea kasvu siirtyy 75–84-vuotiaiden ryhmään 2020-luvulla.** Suurten ikäluokkien siirtyessä tähän ikäryhmään 75–84-vuotiaiden määrä kasvaa hyvin nopeasti 2030-luvun alkuun asti.
- Kasvu päättyy 2030-luvulla, mutta ikäryhmä ei ala supistua merkityksellisesti ennustejakson aikana. **Kajaanin 75–84-vuotiaiden ikäryhmä kasvaa vuoteen 2040 mennessä noin 760 henkilöllä / +25,4 prosentilla.** Kasvutahti on hieman hitaampaa kuin maassa keskimäärin.
- Ikäryhmän ennakoitu kehitys on suhteellisen luotettavaa, sillä lähinnä merkittävä muutos odotetussa eliniässä voi muuttaa merkityksellisesti ikäryhmän kehitystä.

75–84-vuotiaiden kehitys tilastoalueittain

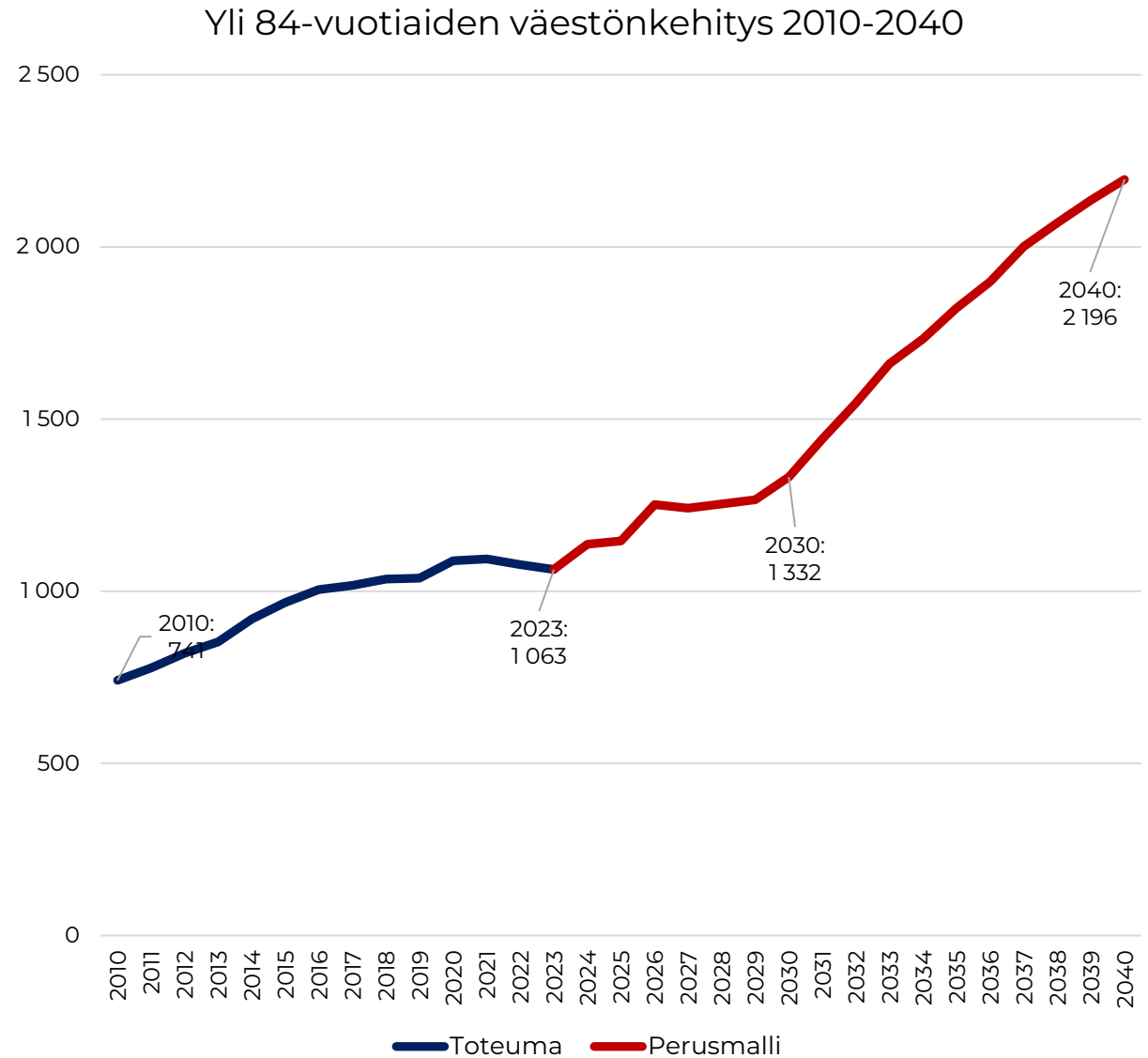
Muutos 2023-2030	Perusmalli	Korotettu maahanmuutto
Keskikaupunki	183	185
Petäisenniska-Variskangas	51	51
Lehtikangas	59	58
Palokangas-Hoikankangas	22	21
Purola-Puistola	53	54
Tihisenniemi	8	8
Lohtaja-Pikku-Kettu	187	185
Kuurna	-1	0
Teppana-Komiaho	211	209
Nakertaja-Hetteenmäki	60	61
Paltaniemi	-8	-6
Hannusranta	-9	-9
Kirkkoaho	17	17
Jokivarsi	3	3
Jormua	3	3
Kuluntalahti	43	43
Takkaranta	-1	-1
Venänniemi	-1	-1
Karankalahti	-1	-1
Hevossuo-Teerisuo	-3	-3
Sarvivaara	-6	-6
Mainua	-2	-2
Lehtovaara	2	2
Saaresmäki	1	1
Hattulanmäki	-1	-1
Halla-aho	1	1
Lahnasjärvi	1	1
Vuolijoki	21	21
Kytökoski	2	2
Otanmäki	12	10
Käkisaari	3	3
Kuusiranta	3	3
Vuottolahti	2	2
Koutaniemi	1	1
Vuoreslahti	-1	-1
Ounas	-1	-1
Parkinniemi	-8	-8
Koski	17	17

Muutos 2030-2040	Perusmalli	Korotettu maahanmuutto
Keskikaupunki	-15	-15
Petäisenniska-Variskangas	-38	-38
Lehtikangas	-13	-13
Palokangas-Hoikankangas	-22	-21
Purola-Puistola	-6	-5
Tihisenniemi	3	3
Lohtaja-Pikku-Kettu	54	56
Kuurna	-27	-25
Teppana-Komiaho	-22	-24
Nakertaja-Hetteenmäki	-13	-12
Paltaniemi	-1	0
Hannusranta	-1	-1
Kirkkoaho	5	5
Jokivarsi	-1	-1
Jormua	-14	-13
Kuluntalahti	-4	-3
Takkaranta	-4	-4
Venänniemi	0	1
Karankalahti	-2	-2
Hevossuo-Teerisuo	-5	-5
Sarvivaara	-2	-2
Mainua	-1	-1
Lehtovaara	-3	-3
Saaresmäki	0	0
Hattulanmäki	1	1
Halla-aho	0	0
Lahnasjärvi	-3	-3
Vuolijoki	-6	-5
Kytökoski	0	0
Otanmäki	-9	-11
Käkisaari	-4	-4
Kuusiranta	1	1
Vuottolahti	-7	-7
Koutaniemi	1	1
Vuoreslahti	-2	-2
Ounas	0	0
Parkinniemi	3	3
Koski	-3	-2

Kajaanin yli 84-vuotiaiden kehitys

Kuviossa on esitetty Kajaanin yli 84-vuotiaiden toteutunutta ja ennakoitua kehitystä vuosien 2010-2040 aikana perusmallin mukaisessa skenaariossa. Ikäryhmään kohdistuu vain vähäistä maahanmuuttoa, minkä vuoksi korotetun maahanmuuton skenaarion väestönkehitys eroaa vain muutamalla henkilöllä.

- **Vuosien 2010-2023 aikana** Kajaanin yli 84-vuotiaiden ikäryhmä kasvoi noin **320 henkilöllä / +43,4 prosentilla**. Kasvua selittää lähinnä kasvanut odotetun eliniän kasvu ja kuolleisuuden väheneminen. Vuosien 2021-2023 aikana kasvu on ollut odotettua hitaampaa ylikuolleisuuden takia.
- **Yli 84-vuotiaiden määrä kasvaa erittäin voimakkaasti ennustejaksolla.** Kasvua ajaa etenkin suurten ikäluokkien ikääntyminen. Kasvu painottuu erityisesti 2030-luvulle. Lisäksi ennusteessa on oletettu eliniän kasvusta, mikä vahvistaa kehitystä.
- **Kajaanin yli 84-vuotiaiden ikäryhmä kasvaa vuoteen 2040 mennessä noin 1 130 henkilöllä / +106,6 prosentilla.** Toisin sanoen, kaupungissa on yli kaksinkertainen määrä yli 84-vuotiaita vuonna 2040 suhteessa nykyhetkeen. Ikäryhmän voimakas kasvu on myös lähes vääjäämätöntä, ellei odotettu elinikä käänny merkittävään laskuun. Ilman tätä kasvu jatkuu myös 2040-luvulla.

Yli 84-vuotiaiden kehitys tilastoalueittain

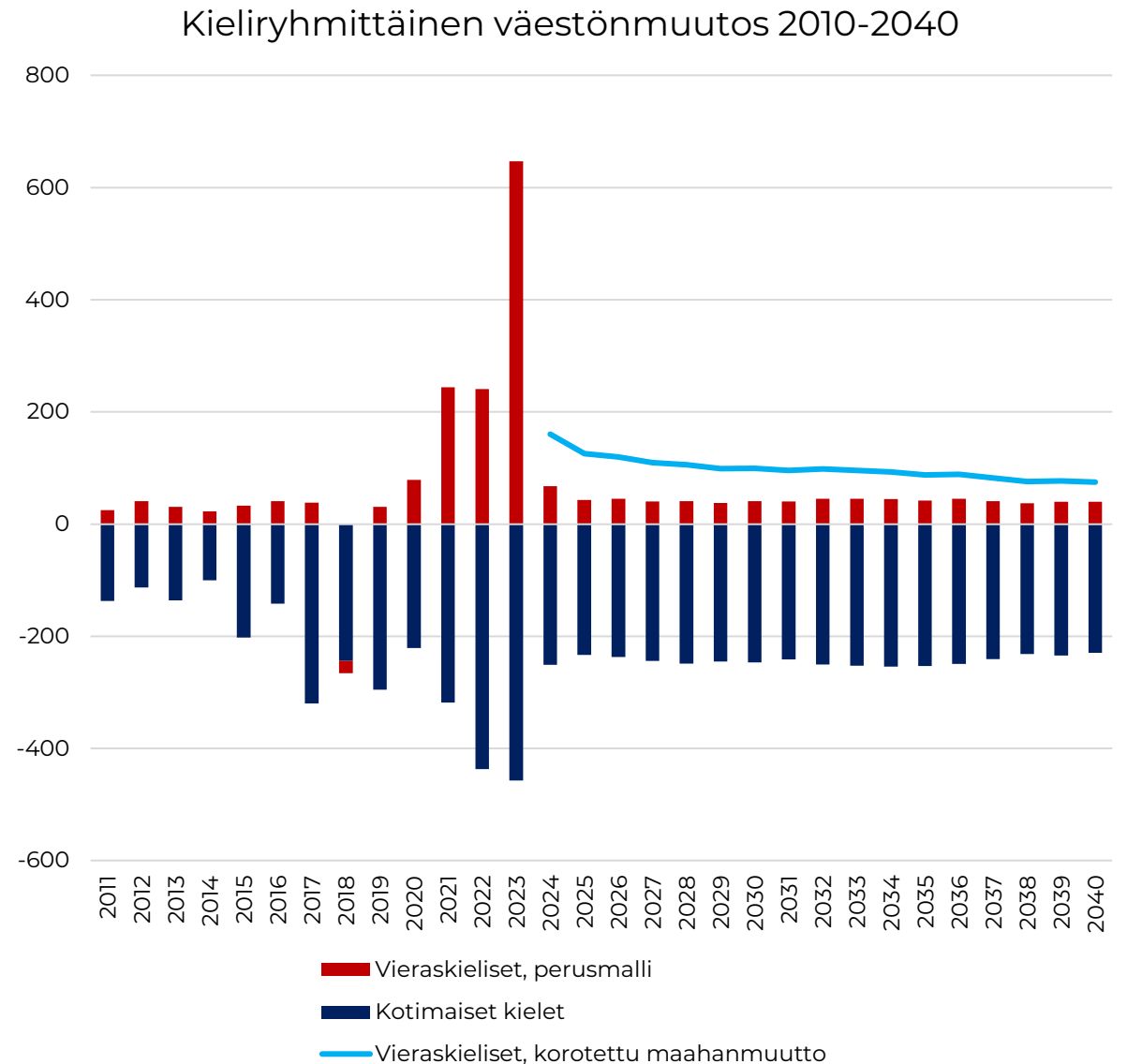
Muutos 2023-2030	Perusmalli	Korotettu maahanmuutto
Keskikaupunki	35	36
Petäisenniska-Variskangas	32	32
Lehtikangas	22	21
Palokangas-Hoikankangas	16	16
Purola-Puistola	3	3
Tihisenniemi	5	5
Lohtaja-Pikku-Kettu	38	37
Kuurna	31	31
Teppana-Komiaho	71	71
Nakertaja-Hetteenmäki	-5	-4
Paltaniemi	-2	-2
Hannusranta	2	2
Kirkkoaho	-1	-1
Jokivarsi	0	0
Jormua	5	5
Kuluntalahti	7	7
Takkaranta	-1	-1
Venäänniemi	1	2
Karankalahti	1	1
Hevossuo-Teerisuo	0	0
Sarvivaara	1	1
Mainua	1	1
Lehtovaara	0	0
Saaresmäki	-1	-1
Hattulanmäki	0	0
Halla-aho	0	0
Lahnasjärvi	1	1
Vuolijoki	2	2
Kytökoski	-1	0
Otanmäki	2	1
Käkisaari	-1	-1
Kuusiranta	-1	-1
Vuottolahti	0	0
Koutaniemi	1	1
Vuoreslahti	-1	-1
Ounas	1	1
Parkinniemi	2	2
Koski	2	2

Muutos 2030-2040	Perusmalli	Korotettu maahanmuutto
Keskikaupunki	221	221
Petäisenniska-Variskangas	57	57
Lehtikangas	63	62
Palokangas-Hoikankangas	32	32
Purola-Puistola	36	36
Tihisenniemi	8	8
Lohtaja-Pikku-Kettu	112	112
Kuurna	34	35
Teppana-Komiaho	198	195
Nakertaja-Hetteenmäki	21	21
Paltaniemi	0	1
Hannusranta	-2	-2
Kirkkoaho	5	5
Jokivarsi	1	1
Jormua	3	4
Kuluntalahti	29	30
Takkaranta	1	1
Venäänniemi	1	1
Karankalahti	0	0
Hevossuo-Teerisuo	1	1
Sarvivaara	-1	-1
Mainua	1	1
Lehtovaara	1	1
Saaresmäki	0	0
Hattulanmäki	0	0
Halla-aho	0	0
Lahnasjärvi	1	1
Vuolijoki	20	20
Kytökoski	1	1
Otanmäki	9	8
Käkisaari	1	1
Kuusiranta	1	1
Vuottolahti	1	1
Koutaniemi	1	1
Vuoreslahti	1	1
Ounas	0	0
Parkinniemi	-1	-1
Koski	9	9

Kieliryhmittäinen väestönmuutos 2010-2040

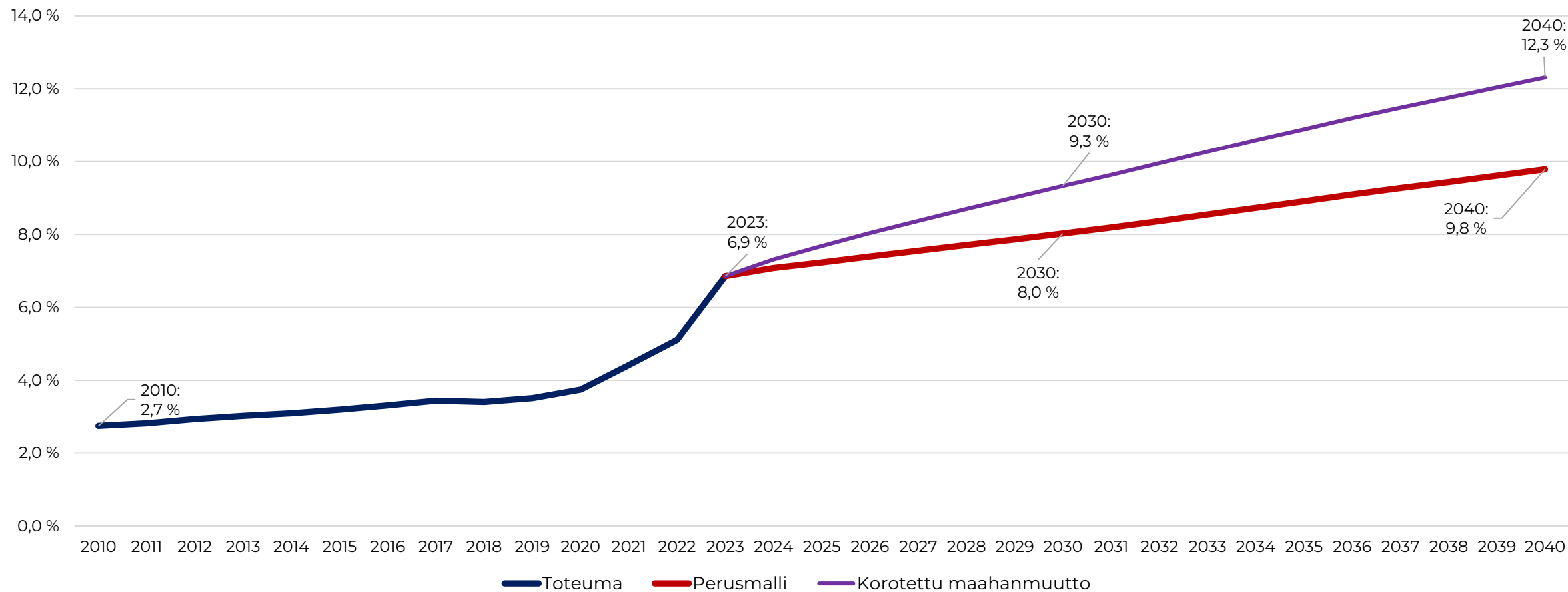
Kuviossa on kuvattu vuosittaista väestönmuutosta kieliryhmittäin vuosien 2010-2040 aikana. Seuraavalla dialla on kuvattu tarkemmin vieraskielisten osuuden kehitystä.

- **Kajaanin kotimaisten kieliryhmien kehitys on ollut ja säilyy ennustejakson aikana heikkona.** Kajaanin kotimaiset kieliryhmät uhkaavat supistuva voimakkaasti jo pelkän ikärakenteen takia: ryhmässä kuolleiden määrä on huomattavasti syntyneitä suurempi. Lisäksi Kajaani kärsii maltillisia muuttotappioita etenkin kotimaisissa kieliryhmissä. **Vuosien 2023-2040 aikana kotimaiset kieliryhmät supistuvat noin 4 100 henkilöllä.**
- **Vieraskielisten määrä on kasvanut ja kasvaa ennustejakson aikana voimakkaasti.** Kaikki Kajaanin väestönkasvu tapahtuu vieraskielisten välityksellä ja on täten sidottu vahvasti myös maahanmuuton tasoon. **Jos maahanmuutto palautuu pidemmän ajanjakson keskitasolle,** maltillistuu vieraskielisen väestön kasvu huomattavasti kaupungissa. Maahanmuuton tason jäädessä 2020-luvun keskitasolle (pl. 2023), vieraskielisen väestön kasvu säilyy voimakkaana.
- **Molemmissa mallinnuksissa Kajaanin vieraskielisten kasvun on odotettu vähenevän verrattuna vuosiin 2021-2023.** Tätä selittää odotettu lisääntyvä lähtömuutto maan sisällä ja ulkomaille, etenkin koulutusperäisten muuttajien ryhmissä. Jos oletettu ei toteudu, vahvistuu kaupungin väestönkehitys merkittävästi.

Vieraskielisten osuus väestöstä

Vieraskielisten osuus Kajaanin väestöstä 2010-2040

3. Yhteenveto ja johtopäätökset

Yhteenveto ja johtopäätökset toteutuneesta väestönkehityksestä 1/2

- **Kajaanin väestönkehitys on ollut haastavaa koko 2000-luvun ajan,** mikä on heijastunut negatiivisesti useimpiin ikäryhmiin ja lähes koko kaupunkiin. Kaupungin haasteena on useamman eri väestönkehityksen osatekijän heikko tila, joiden seurauksena väestönkehityksen negatiivisuus uhkaa muuttua krooniseksi ja vaikeasti katkaistavaksi supistumiseksi. **Samaan aikaan kaupungin ikärakenne on muuttunut, painottuen entistä vahvemmin eläkeikäiseen väestöön, lasten ja työikäisten painoarvon laskiessa.**
- **Kaupungin väestönkehityksen ehkä keskeisin haaste liittyy maan sisäiseen muuttoliikkeeseen.** Kajaanin veto- ja pitovoima on heikko maakuntakeskukseksi. **Kajaanin haastavaa asemaa maan sisäisessä muuttoliikkeessä kuvaa kaupungin suuret muuttotappiot kaikissa ikäryhmissä.** Yksittäisissä ikäryhmissä kärsityt tappiot ovat tyypillisiä melkein kaikille kunnille, mutta kaikkiin ikäryhmiin kohdistuvat tappiot heijastelevat veto- ja pitovoiman laajempia haasteita. Esimerkiksi lasten ryhmässä kaupunki kärsii maan sisällä toiseksi suurimpia tappioita keskisuurista kaupungeista (Vaasan jälkeen). **Kaupungin asema muuttoliikkeessä ei ole myöskään vahvistunut, vaan ennemmin heikentynyt entisestään,** sillä etenkin uusien muuttajien määrä on vähentynyt suhteellisen voimakkaasti.
- **Pitkään jatkunut asema maan sisäisessä muuttoliikkeessä heijastuu negatiivisesti myös muun väestönkehityksen edellytyksiin.** Muuttoliike siirtää Kajaanista etenkin nuorta väestöä muualle maahan, samalla siirtäen tulevaa syntyvyyttä alueelta toiselle. Pitkälti myös muuttotappioiden vaikutuksesta Kajaanin eläkeikäisen väestön osuus on kohonnut huomattavan korkeaksi.
- **Maan sisäisen muuttoliikkeen lisäksi 2010-luvun lopulla Kajaanin luonnollinen väestönlisäys kääntyi negatiiviseksi,** eli kaupungissa kuolleiden määrä ylitti syntyneiden määrän. Ero kuolleiden ja syntyneiden määrässä on kasvanut tämän jälkeen merkittäväksi. Negatiivinen luonnollinen väestönlisäys on muuttanut kaupungin väestönkehityksen logiikkaa: ennen syntyneiden enemmitys pehmensi kaupungin väestön supistumista, mutta **2020-luvulla pelkän nykyisen väestön säilyminen vaatii muuttovoittoja,** korostaen vetovoiman merkityksen kasvua.
- **Suurin syy luonnollisen väestönlisäyksen heikentymiselle on syntyvyyden voimakas lasku 2010- ja 2020-luvuilla.** Kajaanissa ja koko maassa keskimääräiselle naiselle syntyvien lasten määrä on vähentynyt hyvin huomattavasti, joskin Kajaanissa kokonaisuudessaan hedelmällisyyslasku on maan keskitasoa suurempaa. Koska Kajaanissa hedelmällisessä iässä olevien naisten määrä on samalla kehittynyt maltillisen negatiivisesti, **yksilötason lapsiluvun dramaattinen lasku näkyy suoraan syntyneiden määrän dramaattisena laskuna.** Kaupungissa syntyi vielä 2010-luvun alussa yli 400 lasta vuodessa, 2020-luvulla syntyneitä on ollut enää 250 – 270 vuodessa.
- **Kansainvälisessä muuttoliikkeessä on kuitenkin tapahtunut erittäin positiivinen käänne Kajaanin kannalta.** Kaupungin saamat muuttovoitot ulkomailta ovat kasvaneet hyvin voimakkaasti 2020-luvulla, vahvistaen etenkin työikäisen väestön kehitystä. **Osa muutoksesta selittyy Ukrainan sotaan liittyvällä pakolaisuudella, mutta myös ilman tämän vaikutusta muuttovoitot ovat kasvaneet merkittävästi.** Pelkkä maahanmuutto ei todennäköisesti riitä ylläpitämään kaupungin väestöä, mutta loiventaa väestön supistumisen voimakkuutta.

Yhteenveto ja johtopäätökset toteutuneesta väestönkehityksestä 2/2

- **Keskeinen maahanmuuttoon liittyvä haaste Kajaanissa on kaupungin heikko pitovoima maan sisällä vieraskielisten ryhmässä.** Kajaani kärsii valtavia muuttotappioita maan sisällä vieraskielisten ryhmässä, ja menettää jopa 70 prosenttia ulkomailta saaduista muuttovoitoista muulle maalle. Tätä selittää maahanmuuttajien korkea alttius muuttaa sekä maahanmuuttajataustaisten hyvin vähäinen alttius muuttaa muusta maasta Kajaaniin. **Ilman vahvempaa veto- ja pitovoimaa maan sisällä vieraskielisten ryhmässä, suurin hyöty kasvavasta maahanmuutosta valuu Kajaanista muuhun maahan.**
- **Kajaanin negatiivinen väestönkehitys ulottuu lähes koko kaupunkiin,** sillä vuosien 2010-2022 aikana ainoastaan Keskikaupungin tilastoalueella väestö kasvoi. Kaupungin sisällä (kaikkien kaupunkien tavoin) on kuitenkin hajontaa väestönkehityksessä, pääsääntöisesti väestön väheneminen oli hillityintä keskustaajamassa ja haastavinta haja-asutusalueilla. Eroja väestönkehityksessä selittää esimerkiksi vetovoiman ja ikärakenteen erot, mutta myös asuntotuotannon paikantuminen kaupungissa. **Osin jo olemassa olevat alueen kehityserot sementoivat myös tulevan kehityksen eroja.**
- **Heikko väestönkehitys käytännössä kaikissa kaupunginosissa näkyy erityisesti lasten ryhmässä.** Lasten määrä ja lasten osuus koko väestöstä väheni lähes kaikilla tilastoalueilla. Syynä lasten määrän heikkoon kehitykseen on etenkin syntyvyyden romahdus, joka näkyy kaikilla tilastoalueilla. **Kajaanin 38 tilastoalueesta yhdessäkään syntyneiden määrä ei ole kasvanut,** ja suurimmassa osassa syntyneiden määrä on pudonnut voimakkaasti. **Syntyvyyden laskun seurauksena onkin todennäköistä, että koululaisten määrä vähenee voimakkaasti lähes kaikissa kaupungin osissa.**
- **Muuttoliikkeen paikallinen vaikutus lasten ryhmien kehitykseen on vaihteleva.** Kuntien välisessä muuttoliikkeessä suurin osa Kajaanista menettää lapsia muulle maalle, mutta etenkin keskustaajamassa maahanmuutto korvaa tämän menetyksen. Kunnan sisällä lasten muuttoliike tasoittaa hieman kehitystä, siirtämällä maltillisesti lapsia keskustaajamasta muihin osiin kuntaa. Yksittäisillä pienemmillä alueilla muuttoliikkeellä on merkityksellinen vaikutus supistumista hillitseväenä tekijänä (esim. Otanmäki), mutta **yhdelläkään Kajaanin Tilastoalueella muuttoliike ei todennäköisesti pysty kääntämään lasten ikäryhmän kehitystä positiiviseksi, tai todennäköisemmin edes merkittävästi vähemmän negatiiviseksi.**
- Muissa ikäryhmissä kuntien välisessä muuttoliikkeessä keskustaajaman asema on erityisen heikko, kun taas osa muusta kunnasta saa maltillista muuttovoittoa. Kunnan sisäinen muuttoliike taas keskittää Kajaanin väestöä, etenkin iäkkäämmissä ryhmissä, kohti keskustaajamaa. **Etenkin kunnan sisällä tapahtuva keskittävä muuttoliike tuottaa kaupunkiin väestönkehityksen eroja.**

Yhteenveto ja johtopäätökset tulevasta väestönkehityksestä, väestönkehityksen rakenne

- **Kajaanin tulevaa väestönkehitystä mallinnettiin koko kaupungin ja 38 tilastoalueen tasolla vuosille 2023-2040.** Väestöennusteessa tulevaa kehitystä mallinnettiin kahdella eri skenaariolla, joita erottaa ainoastaan maahanmuuton oletettu volyyymi. Molemmissa skenaarioissa Kajaanin on oletettu yhä kärsivän muuttotappioita muulle maalle, mutta vähenevässä määrin. Lisäksi molemmissa skenaarioissa syntyvyyden on oletettu elpyvän hieman, mutta jäävän kuitenkin hyvin matalalle tasolle 2010-luvun alkuun verrattuna. Koska syntyvyyteen liittyy kuitenkin suurta epävarmuutta, lasten ryhmien kehitystä on myös tarkasteltu kolmella herkkyytlaskelmalla, joissa syntyvyyttä on joko korotettu tai laskettu perusolettamasta.
- **Ennusteessa Kajaanin väestö vähenee merkittävästi molemmissa skenaarioissa vuosien 2023-2040 aikana.** Väestön supistuminen on suhteellisen voimakasta kummassakin skenaariossa. Vähäisemmän maahanmuuton skenaarioissa (perusmalli) väestö vähenee hieman nopeammin kuin 2010-luvulla, sillä kuolleiden enemmyyden painaa kaupungin väestönkehitystä aiempaa heikommaksi tulevaisuudessa väestön ikääntyessä ja kuolleiden määrän kasvaessa. Korotetun maahanmuuton skenaarioissa suurempi maahanmuutto vahvistaa kohtuullisesti kaupungin väestönkehitystä (yli 2010-luvun keskitason), mutta ei riitä yksin kääntämään kaupungin väestönkehitystä positiiviseksi. **Kajaanin väestönkehitys on kuitenkin selvästi Kainuun (tai laajemmin Itä-Suomen) keskitasoa vahvempaa**, eli yhä suurempi osa maakunnan väestöstä asuu tulevaisuudessa Kajaanissa.
- **Ennustejakson aikana kuolleiden syntyneitä suurempi määrä muodostuu merkittävimäksi väestöä vähentäväksi tekijäksi**, sillä kaupungin maan sisällä kärsimien muuttotappioiden on oletettu

vähenevän väestöpohjan supistuessa. **Kuitenkin vaikutuksiltaan merkittävin haaste tulevassa väestönkehityksessä on Kajaanin heikko asema muuttoliikkeessä**, sillä toisin kuin kuolleisuuteen, veto- ja pitovoimaan on mahdollista vaikuttaa. Erityisesti kaupungin asema alle 44-vuotiaiden muuttoliikkeessä on tulevan kehityksen kannalta tärkeä: muuttotappioiden kääntyessä muuttovoitoiksi pitkän ajanjakson edellytykset väestönkehityksen näkökulmasta vahvistuvat merkittävästi, toisaalta jatkuvat tappiot syövät entisestään kaupungin elinvoimaa.

- **Tuleva maahanmuuton taso on kaupungin väestönkehityksen kannalta ”villi kortti”**, sillä maahanmuuton tason arviointiin liittyy suurta epävarmuutta. Molemmissa skenaarioissa on oletettu vuosien 2021-2023 kaltaisen maahanmuuton tuoman kasvun olevan osin poikkeava ilmiö, sillä yhtä suuren maahanmuuton jatkuessa myös maastamuuttojen määrä todennäköisesti nousee. Lisäksi etenkin opiskelijoiksi tulleet maahanmuuttajat tuovat vain väliaikaisen piikin kaupungin väestönkehitykseen.
- **Maahanmuuton taso voi nousta kuitenkin ennusteessa oletettua suuremmaksi, joka tasapainottaisi etenkin työikäisen väestön kehitystä**, sekä pidemmällä ajanjaksolla lasten ikäryhmien kehitystä. Keskeisenä haasteena on kuitenkin kasvattaa kaupungin pitovoimaa maahanmuuttajien ryhmässä, jotta maahanmuuton tuoma väestö myös jää Kajaaniin. **Kaikissa tulevaisuuden skenaarioissa vieraskielisten osuus Kajaanin väestöstä tulee kasvamaan ja kotimaisiin kieliryhmiin kuuluvien määrä tulee vähenemään**, sillä kotimaisissa kieliryhmissä kuolleiden määrä on huomattavasti syntyneitä suurempi. Ilmiö korostuu erityisesti lasten ryhmissä.

Yhteenvedo ja johtopäätökset tulevasta väestönkehityksestä, ikäryhmittäinen kehitys

- **Lasten ryhmissä tapahtuu erittäin suuri murros 2010-luvun laskeneen syntyvyyden takia.** Etenkin koululaisikäluokkien koko tulee laskemaan erittäin voimakkaasti ja lähes varmasti, sillä kouluihin on siirtymässä vuosi vuodelta pienempiä ja pienempiä ikäkohortteja. **Tämä muutos on lähes varma, sillä pienet ikäkohortit ovat jo syntyneet,** muutokset tulevassa syntyvydessä heijastuvat vasta 2030-luvulla ala- ja yläkouluihin. 2020-luvulla alakouluikäisten määrä romahtaa 24 -27 prosentilla skenaarioista riippuen. Vastaava muutos jatkuu yläkoulussa 2030-luvun puoliväliin, johtuen suhteellisesti vielä suurempaan muutokseen (-26 - -29 prosenttia).
- **On hyvin epätodennäköistä, että maan sisäinen muuttoliike tai maahanmuutto kääntää merkittävästi koululaisikäluokkien kehityksen suuntaa.** Maan sisällä Kajaanin muuttovoitot lapsiperheiden ryhmässä ovat olleet vähäisiä, ja vaatisi lapsiperheiden muuttojen hyvin suurta ja välitöntä kasvua, jotta maan sisäinen muuttoliike vahvistaisi koululaisikäluokkien kehitystä relevantisti. Vähäistä vaikutusta korostaa lasten muuttoliikkeen rakenne: enemmistö kuntien välillä muuttavista lapsista on alle 6-vuotiaita, jolloin positiivisenkin muutoksen vaikutus tapahtuu viiveellä.
- **Maahanmuuton merkittäväkin kasvu vahvistaisi koululaisikäluokkien kehitystä merkittävästi vasta 2030 ja 2040-luvuilla.** Esimerkiksi vuoden 2022 tapainen maahanmuutto ei riitä kompensoimaan kuin maltillisen osan syntyvyyden laskun tuottamasta supistumisesta. **Huomionarvoisesti 2020-luvun maahanmuuton kasvu on lasten ryhmissä vain vähäistä,** 2020-luvun maahanmuutto on painottunut aiempaa enemmän nuoriin ja lapsettomiin. Lisäksi Kajaanin pitovoima maahanmuuttaja taustaisissa lapsiperheissä on erityisen heikko.
- **Pidemmällä ajanjaksolla myös tulevalla syntyvydellä on merkittävä vaikutus Kajaanin lasten ryhmien kehitykseen.** Lähivuosien syntyvyyden kehitys vaikuttaa välittömästi alle kouluikäisten kehitykseen, 2030-luvulla alakouluikäisten kehitykseen sekä 2030-luvun lopulla yläkouluikäisten kehitykseen. Syntyvyyden ennakointiin liittyy suurta epävarmuutta, minkä takia tulevaa kehitystä on tarkasteltu kolmella syntyvyyden herkkyytlaskelmalla.
- Jos syntyvyys jää nykyiselle matalalle tasolle, koululaisikäluokkien supistuminen jatkuu 2030-luvulla, mutta maltillisena. Jos syntyvyys taas nousee nykyisestä, myös koululaisikäluokat alkavat elpyä. **Kuitenkaan merkittäväkään syntyvyyden kasvu ei riitä palauttamaan nykytilannetta:** vaikka syntyvyys kohoaisi takaisin 2010-luvun alun tasolle, Kajaanin alakouluissa on yhä vuonna 2040 nykyistä vähemmän oppilaita (2010-luvun alun tason saavuttaminen on myös hyvin epätodennäköistä nykyisen hedelmällisessä iässä olevan väestön osalta). Jos taas syntyvyys laskee entisestään (joka on myös mahdollista), koululaisten määrä laskee merkittävästi myös 2030-luvulla.
- **Toisin sanoen kaupungin tulee varautua nykyistä vähäisempään koululaisten määrään myös pitkällä aikavälillä.** Lasten määrä ei ala elpymään Kajaanissa, ellei koko kaupungin väestönkehitys vahvistu merkittävästi ja tällöinkin elpyminen näkyy oletettavasti vasta 2040-luvun koulussa. **Haastavan väestönkehityksen katkeaminen vaikuttaakin ensin työikäisen väestön kehitykseen,** ja viiveellä lasten ryhmiin. Kuitenkin ilman muuttovoittojen kasvua myös työikäinen väestö supistuu merkittävästi tulevaisuudessa. Lasten ryhmien lisäksi etenkin **yli 74-vuotiaan ja etenkin yli 84-vuotiaan väestön määrä kasvaa Kajaanissa merkittävästi,** suurten ikäluokkien ikääntyessä.

Yhteenveto ja johtopäätökset tulevasta väestönkehityksestä, kaupungin sisäinen kehitys

- **Ennustejakson aikana haastava, negatiivinen väestönkehitys alkaa heijastua entistä suurempaan osaan kaupungista.** Vielä 2020-luvulla Keskikaupungin väestöpohjan ennakoidaan kasvavan muutaman muun alueen lisäksi, mutta 2030-luvulla kuolleiden määrän kasvu uhkaa painaa käytännössä kaikkien alueiden väestönkehityksen negatiiviseksi. Huomionarvoisesti myös asuntokuntien keskikoon pienentyminen syö kasvun edellytyksiä alueilla, joissa ei tapahdu merkittävää asuntotuotantoa.
- **Väestönkehityksessä on kuitenkin merkittäviä eroja alueiden välillä,** jotka ovat perintöä aiemmasta eriytyneestä kehityksestä, etenkin vetovoiman ja ikärakenteen erojen takia. Lisäksi uusi asuntotuotanto tuottaa alueen sisällä eroja. **Ennustemallissa etenkin keskustaaajaman alueella väestönkehitys on maltillisempaa kuin muussa kunnassa,** joskin myös keskustaaajamassa väestö vähenee merkittävästi. Muissa taajamissa kehityksen kuva vaihtelee: esimerkiksi Otanmäellä väestö vähenee suhteellisen hillitysti, Vuolijoella supistuminen uhkaa taas olla jo voimakkaampaa. Haastavinta kehitys on pääsääntöisesti haja-asutusalueilla, etenkin syrjäisillä haja-asutusalueilla.
- **Maahanmuuton tason noustessa ennakoitua suuremmaksi, väestönkasvu oletettavasti vahvistuu etenkin Keskustaaajamassa** (ja mahdollisesti Otanmäellä). Tätä oletettua kehitystä selittävät etenkin maahanmuuttajien asumisen preferenssit ja realiteetit: maahanmuuttajat muuttavat merkittävästi muuta väestöä keskittyvämmiin ja asuvat huomattavasti useammin taajamissa, myös Kajaanissa. Lisäksi maahanmuuttajista huomattavan suuri osuus hakee vuokra-asumista, jota etenkin haja-asutusalueilla on vähemmän. **Jos kaupunki varautuu ennakoitua suurempaan kasvuun maahanmuuton välityksellä, vaikutukseen on mielekkäintä varautua keskustaaajaman alueella.**
- **Syntyvyyden lasku tulee heijastumaan negatiivisesti käytännössä koko kaupunkiin,** sillä muutos syntyvyydessä kosketti käytännössä koko kaupunkia. Ala- ja yläkouluikäisten määrä vähenee ennustemallissa käytännössä kaikilla kaupungin alueilla, pl. hyvin pienen väestöpohjan alueet, jossa kaikki muutokset ovat marginaalisia ja erittäin alttiita satunnaisvaihtelulle. **Määrällinen pudotus koululaisten määrässä on suurin keskustaaajamassa, mutta suhteellinen muutos on suurin keskustaaajaman ulkopuolella.** Muiden taajamien välillä on kehityseroja, mutta merkityksellistä lasten määrän kasvua ei tapahdu käytännössä millään alueella. **Lopputuloksena aiempaa suurempi osuus koululaisista asuu aiempaa pienemmällä alueella.**
- **Paikallisella tasolla epävarmuustekijät väestönkehityksessä ovat koko kaupunkia suurempia.** Pienen väestöpohjan alueella maltillinen muutos voi muuttaa merkityksellisesti yksittäisen ikäryhmän kehitystä. **Aiemman muuttoliikkeen perusteella ei ole kuitenkaan mielekästä olettaa, että yhdenkään Kajaanin tilastoalueen koululaisikäluokkien kehitys vahvistuisi erityisen merkittävästi 2020-luvun aikana,** todennäköisemmin mahdollinen positiivinen muutos heijastuu vasta viiveellä lasten ryhmiin (huomionarvoisesti myös negatiiviset käännteet ovat mahdollisia ja osin jopa todennäköisempiä).
- **Työikäisten kehityksen kuva vastaa koko väestön eriytyneen kehityksen kuvaa osa-alueitasolla,** mutta työikäisten ryhmässä muuttoliikkeellä ja muutoksilla on suurempi mahdollinen vaikutus. Tästä huolimatta merkittävästi ennakoidusta poikkeavat kehityskulut ovat suhteellisen epätodennäköisiä. **Eläkeikäisen väestön ryhmässä huomionarvoista on väestönkasvun painottuminen etenkin taajama-alueille,** erityisesti yli 84-vuotiaiden ryhmissä.